

Ikt. sz.: NJB/15-2/2017.

NJB-5/2017. sz. ülés
(NJB-43/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Népjóléti bizottságának**
2017. május 10-én, szerdán, 10 óra 5 perckor
a Képviselői Irodaház 567. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	6
<i>Döntés a napirend módosításáról</i>	6
<i>Czibere Károly szociális ügyekért és társadalmi felzárkózásért felelős államtitkár meghallgatása</i>	6
<i>Czibere Károly tájékoztatója</i>	6
<i>Döntés a képviselői hozzászólások időkeretéről</i>	14
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	14
<i>Válaszok</i>	21
<i>Egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/15369. szám) (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)</i>	30
<i>Tájékoztató a Biztos Kezdet Gyerekházak programról</i>	30
<i>Langerné Victor Katalin tájékoztatója</i>	31
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	34
<i>Válaszok</i>	38
<i>A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő, valamint egyéb törvények módosításáról szóló T/15378. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)</i>	40
<i>A főtí gyerekek otthon megmentéséről és a szakellátás fejlesztéséről szóló H/15022. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	47
<i>Szabó Tímea előterjesztése</i>	47
<i>Hozzászólások</i>	48
<i>Határozathozatal</i>	54
<i>Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló T/15381. számú törvényjavaslat (Döntés a részletes vitában megtárgyalandó szerkezeti egységekről a HHSZ 92. § (4) bekezdés alapján)</i>	55
<i>Határozathozatal</i>	55
<i>Egyebek</i>	55

Napirendi javaslat

1. Czibere Károly szociális ügyekért és társadalmi felzárkózásért felelős államtitkár meghallgatása
2. Tájékoztató a Biztos Kezdet Gyerekházak programról

Előadó:

Langerné Victor Katalin helyettes államtitkár, Emberi Erőforrások Minisztériuma

3. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő, valamint egyéb törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/15378. szám)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Kijelölt bizottság)
4. Egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/15369. szám)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Kijelölt bizottság)
5. A fóti gyermekotthon megmentéséről és a szakellátás fejlesztéséről szóló határozati javaslat (H/15022. szám)
(Szabó Timea (független) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
6. Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat (T/15381. szám)
(Döntés a részletes vitában megtárgyalandó szerkezeti egységekről a HHSZ 92. § (4) bekezdés alapján)
(Vitához kapcsolódó bizottság)
7. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Selmeczi Gabriella (Fidesz), a bizottság elnöke

Dr. Kovács József (Fidesz), a bizottság alelnöke
Korózs Lajos (MSZP), a bizottság alelnöke
Vágó Sebestyén (Jobbik), a bizottság alelnöke
Kovács Sándor (Fidesz)
Révész Máriusz (Fidesz)
Dr. Tapolczai Gergely (Fidesz)
Harrach Péter (KDNP)
Tóbiás József (MSZP)
Ander Balázs (Jobbik)
Rig Lajos (Jobbik)
Szabó Timea (független)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Bene Ildikó (Fidesz) Tapolczai Gergelynek (Fidesz)
Dr. Molnár Ágnes (Fidesz) Révész Máriusznak (Fidesz)
Dr. Zombor Gábor (Fidesz) Kovács Sándornak (Fidesz)
Dr. Selmeczi Gabriella (Fidesz) távozása után dr. Kovács Józsefnek (Fidesz)

Meghívottak

Hozzászólók

Czibere Károly államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma)
Dr. Ónodi-Szűcs Zoltán Gusztáv államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma)
Langerné Victor Katalin helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma)
Nyitrai Imre helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 5 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása

DR. SELMECZI GABRIELLA (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Sok szeretettel köszöntök mindenkit a mai napon, köszöntöm a bizottság tagjait, köszöntöm államtitkár urat és munkatársait, köszöntöm a vendégeket és a sajtó képviselőit. Jó munkát kívánok mindenkinek!

Kiküldtük a napirendi javaslatot. Felsorolnám a helyettesítéseket. Dr. Bene Ildikó alelnök asszonyt Tapolczai Gergő képviselőtársunk fogja helyettesíteni, Zombor Gábor képviselőtársunkat Kovács Sándor fogja helyettesíteni, Molnár Ágnes képviselőtársunkat Révész Máriusz képviselőtársunk helyettesíti. Megállapítom, hogy a bizottság mai ülése határozatképes.

Az első feladatunk, hogy döntsünk a napirend elfogadásáról. Döntenünk kell arról, hogy a napirendi javaslatban szereplő negyedik napirendi pont, az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat részletes vitája az államtitkárság kérésének megfelelően kerüljön előbbre a második napirendi pontba úgy, hogy Czibere Károly államtitkár úr után következne.

Döntés a napirend módosításáról

Ki az, aki ezzel egyetért? *(Szavazás.)* Egy kis segítséget a munkatársainktól. Akkor azt kérdezem, ki az, aki nem támogatja. *(Senki sem jelentkezik.)* Volt-e tartózkodás? *(Senki sem jelentkezik.)* Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag elfogadta a napirendi javaslatot. *(Jelzésre:)* Szabó Tímea képviselőtársam, tehát egy tartózkodás mellett a bizottság elfogadta a napirendi pontokat.

Czibere Károly szociális ügyekért és társadalmi felzárkózásért felelős államtitkár meghallgatása

Az első napirendi pontunk következik, Czibere Károly államtitkár úr meghallgatása. Köszönjük szépen, hogy elfáradt a mai bizottsági ülésre. Megkérjük államtitkár urat, hogy 30 perces időkeretben tájékoztasson minket a megadott témakörben. Öné a szó.

Czibere Károly tájékoztatója

CZIBERE KÁROLY államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Tisztelt Bizottság! Tisztelt Elnök Asszony! Szeretném megköszönni a lehetőséget, hogy ebben az évben is lehetőség van arra, hogy a közös ügyeinkről beszéljünk. Egy rövid, 25-30 perces beszámolót szeretnék tartani. Nyilvánvalóan számos kérdés ki fog maradni ebből a felvezetésből, hiszen a tárcának, illetve az államtitkárságnak a portfóliója - a szociális szolgáltatások, a pénzügyi ellátások tekintetében, a felzárkóztatáspolitiká tekintetében, a fogyatékosügy tekintetében és lehetne sorolni - számos kérdést érint. Ezért három vagy négy csomópontoz fogom kötni alapvetően ezt a beszámolót. Miután a kormánynak a hátrányos helyzetű emberekkel, családokkal és az ő támogatásukkal kapcsolatos szakpolitikáit alapvetően a nemzeti felzárkózási stratégia köti egy keretbe, ezért alapvetően annak a csomópontjai mentén szeretnék haladni.

Az első kérdéskör, ami, azt gondolom, valamennyi szakpolitika tekintetében az egyik legfontosabb, az eredményesség kérdése. Beszélhetünk sokféle intézkedésről, de először azt érdemes megnézni, hogy a felzárkózási stratégia és a különböző koncepciók és intézkedések eredményeképpen hogyan változott a szegénység, a társadalmi kirekesztettség kérdése az elmúlt évben és az elmúlt években. A tavalyi

meghallgatáson is ez egy nagyon fajsúlyos kérdés volt, ezért miután azóta fontos adatok láttak napvilágot, mind a KSH, mind az Eurostat, mind mások részéről, ezért néhány szót erről mondanék.

Azt gondolom, hogy az egyik legfontosabb eredmény, amit a kormány célul tűzött ki, az az adatbiztonság volt, ami a tavalyi meghallgatáson is fölmerült. Az, hogy a szegénységről vitatkozók alapvetően ugyanabból az adathalmazból, adatbázisból merítsenek. Azt gondoljuk, hogy ebben nagyot léptünk előre, hiszen azt lehet látni, hogy kezdenek kiszorulni a közvitákból az olyan típusú adatbázis-használatok, amelyek félrevezetőek lehetnek és egyre inkább egyre többen alapvetően a KSH és az Eurostat adatait használják. Ez egy fontos eredmény, mert így lehet racionális közvitákat folytatni.

Fontos kérdés a jövedelmi szegénység kapcsán, hogy megkezdődött, az elmúlt évben már látható jele van a jövedelmi szegénység csökkenésének; 15-ről 14,5 százalékra csökkent a jövedelmi szegénység, és külön öröm, hogy ezt úgy sikerült elérni, hogy az uniós átlag 17 százalék fölött van. Tehát azt lehet látni, hogy a jövedelmi szegénység tekintetében, miközben a jövedelmi határ és a szegénységi küszöb jelentősen emelkedett, hiszen a reáljövedelmek a mediánjövedelmet jelentősen felhúzták, eközben sikerült a kormánynak azt elérnie, hogy egy növekvő szegénységi küszöb mellett is tudott csökkenni a szegények száma, és a jövedelmi szegények száma is tudott csökkenni. Az is külön öröm, hogy eközben az egyik legfontosabb célcsoport ezen belül a gyermekes háztartások jövedelmi szegénysége 25-ről 20 százalék alá csökkent. Ha a különböző természetbeni javakat forintosítanánk, akkor valahol 15 százalék tájékán lenne, miközben az uniós átlag 21 százalék fölött van. Azt gondoljuk, hogy az elmúlt egy-két évben itt is jelentősen sikerült csökkenteni a szegénységnek kitettek számát.

A jövedelmi szegénység mellett fontos kérdés volt az, hogy a rezsicsökkentéssel és egyéb intézkedésekkel hogyan sikerül a deprivációs mutatókat csökkenteni, hiszen az Unió módszertana ezt kifejezetten figyelemmel kíséri. Nem mindegy, hogy ugyanabból a jövedelemből milyen lakást kell fenntartani, milyenek a kifűthetőségi viszonyok, hányan panaszkodnak arra, hogy nehéz kifűteni a lakást, hányan panaszkodnak arra, hogy hátralékuk keletkezik például a közüzemi díjakkal, és ezért a kormány különös figyelemmel kíséri azokat az adatokat, amelyek erre vonatkoznak. Azt lehet látni a deprivációs adatok tekintetében, hogy az összes fontos, vagyoni helyzethez kötődő mutató tekintetében jelentős javulás történt az elmúlt 2,5-3 évben. 30-35 százalékkal csökkent majdnem minden olyan mutató, amely idekapcsolódik, a kifűthetőségre panaszkodók aránya is jelentősen csökkent, a lakáshátralékra, hiteltörlesztésre panaszkodók aránya 26-ról 19 százalékra, a váratlan kiadások fedezésének nehézségére panaszkodók aránya 75-ről 50 százalékra, a fűtésre panaszkodók aránya 15-ről 9 százalékra. Tehát azt gondoljuk, hogy a deprivációs adatok jelentős javulása mögött alapvetően a rezsicsökkentés és a devizaadósok megmentésének a különböző eszközei állnak.

A harmadik fontos mutató, ami a szegénységnek való kitettséget alapvetően megmutatja, az a foglalkoztatás. Itt is el kell mondani, hogy a kormány célja az aktivizálás. Egész egyszerűen nem lehet megengedni, hogy a gazdasági növekedésnek akadálya és gátja legyen az, hogy a ma még inaktív csoportokat nem visszük be egyre nagyobb létszámban a munkaerőpiacra, hogy nem tartalmaznak a különböző eszköztárak olyan aktív pozitív és negatív eszközöket egyaránt, amelyek az elsődleges munkaerőpiaci szerepvállalás felé próbálják ösztönözni, mondjuk, a romákat, mondjuk a megváltozott munkaképességűeket, a fogyatékos embereket és lehetne sorolni, erre majd mindjárt visszatérek.

Ennek a megközelítésnek is köszönhető, hogy a foglalkoztatási ráta soha nem volt ilyen magas az elmúlt 25 évben, és a foglalkoztatási szint se, ez a bizonyos 4,4 millió. Miközben az egyik legfontosabb eredménye, azt gondolom, ennek a politikának az, hogy az öröklött és kormányokon átívelően nagyon nehezen csökkent... - a kormányok mindig megbuktak azzal, hogy csökkentik az inaktivitást. Ez a kormány az, amelyik érdemben tudta az inaktivitási szintet levinni. Ezért kell különös óvatossággal kezelni - ha esetleg lesz erről kérdés, majd beszélhetünk - az alapjövedelem kérdését. Tehát egy 25 éves harc, az inaktivitás csökkentésének az eredményét veszélyezteti az alapjövedelem felvetése, azt gondolom, egész egyszerűen azon keresztül, hogy az inaktivitás emelkedését lehet tőle várni.

Ugyanennek a helyzetnek a másik arca a munkanélküliségi ráta csökkenése, ami 4,5 százalék alá csökkent most már. Ez is azt mutatja, hogy a foglalkoztatási helyzet javulásával a munkanélküliségnek és különösen a hosszú távú munkanélküliségnek való kitettség jelentősen csökken. Hadd mondjam el, az elmúlt három évben a romák körében a tartós munkanélküliségi ráta a felére csökkent. A foglalkoztatási ráta pedig közel megduplázódott, 40 százalék fölé ment. Európában nincs még egy olyan ország, ahol a romák foglalkoztatása 40 százalék fölött van. Azt gondolom, hogy ez egy fontos eredmény. Nyilvánvalóan a 68 százalékos országos átlagát a foglalkoztatási rátának még messze nem értük el, de azt gondolom, hogy ezekkel az eszközökkel - és itt a közfoglalkoztatást ki kell emelni, de a közfoglalkoztatás rugalmasabbá tételét célzó idejű és tavalyi intézkedéseket is, amelyeknek első számú célja a közfoglalkoztatás rugalmasabbá tétele, a tranzitálás felerősítése és az elsődleges munkaerőpiaci szerepvállalás erősítése. Ezekhez köthetők ezek az eredmények.

Összességében tehát, ha ezt a három területet, a jövedelmi, a deprivációs és a foglalkoztatási helyzetet együtt kezeljük, azt lehet látni, hogy az elmúlt három évben 800 ezer ember került ki a szegénységnek való kitettségi zónából, és ez egy nagyon fontos üzenet, hogy ez a szociálpolitikai, társadalompolitikai, nemzetstratégiai eszköztár eredményes.

Emellett ki kell hangsúlyozni azt, hogy nem mindegy az, nemcsak az számít, hogy hányan élnek a szegénységi küszöb alatt, hanem, hogy mennyire szegények. Nem mindegy a szegénység intenzitása, hiszen nem mindegy, hogy nagyon alacsony jövedelemmel rendelkeznek vagy épp csak a küszöb alatt élnek. Ebben is fontos eredményt értünk el, hiszen az elmúlt hét évben a szegénységi rés, tehát az a mérték, amennyire távol vannak a szegények a szegénységi küszöbtől, csökkent. Tehát nemcsak a szegények számát sikerült csökkenteni, hanem az ő átlagjövedelmüket sikerült közelíteni a küszöbértékhez. Ez az érték jelentősen csökkent, 22-ről 18 százalékra, miközben 25 százalék körül van az uniós átlag. *(Dr. Harrach Péter megérkezik.)*

A másik fontos, örömteli részlet ebben a képben az, hogy a mélyszegénységi ráta, tehát amikor valaki munkanélküli, alacsony jövedelemmel rendelkezik és a depriváció tekintetében is kihívásokkal küzd, tehát a mély nyomorról, a mély nincstelenségről beszélünk, ebben az ügyben is van eredmény, hiszen az elmúlt három évben 450 ezerről 180 ezer környékére csökkent a számuk a KSH-adatok szerint. Tehát itt is azt látjuk, hogy ez a komplex mutató is jelentősen tudott javulni. A jövedelemegyenlőtlenség 28 százalék körül van Magyarországon, az EU-átlag 31 százalék. Azt lehet látni, hogy az uniós átlaghoz képest a jövedelemegyenlőtlenség mértéke alacsonyabb.

Még egy területet hadd emeljek ki itt, a romák adatait. Az Unió Alapjogi Ügynöksége vizsgálta, ahogy minden négy évben vizsgálja a romák élethelyzetét abban a kilenc tagországban, ahol a legtöbb roma él, és azt találta, hogy ebben a

három fontos mutatóban, amely a felzárkózás stratégiájának is alappillére, egyrészt a gyermekek tekintetében, a roma gyerekek hány százaléka jár négyévesen intézménybe, itt 90 százalék fölötti arányt kaptunk, sehol Európában nem volt, csak Magyarországon hasonló adat. A másik fontos kérdés pedig a romák foglalkoztatása, amit már említettem. *(Vágó Sebestyén megérkezik.)*

Tehát mostantól nemcsak a KSH tükrözi vissza például ezeket az adatokat, hanem, ahogy említettem, az Unió Alapjogi Ügynöksége is. Azt találta, hogy az előző felvétel óta - 2011-ben volt az előző roma-életminőségi felvétel, 35 ezer romaháztartást vizsgáltak, kérdeztek meg, és ebből 2011-hez képest, az elmúlt négy-öt év átlagában az érintett kilenc európai tagországból Magyarországon javult a legtöbbször a romák élethelyzete, akár a gyerekek helyzetét nézem, akár a felnőttek foglalkoztatási státuszát. Tehát azt a vállalást, amit Magyarország 2011-ben a felzárkózáspolitikai európai szintre emelésével tett, hogy a romapolitikát európai üggyé teszi, és ebből a tagállamok számára bizonyos vállalásokat közvetít, azt Magyarország komolyan is vette, mert megalkotta a saját stratégiáját és végre is hajtotta, 2014-ben pedig meg is újította, miközben azt látjuk, hogy számos más tagállam nem élt ezzel a lehetőséggel. Reméljük, hogy a stratégia félidei értékelése lehetőséget fog arra teremteni uniós szinten - ezt most jeleztem a máltai elnökségnek is, de a következő elnökséggel is felvettük a kapcsolatot már -, hogy most tegyük témává az Unióban azt, hogy akkor ki mit végzett 2011 óta, és nézzük meg, hogy ki milyen gyakorlattal jutott el ezekhez az eredményekhez. Ennyit a szegénységi ügyekről.

A következő kérdéskör, azt gondolom, ahogy a felzárkózási stratégiák legfontosabb fókuszja a gyermek, a hátrányos helyzetű gyermekek ügye. Azt gondolom, hogy 2016 ebben a tekintetben egy rendkívül fontos év volt. Egyrészt ez az első éve volt a gyermekjóléti reformnak, amely során a gyermekjóléti rendszer olyan átalakítására került sor, hogy helyére kerültek a felelősségi viszonyok, nevezetesen az összevonások megtörténtek a családsegítő központokkal, tehát többlet erőforrásokat kapott ez a szolgáltatás, és a felelősségi viszony el lett választva, egyértelműen járási szinten a gyermekjóléti központokhoz lettek delegálva olyan feladatok, olyan hatáskörök, amelyek korábban nagyon diffúz módon voltak meghatározva, és eszköztelennek érezték magukat a kollégák a végeken. Ezért kellett a hatósági és a speciális többletfeladatokhoz rendelt hatásköröket elválasztani a normál családgondozástól azért, hogy egész egyszerűen ne lehessen 60-70-80-as esetszámokkal, ne kelljen ilyen magas esetszámokkal dolgozni a kollégáknak, hanem igenis erő, energia és figyelem maradjon a családokra.

A gyermekjóléti rendszer megerősítésének a legfontosabb célja az, hogy a vérszerinti családban tudjon a gyermek nevelkedni, ne kelljen anyagi okok miatt kiemelni a családból a gyereket, de ha azt látja a jelzőrendszer, hogy gond van és a veszélyeztetettség, bántalmazás vagy elhanyagolás legcsekélyebb jelét látja, akkor legyen olyan támogató mechanizmus, amely érdemben tud segíteni. Ezért van az, hogy a járási szinten a gyermekjóléti központokhoz van rakva nagyon sok olyan többletszolgáltatás, pszichológustól kezdve, amely ebben tud a települési szinten dolgozó családgondozónak segíteni. A felzárkózási programok, amelyeknek a következő hulláma most indult el tavaly - ebben az értelemben is egy fontos év 2016, hiszen elindult a gyermekesélyprogram, amely egy 15 milliárdos program, a 33 leghátrányosabb helyzetű járásban fogja a gyermekjóléti kapacitásokat összeszervezni. Elindult a Biztos Kezdet Gyerekház-program, amelyet nagy sikernek értékelünk, de a kutatók is azt állítják, hogy ez egy nagyon fontos befektetés a társadalom jövőjébe, mert a gyermek hároméves kora alatt sikerül olyan típusú fejlesztést és segítséget nyújtani számára és az anya számára, amivel az alacsony szociokulturális háttér

lehet valamilyen értelemben kompenzálni. Az itt ülők biztos számos ilyen gyerekházat ismernek és az ott folyó munkát. Ráadásul sikerült hosszú távon fenntarthatóvá tenni a rendszert azzal, hogy bekerült a gyermekvédelmi törvénybe és kiszámítható finanszírozás kapcsolódik hozzá, jövőre pedig emelkedik a támogatása. Sőt szeretnénk a jelenlegi 112 intézményt kibővíteni további legalább 150 Biztos Kezdet Gyerekházzal. Ez azt jelenti, hogy a hátrányos helyzetű térségekben kiszámítható módon működő, a három év alattiak számára egy nagyon fontos segítséget nyújtó szolgáltatássá tudott fejlődni.

Nyilván ehhez hozzá kell tenni, ami nem a mi államtitkárságunk reszortja, két további fontos terület van, ami idekapcsolódik. Ez a korai fejlesztés reformja, megerősítése, országosan hozzáférhetővé tétele, hogy a diagnosztika fejlődésével ne hatéves korban derüljön ki a gyerekről, hogy SNI-s. Ez a Családpolitikai Államtitkárság egyik fontos fejlesztése, a másik pedig a bölcsődei rendszer, a napközbeni gyermekellátás rendkívüli kibővítése, az ellátási és szolgáltatási formák kibővítése is, a finanszírozás megerősítése és általánosan jobban hozzáférhetővé tétele. Azt gondoljuk, hogy ezek együttesen tudnak a három évnél fiatalabb gyermekek és a szüleik számára egy nagyon erős megerősített segítséget és támogatást jelenteni. Itt is el kell mondani, hogy nyilván fontos eszköz volt a harmadik évtől kötelező óvoda, és fontos volt az is, hogy a bölcsisek és az ovisok körében a gyermekétkeztetés jelentősen kibővült, ezért most már 74-75-76 milliárd forint körül van a gyermekétkeztetésre fordított keret.

2016 a gyermekétkeztetés szempontjából is egy fontos év volt, hiszen ebben az évben történt meg 13 év után az, hogy a nyári szünetben nem az önkormányzatok pályázati kedve döntött arról, hogy a gyerek hozzájut az alapvető feltételekhez, mondjuk, egy tál meleg ételhez a szünidőben, hanem ezt kötelezővé tettük, kötelező önkormányzati feladat tavaly január óta az étkeztetés megszervezése. Ráadásul nemcsak a nyári szünetben, hanem a téli, a tavaszi és az őszi szünetben is. Azt gondoljuk, hogy ezzel a rendszerrel valóban minden gyerekhez oda tud ez a segítség érni. Azt gondoljuk, hogy fontos, hogy ott legyen ez az asztalán a gyerekeknek, az is fontos, hogy minőségi étkezést kapjon a gyermek, ezért a napi támogatási finanszírozását is jelentősen, majdnem 30 százalékkal emeltük a szünidei gyermekétkeztetésnek. Természetesen folyamatosan vizsgáljuk a tapasztalatait. Fontos, hogy amiatt egy gyerek se essen el a lehetőségtől, hogy a szülő időben nem értesült erről a lehetőségről, ezért minden szünet minden egyes első osztási napja előtt tőlünk írásos tájékoztatás és figyelemfelhívás megy a jegyzők, polgármesterek és a gyermekjóléti központok számára.

Nagyon fontosnak tartjuk azt, hogy elindult az iskolai szociális munka - hadd mondjam a régi nevét -, az iskolai szociális segítség új rendszere, pilotja, amely jövő szeptembertől országosan elérhetővé válik és országossá bővül. Ez önmagában a jelenlegi költségvetési finanszírozását a gyermekjóléti szolgálatoknak 50 százalékkal fogja megemelni, 10-11 milliárdról 16 milliárd forintra. Azt gondoljuk, hogy ez az egyik legfontosabb jelzés abban az ügyben, hogy a kormány elkötelezett abban, hogy a jelzőrendszer valamennyi elemét megerősítse, és már az iskolában, ahol a legtöbbet vannak a mi gyermekeink, lehetőség legyen arra, hogy a bántalmazásnak vagy veszélyeztetettségnek a jeleit időben fel tudjuk ismerni, és partner legyen a pedagógus abban, hogy ebben segítséget kap, tehát nem lesz magára hagyva.

Fontos elem, és egy nagyon régi kérése volt a szakterületnek, hogy mind az egészségügyi, mind az oktatási törvénybe kerüljön be, hogy a pedagógusnak és az orvosnak dolga, feladata, kötelezettsége az, hogy a jelzőrendszeri tagságát vegye komolyan. Egész egyszerűen azt láttuk, hogy ha csak a gyermekvédelmi törvénybe van ez beírva, akkor ez nem elegendő. Nagyon fontosnak érzem, hogy tavaly az

egészségügyi törvényben, most pedig a tavaszi ülészakon a tervek szerint a köznevelési törvénybe is bekerül ez a felelősség. Ettől azt várjuk, hogy a jelzőrendszer tagjai nagyobb mértékben lesznek együttműködők. A gyöngyösi tragédiához is alapvetően az vezetett, azt láttuk az utólagos kiértékelésnél, hogy a szakemberek, különösen a házi orvos, nem volt együttműködő. Nemcsak a szülők nem voltak együttműködők, a szakemberek közötti együttműködés sem valósult meg.

A gyermekjólétről tudnék még hosszan beszélni, de hadd menjek át a gyermekvédelemre. A gyermekvédelem tekintetében 2016 mérföldkő volt, hiszen a '14-es vállalását a kormány, miszerint nevelőszülőkhöz fogja adni vagy gondoskodik arról, hogy nevelőszülői szolgálatba kerüljenek a 12 évnél fiatalabb gyermekek, ezt sikerült elérni. Ezt szeretném megköszönni mindenkinek, aki ebben szerepet vállalt, különösen a fenntartóknak, akik a toborzás kapcsán nagyon nagy mértékben bővítették a nevelőszülői hálózatot. Természetesen több dologgal rásegítettünk mi is. Ilyen az, hogy a nevelőszülői díj jelentősen emelkedett. 2013-ban 15 ezer forint volt, jövőre ez 60 ezer forint lesz. Ez egy jelentős dolog. A másik az, hogy ingyenessé tettük a nevelőszülők képzését és a továbbképzését is. Tehát a következő időszakban ez el is indul, és a következő időszakban több ezer nevelőszülő képzésére lesz ebben a formában lehetőség. Ráadásul megszüntettük az egyéb munkavállalás korlátait is a nevelőszülő tekintetében. Azt reméljük, hogy tovább tud menni a nevelőszülői expanzió a következő időszakban.

A második legfontosabb kérdéskör ebben a témakörben a kiváltás. Még mindig van 13 gyermekotthon a gyermekvédelemben. Szeretnénk 2019 végére ezeket is bezárni és a gyermekeket nevelőszülőkhöz adni, ahol pedig különleges vagy speciális igényű, illetve szükségletű gyermek van, ott természetesen ennek a hálózatnak a megerősítésével 8-10-12 férőhelyes lakásotthonokban őket elhelyezni. A pénzt biztosította a kormány, több mint 4 milliárd forintot erre. Ha esetleg lesz kérdés Fóttal kapcsolatban, ennek egy fontos része a főtí bezárás is. Magyarországon nem élhetnek elkülönítve fogyatékos emberek és állami gondozott gyermekek. Nem külön, elkülönített társadalmakat, külön városokat szervezünk nekik, hanem szeretnénk őket behívni a mi életünkbe, szeretnénk számukra a saját közösségeikbe ágyazott szolgáltatásokat, lakhatási és szolgáltatási környezetet biztosítani.

A következő kérdéskör, a gyermekvédelem kapcsán azt gondolom, hogy a tavalyi ügyek például a bicskei eset, világítottak arra rá, hogy rendkívül fontos a gyermekvédelem... *(Szabó Tímea és Révész Máriusz közbeszólnak.)*

ELNÖK: Elnézést, államtitkár úr! Ha vita keletkezik, azt nyugodtan a folyosón addig le lehet folytatni. Államtitkár úr, teljes tiszteletünk az öné, tessék folytatni!

CZIBERE KÁROLY államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Nagyon köszönöm. Vitára készen állunk.

A gyermekvédelemben még egy dolgot hadd mondjak el. Ez az a kérdés, amely a bicskei ügy kapcsán került elő. Számos tanulságát vontam le a rendkívüli gyermekvédelmi ügyek munkacsoportja november 18-án ennek és más ügyeknek. Ebből is készült a tavalyi csomag. Egyet szeretnék kihangsúlyozni: fontos és helyes döntés volt annak idején, hogy az intézménytől, a szolgáltatóktól, az intézményvezetőktől és a fenntartóktól független érdek- és jogérvényesítési gyűrűt vonunk a kliens köré - a fogyatékosügyben is fontos, a topház kapcsán ez elő fog kerülni. Nevezetesen akkor lehet igazából az intézmények zárt világába belelátni és a lakóknak és a klienseknek az érdekeit és a jogait megvédeni, ha időben értesülünk az abúzusról és más veszélyekről, ezt pedig úgy lehet, ha több elemű és megerősített jogérvényesítési gyűrű van a kliensek körül. A gyermekvédelemben ilyen az

ombudsman, ilyen a gyermekjogi képviselő, ilyen az ellenőrzést végző gyámhatóság, és ilyen a gyermekvédelmi gyám. Ez a kormány volt az, amelyik a gyermekvédelmi gyámhatóságot elvitte a nevelőszülőtől és elvette az intézményvezetőtől. Nevezetesen fontos, hogy ne a hatalmi struktúra legyen az, amelyben ez a feladat ott van, hanem attól függetlenül legyen. Nem véletlen, hogy az elmúlt időszak legtöbb ügyét a gyermekvédelmi gyámok jelzései alapozták meg. Úgy gondoljuk, hogy a jövőben ezzel tudjuk igazából a látenciát csökkenteni ezen a területen. Meg kell erősíteni ezeket a szereplőket.

A kormány a jövő évi költségvetésbe már betervezte a gyámhatóságok munkatársai létszámának az emelését, betervezte a gyermekvédelmi, gyermekjogi ellátottak számának emelését, egész egyszerűen csak úgy lehet továbbmenni és úgy lehet megerősíteni ezt a rendszert, ha ennek az érdekvédelmi, jogérvényesítési gyűrűnek, ahogy én nevezem, az elemeit, eszközeit, illetve szereplőit megerősítjük.

Nagyon az idő vége felé járunk, még egy területet hadd vegyek ki, ez a fogyatékkal élők ügye. Azt gondolom, hogy itt is van egy olyan stratégia, az intézkedési terv, amely 2025-ig határozza meg a kormány feladatait, és ezt hajtjuk végre. Itt is nagyon sok olyan ügy van, amelyről számot lehet adni. Egyet-kettőt hadd emeljek ki.

Az egyik a foglalkoztatási helyzet. Az elmúlt öt évben 15-16 százalékról 30 százalék fölé emelkedett a megváltozott munkaképességű emberek körében a foglalkoztatási ráta. Egy nagyon sokszínű eszközrendszer van, ami ösztönző ebben az ügyben. Egy nagyon fontos elem, hogy a negatív pénzügyi ösztönzők közül a rehabilitációs hozzájárulás összege jelentősen emelkedett és most már a minimálbérhez van kötve, amely évről évre egyre keményebb ösztönzést jelent a munkáltatók számára az ügyben, hogy igenis fogyatékkal élő embert vegyenek fel.

A pozitív ösztönzők eszköztára sokkal szélesebb. Idetartozik a bértámogatás, amelynek az összegét a minimálbéremelésre is tekintettel 34-ről 39 milliárd forintra emelte a kormányzat, és azt gondoljuk, hogy majdnem 31 ezer ember foglalkoztatását teszi ez majd lehetővé. Idetartozik az egyszeri támogatás rendszerszintűvé tétele. Az elmúlt évtől minden évben decemberben egyszeri támogatást kapnak a munkáltatók a munkahelyek akadálymentessé tétele érdekében. Idetartozik a közbeszerzési törvény módosítása, hogy a fogyatékos emberek által készített termékeket vegyük ki a közbeszerzés alól, ne kelljen lefolytatni közbeszerzési eljárást, ha megváltozott munkaképességű emberek által készített terméket akar valaki beszerezni.

Január 1-jétől egy nagyon fontos változás jött be a rehabkártya igénylése tekintetében. A rehabkártya járulékkedvezményt jelent. Eddig csak a B1-C1 kategóriások voltak erre jogosultak, mostantól a B2-C2 kategória, tehát mindenki, aki rehabilitálható, jogosulttá vált a rehabkártyára, és ez azt jelenti, hogy 140 ezerrel lett kiterjesztve a potenciális jogosultak köre január 1-jétől. Uniós forrásból további 20 milliárd forintot fordítunk a foglalkoztatás bővítésére. Fontos, hogy a szociális támogatás mellett legyen lehetősége minden megváltozott munkaképességű embernek dolgozni órától függetlenül, az órakorlátokat is eltöröltük.

A fogyatékosügyben fontosnak tartom még a kiváltás ösztönzését. A topház is rámutatott arra, hogy a nagy intézmények lebontása nem tűr halasztást. Ez a kormány volt az, amely nemcsak beszélt erről, hanem 2011-ben megalkotta a stratégiát. Huszonötezer ember él ma fogyatékos- vagy pszichiátriai intézményben, közülük 21 ezer van nagyintézményben. Azt vállaltuk, hogy a stratégiát megalkotjuk, ez '11-ben történt, utána '16 elején az első 600 ember kiköltözött hat intézményből. Bevált ez a folyamat. Tehát egy nagyobb volumennel szeretnénk folytatni. Most lett meghirdetve 22 milliárdos kör, a következő 39 intézmény számára, ott 2500 ember fog kiköltözni 2018 végén, 2019-ben az intézményekből, és azt követően még 7500

ember fog kiköltözni 2023 végéig. Ez azt jelenti, hogy a ma intézményben lakó fogyatékos emberek fele 2023 végéig ki fog költözni. Ebből az következik, hogy a 20 ezres vállalását a kormánynak nem '41-ig, az eredeti céldátum szerint, hanem sokkal hamarabb meg fogja tudni valósítani.

És akkor tényleg csak címszavakban még két dolgot hadd mondjak. A humán erőforrás helyzete az ágazatban, béremelés és egyebek. Azt gondolom, hogy az elmúlt években, 2014-től a kormányzat által az ágazati pótlékon keresztül biztosított évi 12-8-9, tehát körülbelül 10 milliárd forint körüli összegek eredményeképp odajutottunk, hogy a minimálbértáblán felül 35 milliárd forintot biztosít minden évben automatikusan és fenntartósemlegesen, szektorsemlegesen a kormányzat, és ez differenciált. Tehát a magasabb végzettségűeket magasabb arányban érinti annak érdekében, hogy megbecsüljük a tanulás értékét, és vonzóbbá tegyük a pályát. Azt lehet mondani, hogy ha már idevesszük a következő évi minimálbér-emelés hatását is, akkor a 2013-as 143 500 forintról az átlag bruttó bér az ágazatban 230 ezer forint fölé fog emelkedni, ami több mint hatvanszázalékos emelkedés. Azt gondolom, hogy ez egy nagyon fontos üzenet a munkatársaink számára. Az elmúlt három évben átlagosan 22 százalékos átlagkereset-emelés valósult meg, ebben a két évben, 2017-2018-ban további 33 százalék, és ennek a kettőnek a hatása az a bizonyos 60 százalék. Ezenfelül van az a béremelés, amit jövőre - erről már döntött a kormány - az egészségügyi munkakörben foglalkoztatott kollégák fognak kapni az egészségügyi bértáblához felzárkóztatás érdekében.

A megbecsülés fontos eleme a bér mellett az, hogy tavaly úgy döntött a parlament, Lázár miniszter úr és Balog miniszter úr javaslatára, hogy a szociális munka napja ettől az évtől kezdve munkaszüneti nap. Azt gondolom, hogy ez egy nagyon fontos üzenet a szakma számára. Még egy harmadik fontos elem van itt, ez pedig az új vezetőképzési és az új továbbképzési rendszer indulása ebben az évben, amely ingyenessé fogja tenni a munkatársak számára, hogy a rendelkezésre álló hat év alatt a szükséges krediteket megszerezzék, a továbbképzés pedig lehetővé teszi azt, hogy felkészült vezetőik legyenek. Ebben az ügyben fontos új fejlemény, hogy egy egymilliárdos keretet biztosítunk az ingyenes szupervízióra, erre korábban még nem volt példa, és nagyon sokan kérték az ágazatból. Igenis a kiégés nagy veszély, legyen lehetőség állami forrásokból ingyenes szupervízióra az intézményekben. Jövőre ennek a rendszere is el fog indulni.

Elnézést kérek, hogy ilyen röviden és nagyon sok kérdésre ki nem kérve tartottam meg a beszámolót, de így is átléptem a 30 percet, elnézést kérek. Ha lesz kérdés, akár ezekkel, akár mással kapcsolatban, akkor igyekszem tüzetesen válaszolni. Köszönöm szépen, elnök asszony.

ELNÖK: Köszönjük szépen államtitkár úr. Azt látjuk, hogy olyan sok előrelépés történt a területen, hogy egy bizottsági beszámoló keretét ez feszegeti.

Akkor mielőtt megadnám a szót képviselőtársaimnak, szokásunkhoz híven egy döntést kell hoznunk, hogy a kérdéseket kétperces keretben tehetik fel a képviselők. Van-e hozzászólás? *(Jelzésre:)* Szabó Timea képviselőtársam, parancsoljon!

SZABÓ TIMEA (független): Köszönöm a szót, elnök asszony. Minden alkalommal felmerül ez a probléma. Azért tényleg évente egyszer van ilyen típusú meghallgatás államtitkár úr, illetve a miniszter urak részére. Én azt szeretném kérni, hogy azért két percnél legyen hosszabb ez a hozzászólási idő, hát levegőt nem tudunk venni két perc alatt, nemhogy egy ilyen kimerítő beszámoló után még a megfelelő kérdéseket is feltegyük. Azt gondolom, hogy igencsak méltánytalan ez a kettő perc, úgyhogy szeretném ezt, mondjuk, öt percre emelni.

Döntés a képviselői hozzászólások időkeretéről

ELNÖK: Köszönöm szépen. Bár a házszabály azt tartalmazza, hogy ügyrendi javaslatához frakciónként egy hozzászólást lehet engedélyezni, Szabó Timea képviselőtársam nem tagja frakciónak, ennek ellenére akkor kérdezem, ki ért azzal egyet, hogy három percben legyen lehetőség arra, hogy feltegyük a kérdéseket. Ki támogatja? *(Szavazás.)* 9 igen. Ki nem támogatja? *(Szavazás. - Szabó Timea felé:)* A sajátodat nem támogatod? *(Szabó Timea: Én nem mondtam, hogy három perc... - Közbeszólás: Öt percet mondott.)* 6 nem. A bizottság tehát három percben állapította meg az időkeretet.

Szeretném még hozzátenni a sajtó képviselői számára, hogy nem pontosan hangzott el az, hogy évente egy ilyen beszámoló van. Miniszteri beszámoló szokott évente egyszer megtörténni. A tárcától az államtitkárok gyakorlatilag folyamatosan jönnek, államtitkárok és helyettes államtitkárok szinte minden hónapban ellátogatnak a bizottsági ülésre és beszámolnak. Köszönöm szépen. Először Szabó Timea képviselőtársamé a háromperces hozzászólási lehetőség.

Kérdések, hozzászólások

SZABÓ TIMEA (független): Köszönöm a szót, elnök asszony. Igyekszem nagyon gyorsan beszélni. Államtitkár úr, köszönjük a beszámolót. Először is szeretném azt mondani, hogy nincsen olyan, hogy mélyszegénységi ráta, ezt csak tisztázzuk, ilyen fogalom nem létezik ebben a szakmában, de ez mellékes. Tavaly 31 ezer fővel csökkent az ország népessége, államtitkár úr, ez az elmúlt húsz év negyedik legnagyobb mértékű népességveszteségét jelenti. Ráadásul idén az első két hónapban több mint két százalékkal csökkent a születésszám 2016 hasonló időszakához képest. Szeretném megkérdezni államtitkár urat, hogy mennyire gondolja azt, hogy ez azt is mutatja, hogy a kormány családpolitikája nem egészen hozta meg azt a várt eredményt, amire önök számítottak. Azaz csak a munkához kötődő támogatások nem elegendőek ahhoz, hogy mondjuk, a születésszámot növeljük.

Ezzel kapcsolatban szeretném hozzátenni azt, hogy az egyedülálló anyák körében, ami kapcsán tudjuk, hogy egy több százezres csoportról beszélünk, a szegénységi ráta 66 százalék. Tehát az egyedülálló anyák 66 százaléka él szegénységben, ehhez képest a következő évi költségvetésben négy milliárd forinttal csökkentették a családi pótlékra szánt összeget. Tervezik-e ezt emelni? Szóba került, már itt a sajtóban megjelent, hogy egy munkacsoport alakult ezzel kapcsolatban. Ehhez képest ma reggel is azt hallottuk, hogy nem fog emelkedni a családi pótlék. Ha nem, akkor miért nem tíz év után, ez lenne az egyik kérdésem.

A másik az, hogy itt beszélt a közmunkaprogramról is. Azt is látjuk a jövő évi költségvetésben, hogy százmilliárd forinttal csökken a közmunkaprogramra szánt összeg. Hova kerül az az 50 ezer ember, aki így kiesik a közmunkaprogramból, hiszen pontosan tudjuk, hogy az elsődleges munkaerőpiac nem tudja felszívni ezt az ötvenezer embert, tehát ettől a magyarázattól kíméljük meg egymást, ha megkérhetem.

Arról is beszélt államtitkár úr, hogy a rezsicsökkentésnek milyen jótékony hatása volt, ehhez képest egymillióan fűtenek fával az országban és kétszázán fagytak meg a télen, ami egy rekordszám volt az elmúlt évekhez képest, ehhez képest ők semmilyen segítséget nem kaptak az államtól, egyszerűen tudjuk, hogy a szociális tűzifa program nem volt elegendő. Kértük, hogy legyen erre plusz hárommilliárd forint, nem adta meg az állam.

Szintén beszélt a devizaadósok megmentéséről a kormány, azt is tudjuk, hogy félmillió kilakoltatási eljárás indult meg a tavalyi évben magyar családok ellen. Én ezt nem annyira nevezném segítségnek, hogy 500 ezer ember évente a kilakoltatás

szélére kerül, pontosan a devizahitelek miatt. Milyen tényleges segítséget akarnak nyújtani?

Hadd térjek rá a fóti és a gödi kérdésre. Pontosan tudjuk, hogy most megpróbál a kormány egy tűzoltást csinálni, de az, ami a gyermekvédelemben történik, az egészen vérlázító itt az elmúlt években. Ráadásul, államtitkár úr, engedje meg, hogy azt mondjam, hogy nem mond igazat például a fóti bezárással kapcsolatban, pontosan tudjuk, hogy a 2000-es évek elején ott már megtörtént egy kitagolás. Én próbáltam államtitkár úrhoz és miniszter úrhoz feltenni kérdéseket, nem válaszoltak Fóttal kapcsolatban. Nyolc-tízfős, pontosan az a belső kitagolás megtörtént, családi környezetben egy többhektáros zöldterületen, a város közepén. Tehát integrálva vannak, nem a városban. A fóti gyerekotthon területén van Waldorf-óvoda, van egy református iskola, nem tudnak ennél jobban ők integrálódni, pontosan tudjuk.

Ráadásul, államtitkár úr, azért engedje meg, legalább az ombudsmani jelentéseket olvassa el, hogy ahova például a fóti gyerekeket ki akarják tagolni, a kerekesszékes, fogyatékkal élő gyerekeket Hatvanba, fótiak mondták, nem fogják tudni behozni őket Budapestre a mindennapi rehabilitálásra. Ráadásul a többieket meg Zalaegerszegre és Kalocsára akarják vinni? A kitagolásra hivatkoznak akkor, amikor az ombudsman szerint a zalaegerszegi és a kalocsai gyerekotthonok már most túlszűfoltak? Olvassa el az ombudsman jelentését, államtitkár úr, és szégyelljék magukat! Olyan bántalmazások vannak mind a két gyerekotthonban, kulcsosomóval bántalmazzák, ütlegelik, ökölrel ütlegelik a gyerekeket. Nem én mondom, az ombudsman. *(Az elnök pohara megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.)* Nagyon szépen szeretném megkérni, és erre tényleges választ...

ELNÖK: Képviselőtársam, bőven lejárt az idő!

SZABÓ TIMEA (független): ...szeretnék kapni, hogy a fóti gyerekotthon és a 12 másik kastélyotthon felszámolása, ahol a gyerekek vannak, Mészáros Lőrincnek kellenek átadásra azért, hogy majd a norvég alap pénzből felújítsák ezeket a kastélyokat, és Mészáros Lőrinc wellness szállodákat építsen belőlük, vagy van egyéb magyarázata, ugyanis ezeket a gyerekeket nem fogják tudni *(Az elnök ismét jelzi az időkeret leteltét.)* jobb helyre költöztetni, mint ahol most vannak. Ezek, ahova költöztetik, Zalaegerszeg, Kalocsa, Makó és a Kossuth Lajos Gyermekotthon, csótányok vannak, bántalmazások vannak, alkalmatlanok az emberek. Nyolcvanezer forintért dolgoznak, olyan pályaelhagyás van, államtitkár úr, hogy közmunkások *(Vágó Sebestyén: Mennyi az időkeret?)* vigyáznak a gyerekekre. *(Az elnök ismét jelzi az időkeret leteltét.)* Ha nekem nem hisz, kérdezze meg, itt ül mögöttem Horváth Leon, aki a zalaegerszegi gyermekotthonban nevelkedett, és önök ellen nyert pert többek között azzal kapcsolatban, hogy hurcolták meg őt állami gondozottként.

Pontosan tudjuk, hogy mi folyik, és önök semmit nem csináltak az elmúlt években, pedig tudták. A gödi eset sem most derült ki, államtitkár úr, évek óta jelezték, hogy óriási nagy problémák vannak. Csak akkor lépnek, amikor már olyan ciki lesz önöknek...

ELNÖK: Képviselő Asszony! Bőven lejárt az ön által javasolt időkeret is.

SZABÓ TIMEA (független): ...mert a sajtó is felkapja, hogy kénytelenek valamit csinálni, ehelyett pedig a szülőket hibáztatják, az orvosokat hibáztatják, holott itt rendszerszerű problémák vannak. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szeretném megállapítani, hogy Szabó Tímea képviselőtársunk időkerete dupláját kihasználta. *(Tóbiás József közbeszól.)* A következő hozzászóló Vágó Sebestyén. Parancsoljon!

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. Néhány dolgot megpróbálok gyorsan elmondani, amit államtitkár úr is említett.

Kezdjük először is a legfontosabbal, mert ők tartják egyben a rendszert. A szociális dolgozók bérhelyzetéről beszélt, szép statisztikai mutatókat, szép százalékokat fel lehet mutatni, de sajnos ezt a hétköznapban dolgozók a végeken nem érzik, sőt egyre rosszabb helyzetben érzik magukat. Ön még a hivatása kezdete elején beszélt a szociális életpályamodellről, ön is támogatta. Úgy látszik, ez elmaradt, attól félek, hogy a kukába került, mert önök mondanak számokat, hogy mennyit költöttek már pótlékolásokra, csak akkor azok a pótlékok mégiscsak pótlékok maradnak, és nagyon sok minden nem vonatkozik akár azokra az összegekre sem. Amilyen számokat önök mondtak, abból már a szociális életpályamodell rég meg lehetett volna valósítani. Nem értem, hogy miért ebbe az irányba mentek el. A pótlékokkal meg az új bérrendszer kialakításával még nagyobb káoszt okoztak és még nagyobb bérfeszültségeket okoztak a végeken.

Nagyon sokszor látjuk azt is, hogy ha jót akarnak tenni, az is a visszájára sül el. Ön ma említette Balog és Lázár miniszter úr önálló indítványát a szociális munka napjáról. Lehet, hogy ezt odaadták a szociális dolgozóknak, de közben a honvédektől meg a közszolgálati dolgozóktól elvették. Tehát egymásra haragítottak hivatási ágakat, és az egyik kezükkel adtak, a másikkal pedig a dupláját elvették. Úgy gondolom, hogy ez nem volt fair még a szociális dolgozókkal szemben sem, ha megnézzük, hogy milyen kontextusban kapták ők meg ezt a pénzt.

Gyermekvédelmi jelzőrendszer. Számtalanszor elmondtam már és most is elmondom azt, hogy a szakágazati törvényekbe is belekerül a jelzési kötelezettség, nem hiszem, hogy nagy változást fog okozni, mert eddig is ismerniük kellett akár a gyermekvédelmi, akár a szociális törvény rájuk vonatkozó passzusait. Úgy kellett volna a hivatásukat végezniük. Valószínűleg ismerték, és ennek ismeretében nagyon sok esetben nem tettek jelzést. Az, hogy a szakági törvényekbe ez belekerül, nem hiszem, hogy nagyon nagy változást fog okozni. Amit mindig mondtam, egy normális és komoly szankciórendszer kell a jelzés elmulasztásával kapcsolatban. Nem ilyen formában kell beleírni a törvénybe, hanem a Btk.-ban nevesítve, szankciórendszerként a jelzés elmulasztását, akár mint külön Btk.-kategóriát beilleszteni. Ennek lenne olyan visszatartó ereje, hogy akár a bérhelyzet következtében is kialakult szakmai rendszer lehet, hogy eleinte összeroppanóban lenne a rengeteg jelzéstől, de én mindig azt mondom, hogy inkább ezer fölösleges jelzés, minthogy egy, akár gyöngyösi eset, akár még egy enyhébb gyermekveszélyeztetési vagy elhanyagolási eset ne kerüljön látótérbe.

Beszélt a nevelőszülői hálózatról - megpróbálok tíz másodpercben erről gyorsan beszélni. A nevelőszülői hálózat megbecsülése nélkül nem fog működni a rendszer. Jogos követelés részükről az, hogy minősüljön munkavégzésnek, minősüljön munkajövedelemnek az a pénzösszeg, amit ők kapnak emeltebb formában, mert így nagyon sok esetben, bár szeretik ezt a hivatást, szeretnének állami gondozott gyermekeket otthon, a saját lakókörnyezetükben nevelni, de az anyagi korlátaik sokszor sajnos ezt ellehetetlenítik. Köszönöm szépen. Bocsánat, hogy túlléptem.

ELNÖK: Képviselőtársam, nagyon szépen köszönjük a kérdéseket. Ki kíván kérdést feltenni? *(Jelzésre:)* Kovács Sándor képviselőtársam következik.

KOVÁCS SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen. Engedtessek meg azért, hogy én hadd védjem meg a mundér becsületét és a kormány eddigi munkáját, bármelyik területet nézzük, akár a szegénységet, a hátrányos helyzetű emberek életminőség-javítását. Szabó Tímea képviselőtársam ellentmondott magának, hiszen eddig mindig a közmunka bezárásáról beszélt, most pedig aggódik azért az 50 ezer emberért *(Szabó Tímea közbeszól.)*, aki talán az elsődleges munkapiacra való áttérés miatt csökkenő költségvetési forrást hoz maga után. Úgyhogy én azt gondolom, hogy a közfoglalkoztatásra szükség van, szükség van annak a költségvetési helyreigazítására is.

A gyermekjóléti rendszer kapcsán hadd köszönjem meg államtitkár úrnak, hiszen az én választókerületemben, Mátészalkán megindult a kitagolás és úgy tudom, folyamatban van a kitagolás második üteme is. Meglátogattam a gyerekeket, élvezik az új környezetet, nagyon szeretnek ott lakni, és azt gondolom, hogy nem sérült az a joguk sem, hogy abba az iskolába is járhatnak tovább, ahova addig. Azt gondolom, hogy valóban a gyermekek érdekei, illetve azoknak az érdekvédelmi szervezeteknek az együttműködése megvalósulnak, amelyek a gyermekvédelemben szükségesek.

Konkrét kérdésem, hogy egy másik kitagolás is indul a választókerületemben, úgy tudom, a győrteleki intézmény fogyatékoskitagolása, és egy mérki intézmény kitagolása Ökörítőfülpösre fog megvalósulni. Van-e olyan tapasztalat, amit esetleg be tudnak építeni az új kitagolási programba? Köszönöm szépen a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen képviselőtársam kérdéseit. Kérdezem, ki kíván még hozzászólni. *(Jelzésre:)* Akkor most egy ellenzéki képviselőtársam, Rig Lajos következik, utána Tapolczai Gergely.

RIG LAJOS (Jobbik): Köszönöm szépen. Először is szeretném megköszönni a beszámolót és azt, hogy eljött államtitkár úr. Én itt a kitagolással kapcsolatban szeretnék feltenni pár kérdést. Választókerületemben van több olyan intézmény, amely sajátosságából következően együtt gondoz értelmi fogyatékkal élőket, illetve pszichiátriai betegeket. Két ilyen intézményt említenék, az egyik a nyírlaki intézmény, a másik pedig a lesencetomaji intézmény. Mind a kettőben a fenntartó tartott egy, úgymond, roadshow-t a falvakban, és a kérdés végül is arra vonatkozna, hogy a pszichiátriai betegek kitagolásában is gondolkodnak-e, mert ez óriási lakossági elégedetlenséget váltott ki. Hiszen olyan pszichiátriai betegekről van szó, akik a nap 24 órájában rendes felügyeletre szorulnak, átjártsszák a gondozókat, nem veszik be a gyógyszereiket, tehát ők valami miatt kerültek egy zárt intézménybe.

Még a szocialista kormány idején, 2009-ben volt egy felmérés, amit az ELTE csinált, az „Egy lépés előre, kettő hátra” címet adta ennek. Most a 2011-es kormányrendelet, amelyben 2041-ig szól az egész kitagolás, erre épül tulajdonképpen, nem az egyezményekre, de ott több olyan verziót felsorol, ami megvalósítható. A fogyatékkal élőket eddig is integrálták városokba, a sajtótájékoztatón elmondtam. Tapolca erre egy nagyon jó példa, ott három ilyen fiatal él és tényleg nagyon jól beilleszkedtek, de ők minimális értelmi fogyatékkal élnek, részt vesznek a kulturális életben, dolgoznak, önállóan ellátják magukat, minimális felügyelet kell, de ebben a két intézményben, amiről beszéltem, súlyos értelmi fogyatékkal élők vannak, a legtöbbjük ágyhoz kötött. Nagyon szép környezetben vannak, kastélyépületekről van szó, és az ő integrációjuk és kihelyezésük abban is

aggályos, hogy jelen pillanatban sincs megfelelő számú szociális gondozó az intézményekben.

Írásbeli kérdést tettem fel az SZGYF felé, hogy hogy lehet az, hogy 150 ellátottra - és ebben van pszichiátriai beteg is - éjszakai műszakban két gondozó van. Azt állította a fenntartó, hogy én hamis állításokat mondok, hiszen a törvény előírja, hogy 50 ellátottanként kell kettő gondozó. A lakossági fórumon meg egy pszichiáter nő, aki az intézményben dolgozik, pont az ellenkezőjét mondta. Ő azt mondta, hogy éjszaka bizony kettő van 150-re, és az a két gondozó és ápoló van úgy, hogy bezárkózik, mert félnek. Tehát kevés.

Ha az új rendszer feláll, és megtörténik a kitagolás 8-12 fős házakba, honnan lesz gondozó a rendszeres ellátásukra? Ez az első kérdés. És miért nem például az osztrák vagy a német mintát próbáljuk követni, ahol lakócentrum van? Az nem nagyobb, mint egy ötvenfős ellátási egység, és az ötvenfős ellátási egység köré épülnek ezek az úgynevezett... Magyarországon is van már ilyen, a „félúton” házak rendszere, hiszen az ő átállásuk nem egy gyors folyamat. Tehát, ha jól olvastam, a kormányrendeletben is mérték ennek a lehetőségét, realitását és maga a kitagolási folyamat 35-40 év körülbelül, míg rendszeresen végbemegy, és megszüntetik ezeket a nagy centrumokat, ami 100-150 fő ellátása. Svédországban, Norvégiában ezek az ellátási típusok már megszűntek. Ausztriában és Németországban viszont azoknak az ellátottaknak a száma, akik lakóotthonokban vannak, minimális, nagyon kevés, ott ezt nem tudták végrehajtani, és valószínűleg sajnos Magyarországon sem lehet. Ketté kell választani az értelmi fogyatékkal élőket, mert őket tényleg lehet és kell is visszaterelni a társadalomba, hiszen ott sokkal jobb helyük van, mint közösen a pszichiátriai betegekkel.

Tehát a kérdés az, hogy a pszichiátriai betegeket, akik 24 órás gondozásra, ápolásra, felügyeletre szorulnak, őket is kitagolják-e ilyen hasonló lakóotthonokba. Köszönöm és elnézést.

ELNÖK: Köszönjük szépen a korrekt hozzászólást. A következő képviselőtársunk Tapolczai Gergely, őt követi Ander Balázs.

TAPOLCZAI GERGELY (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Valóban nagyon fontos és kiemelt kérdés a kitagolás témája, és már nagyon sok kérdést feltettek ezzel kapcsolatban, ezért én inkább a foglalkoztatással kapcsolatban tennék fel kérdéseket.

Mint ismert, az európai fogyatékosügyi stratégia 2020 előírja, hogy 2018-ra 75 százalékos legyen a fogyatékos személyek foglalkoztatási rátája. Említette a különböző pozitív és negatív támogatásokat. Ezek főleg anyagi jellegűek - bértámogatás vagy rehabilitációs járadék formájában -, ugyanakkor nagyon fontos lenne a munkaadók tudatformálása, mert önmagában az anyagi ösztönző nem biztos, hogy elegendő. Ezen a területen mit tervez a minisztérium, ez az egyik kérdésem.

Említette a 20 milliárdos uniós forrást. Ezen belül milyen programot terveznek még, és erre lesz-e és van-e támogatás, a képzésre, tudatformálásra? Hogyan tervezik a foglalkoztatás fenntarthatóságát vagy fejlesztését a 2020-as cél teljesítése érdekében? Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ander Balázs képviselőtársam!

ANDER BALÁZS (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök asszony. Köszöntök mindenkit. Tisztelt Államtitkár Úr! Örülünk minden részeredménynek, minden részmutató javulásának, viszont azért azt is hadd tegyem hozzá, hogy államtitkár úr beszámolóját hallgatva úgy tűnt, mintha Pangloss mesternek egy tanítványa bukkant

volna fel itt, a bizottság előtt Voltaire Candide-jából, aki szerint ez a világ a létező világok legjobbika. Ki kell hogy ábrándítsam, sajnos vidéken a helyzet egyébként egyáltalán nem olyan rózsás, mint ahogy fel tetszett vázolni.

Ha integrációs kérdésekről van szó, akkor azt látjuk - és ki kell mondjuk akkor legalább a Jobbik részéről -, hogy Magyarország sem integrálódik az Európai Unióba. Az a szakadék, ami minket Nyugat-Európától elválaszt, egyre inkább nő, hiszen az Unió 263 régiója közül hét magyarországi régióból négy a leggyengébb osztályzatot, az egyes osztályzatot kapta meg. Magyarországon belül is ez a szakadék, azt látjuk, hogy csak nő, minden részmutató javulása ellenére. Azt látjuk, hogy Nyugat- és Kelet-Magyarország között nemhogy hidak épülnek, hanem, hogy ez a szakadék egyre inkább csak mélyül. Akkor hadd mondjak én is néhány ilyen számot.

A foglalkoztatás tekintetében dupla akkora a lemaradás Északkelet-Magyarország és mondjuk, Nyugat-Magyarország között. Ha megnézzük, mekkora Nyugat-Magyarországon a közfoglalkoztatottak aránya, 0,6 százalékos számmal találkozunk, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében viszont 18 százalékos számmal. Nem látjuk azokat a lépéseket, amelyek ezt az ollót valahogyan össze tudnák zárni.

Ugyanezt elmondhatnánk egyébként a bérekkel kapcsolatosan is, és ha erre gondolunk, akkor minden visszavezetne az oktatáshoz. A jövő kulcsa és egyáltalán a felzárkózás kulcsa az oktatás kellene legyen, hiszen nem is álmodhatunk, sehol nem álmodhatnak olyasféle vállalkozásokról, befektetésekről, amik képzett munkaerőt alkalmaznának, ha ez a képzett munkaerő nincsen meg. Idekapcsolódna a kérdésem, hogyan vélik, mennyire vált be, mondjuk, akkor a kötelező oktatási korhatár 16 évre való leszállítása. Nyilvánvalóan egyébként valamit azokkal a fiatalokkal is kell kezdeni, akik megnehezítik és adott esetben lehetetlenné teszik a normális oktató-nevelő munkát egy iskolában, de összességében ez a 16 évre való csökkentés szerintünk ilyen formában káros volt.

A másik, hogy van 230 ezer halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, illetve fiatal Magyarországon, 135 ezernyi veszélyeztetett gyermek. Azért itt nemcsak anyagiak játszanak közre, hanem, mondjuk ki, a kívülállás kultúrája is. És nem én mondtam, hanem Romano Rác Sándor fogalmazott úgy, hogy bizony a cigányság egy része - akkor nevesítsük a problémát - maga épít falakat vagy éppen maga építi azt a gettót, ahova bezárja saját magát. Ebben az esetben, amikor 150 Biztos Kezdet Gyerekházról beszélünk, ami nagyon jó dolog, támogatandó dolog, de elegendő-e ez a 150 gyermekház ahhoz, hogy ezt a népességrobbanás által sújtott, egyre bővülő ütemben újratermelődő roncsársadalmi réteget meg tudjuk menteni?

Tehát, államtitkár úr, a kérdés az, hogy a bentlakásos iskolák kérdését - és akkor hadd jegyezzem meg itt zárójelben, hogy ne valami gonosz rasszista dologra gondoljanak itt, hanem adott esetben a Bőjte Csaba által fenntartott intézményhálózatra is. Tehát ezt még mindig ilyen kategorikusan, mint ahogy tették egyébként eddig, elvetik-e?

A cigánysággal kapcsolatosan örülünk egyébként ezeknek a javuló számoknak, amikről itt beszélt, és azért azt is tegyük hozzá, hogy a posztszocialista államok közül a leginkább integrálódott hála a jóistennek, a magyarországi cigányság volt, viszont azt is látni kell, hogy mondjuk, az északkeleti részeken egy nagyon komoly népességrobbanás folyik a roncsársadalmi rétegen belül. Államtitkár úr, nem látjuk egyébként biztosítottnak azt, hogy a közeljövő társadalmi robbanását, mondjuk, azok a lépések, amelyeket ön itt felvázolt, meg tudnák akadályozni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen képviselőtársamnak. Most következik Kovács József alelnök úr, utána Harrach Péter képviselőtársam. Parancsoljon!

DR. KOVÁCS JÓZSEF (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Egy nagyon rövid kérdésem lenne. Választókerületemben négy település négy szociális intézményét érinti a férőhelykiváltás. Nagyon örülünk, hogy az anyagi fedezetet a kormány biztosítja, arra lennék kíváncsi, hogy hogyan biztosítja a kormány ezen szociális intézményi férőhelykiváltás koordinatív módszertani támogatását. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Harrach Péter képviselőtársunk következik.

HARRACH PÉTER (KDNP): Engedjék meg, hogy egy pillanatra nosztalgiazzak, egy olyan eseményt, illetve időszakot idézzek fel, amikor a különböző politikai erők szakmai szempontok alapján egyetértettek. Ez akkor történt, amikor a '97-es gyermekvédelmi törvény - amely a Horn-kormány idején született és erőteljesen részt vettek megalkotásában a liberális politikusok - után a polgári kormány ezt nem megváltoztatta, hanem szakmai alapon elfogadva a nagy létszámú intézmények leépítésén és kitagolásán dolgozott. Ez egy olyan időszak volt, amikor valóban a szakmai szempontok érvényesültek. Ahhoz képest sajátos hangulata van egy olyan ülésnek, ahol átpolitizált szempontok jelennek meg, és felülírják a szakmai együttműködésre képes szempontokat.

Azt gondolom, hogy pont a kitagolás kérdése egy olyan kérdés, amiben nem lehet politikai szempontnak érvényesülni, hanem kifejezetten a mindenki által elfogadható szakmai szempontnak, hiszen nehéz azt bizonyítani, hogy egy nagy létszámú intézmény jobb, mint egy kis létszámú. Az igaz persze, hogy mindenféle intézményt lehet rosszul vezetni és rosszul működtetni, de ha már az intézmények közül választani kell, akkor egyértelmű, hogy mi a megoldás. Ennyi volt az én nosztalgikus visszaemlékezésem, ha megengedik.

ELNÖK: Köszönjük szépen miniszter úr nosztalgikus visszaemlékezését. Révész Máriusz következik.

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Először is azt szeretném leszögezni, hogy számomra nagyon kellemes meglepetés volt a mai bizottsági vita, mert tulajdonképpen egy hozzászóló kivételével mindenki szakmai alapon közelítette meg a kérdést. Annak is nagyon örülök, hogy a parlamentben ilyen sokat hangoztatott, teljesen alaptalan szövegek itt, a bizottságban teljesen elmaradtak. Gondolok arra, hogy a társadalom kettészakad, hihetetlen mértékű az elszegényedés Magyarországon, tehát, hogy gyakorlatilag ezeket a dolgokat elhagytuk, és az elmúlt években... *(Szabó Tímea: Utána a jobbkios képviselő is, csak kimentél közben.)* Itt voltam, a jobbkios képviselő után mentem ki. Tehát az elmúlt években egyébként itt folyamatosan KSH-statisztikákat lengetve folytattuk le ezeket a vitákat. Az ellenzéki képviselők mostanában nem hivatkoztak ezekre az adatokra.

Nem is véletlenül nem hivatkoztak, hiszen valóban látszik, hogy mondjuk, a súlyos anyagi deprivációban érintettek száma például érzékelhetően csökkent Magyarországon. Ráadásul, ha ezeket a szegénységi mutatókat megnézzük, akkor hadd emeljem ki azt, hogy mondjuk, 2010-ben 31 százalékot ért el a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya, 2015-ben meg 26,3 százalékra csökkent. Munkaszegénység 2010-ben 9,8 százalék, 2015-ben 6,1 százalék. És végigmondhatjuk, az évi egyhetes üdülés hiánya 66-ról 50-re, kétnaponta húsétel fogyasztása 29-ről 19,1 százalékra csökkent. Abban egyetértünk Ander Balázssal, hogy valóban ezek a statisztikai számok kedvezőek, de ha belegondolunk ezekbe a számokba, hogy az emberek 50 százaléka nem tud elmenni nyaralni Magyarországon,

akkor még itt elégedetten nem dőlhetünk hátra, tehát ebben egyébként nincs vita köztünk, de hogy a helyzet sokat javult az elmúlt években, az gyakorlatilag vitathatatlan.

Egyetlen helyen egyébként egyet kell értsek Szabó Timeával, mert egyébként a statisztikából ez is kiolvasható, ez pedig az, hogy az egyedülálló, gyermeket nevelő szülők esetében valóban romlott a helyzet, és valóban, államtitkár úr, Szabó Timeának ebben kétségkívül igaza van, hogy ott célzott intézkedések szükségesek. Az is igaz, hogy az iskolaelhagyók aránya is kedvezőtlenül alakult az elmúlt években. Egyébként régebben is rendkívül magas volt, de ez a helyzet sajnos nem javult.

Egyetlen megjegyzés még Ander Balázs képviselőtársamnak, mégpedig, hogy én a Dévai Szent Ferenc Alapítvány kuratóriumi tagja vagyok, és a Dévai Szent Ferenc Alapítvány nem tart fenn iskolát, tehát nem tart fenn semmilyen egész napos iskolát. Nagyon sok minden mást csinál, de egész napos iskolája kétségkívül nincs.

Úgyhogy összefoglalva, államtitkár úr, az eredmények kétségkívül önmagukért beszélnek, de ez nem jelenti azt, hogy Magyarországon jó lenne a helyzet. Amiket az ellenzék elmondott, abban kétségkívül a jövőre nézve még számos tennivaló van. Én például örömmel láttam, hogy a következő évi költségvetésben a munkásszállók építésére szerepel egy meglehetősen nagy összeg, ami segítheti a lakóhelyi mobilitást, hogy ott legyen szállás, ahol egyébként munkalehetőség is van, tehát ezt én rendkívül fontosnak érzem, hiszen azt hiszem, hogy csak ezen a módon lehet egyébként előrelépni, hogy itt valamit segítsünk a Kelet- és Nyugat-Magyarország közötti szétszakítottságon. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem tisztelt képviselőtársaimat, hogy van-e valaki, aki még nem tudta feltenni a kérdéseit. (*Senki sem jelentkezik.*) Én egy kérdést szeretnék feltenni. Tisztelt Államtitkár Úr! Megemlítette, hogy most már járási szinten mindenhol vannak gyermekjóléti központok. Azt is elmondta államtitkár úr, hogy egy nagyon erős cél a gyermekvédelmi gyámok megerősítése, amely folyamatban van. A kérdésem a gyermekvédelem ügyéhez kapcsolódik. Ezek a folyamatok mit fognak eredményezni? Hogy több felderített eset lesz, nyilvánvaló, de van-e visszatartó ereje ezen intézmények megerősítésének, hiszen tudjuk, hogy mindig lesznek olyan emberek, akik sajnos visszaéléseket követnek el a gyermekek sérelmére. Az egyik, hogy minél korábban felderítsük ezeket és példás büntetésben részesüljenek, a másik, amit az ember mindig keres, hogy hogyan tudja azt megvalósítani, hogy visszatartó ereje is legyen, ne csak a törvényeknek, hanem magának az intézményrendszer működésének. Köszönöm szépen. Államtitkár úr a szó.

Válaszok

CZIBERE KÁROLY államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. Szeretném mindenkinek a hozzászólását megköszönni. Nekem is az volt a benyomásom, amit Révész Máriusz képviselő úr mondott, hogy a parlamenti viták is nagyon izgalmasak, és számos szakmai aspektust fogalmaznak meg, de itt ténylegesen a legtöbb esetben szakmailag is komoly hozzászólások érkeztek. Külön köszönöm ezt a megközelítésmódot. Hadd menjek sorban.

Először Szabó Timea képviselő asszonynak, a mélyszegénységi ráta kérdése. A szakirodalom a mélyszegénységet használja. (*Szabó Timea közbeszól.*) Használja. A szakirodalom használja. (*Szabó Timea közbeszól.*) De használja, és egész egyszerűen kell egy olyan mutató... Ugye, ha a kiettségi mutatót használja valaki, akkor nem érzékelteti a sötét, mély nyomort. Az a szakirodalom és az a vita, hogyan tudjuk nem

enyhíteni, a kifejezéseinkkel eltakarni azt a nincstelenséget, amiben a legsúlyosabb helyzetűek élnek. Ez erről szól. *(Szabó Tímea: De én nem a tartalmi...)* Én értem, módszertani kérdést tett fel, de erre mondtam azt, hogy azért fontos ennek a kérdésnek, mert igaza van, hogy a KSH külön nem számol, de attól még nekünk ez közös ügyünk, hogy az összképen belül lássuk azokat, akik minden szempontból nincstelének. *(Szabó Tímea: Nem, én azt mondom, hogy nem láthatják, hogyha nincs mérve.)* Igen, de a KSH bizonyos mérése ebből a három mérésekből, a foglalkoztatási szegénységből, a jövedelmi szegénységből és a deprivációs szegénységből összerakható. A KSH december 1-jén nyilvánosságra hozott jelentésében benne van ez szám. *(Szabó Tímea közbeszól.)* Higgye el, hogy benne van ez a szám, tehát én ezt át tudom adni. Én nem akarok módszertani vitát folytatni ebben az ügyben, de higgye el, hogy a december 1-jei jelentésben ott van a mélyszegénységi mutató. *(Révész Máriusz: Mindjárt mondom a számot is.)* A 185 ezres szám innen van. Tehát ezt nem a kormányzat találta ki, ezt a KSH méri a három aspektusban, mindháromban érintettek számát méri.

A másik kérdés a népességvesztés és a családpolitika eredményessége. Azt gondolom, hogy az a kormány, amely az OECD-átlagánál kétszer annyit költ családtámogatásra - az OECD-átlag nem éri el a 2,5 százalékot GDP-arányosan, ez a kormány majdnem 5 százalékát költi a GDP-nek családtámogatásokra. *(Szabó Tímea: Nem látszik az eredményeken.)* De látszik az eredményeken. Gondoljon bele, hogy mondjuk, tíz évvel ezelőtt mennyi volt a termékenységi ráta, és most mennyi; 1,3 és most ugye 1,45. Egész egyszerűen jelentősen sikerült a termékenységi rátát emelni. Mondjon még egy olyan kormányt az elmúlt húsz évben, aki a termékenységi rátát ilyen volumenben tudta növelni.

Az természetesen igaz, hogy van további sok feladat előttünk, és 2,1 a cél. De azt, hogy egy rendkívül megerőltetett hegymenetben sikerül a termékenységi rátát emelni, nem lehet elvitatni. Egy olyan országban, ahol demográfusok is azt mondták, hogy nagyon nehéz magának a termékenységi rátának az emelése. Ez megtörtént, 1,31-ről 1,45-re. Ezt el kell ismernie, ez egy fontos eredmény. *(Szabó Tímea közbeszól.)* A termékenység az egyik legfontosabb eleme ennek a kérdésnek.

A harmadik kérdéskör a bölcsikérdés. Beszéltünk arról, hogy mi is az, amitől majd a születésszám és a termékenységügy tovább növelhető. Az, hogy a bölcsődei rendszernek az idei és a jövő évi jelentős differenciálása, országosan hozzáférhetővé tétele. Gondoljon arra, hogy korábban az volt a szabály, hogy 10 ezer főnél nagyobb városoknak kötelező bölcsit fenntartani. Most pedig az lesz, hogy mindenütt kell napközbeni ellátásról gondoskodni, az azt jelenti, hogy a foglalkoztatási szempontból hátrányos helyzetű vidékeken is hozzáférhetővé válik. Minden kutatás azt mutatja, a fejlett országoké, hogy gyakorlatilag az egyik legfontosabb kérdés a termékenység növelésében az, hogy a család és a munkavállalás összehétközhető-e jó minőségű napközbeni ellátórendszeren keresztül, és itt a jó minőségen nagyon nagy hangsúly van. Európában egyedülálló a bölcsődéink szakmai színvonala. Idejárnak Angliától kezdve vizsgálni ennek a... *(Szabó Tímea közbeszól.)* Rendben van, de akkor ezt el kell ismernie, hogy egyrészt a pénzbeni ellátórendszer jelentős emelkedése, és innentől kezdve hadd ne soroljam, gyed-extrán keresztül, kiterjesztése, illetve a szolgáltatási struktúra jelentős kibővítése és differenciálása együtt tudott hozzájárulni és a jövőben is hozzájárulni ahhoz, hogy a termékenység és a születésszám emelkedjen. Azt gondolom, hogy ma a kormány minden adat által igazolhatóan jó úton jár. *(Szabó Tímea közbeszól.)*

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Elnézést, államtitkár úr! Az a helyzet, hogy teljesen diszkriminatív az, amikor valamelyik képviselő vindikálja magának azt a

jogot, hogy párbeszédet folytasson az államtitkárral. Jogosan kéri akkor a többi képviselőtársam azt, hogy ő ezt miért ne tehetné. Számos olyan intézménye van a magyar Országgyűlésnek, egyébként államtitkár úr is nyitott arra, hogy párbeszédet folytasson akár négy szemközt, akár egy kávé mellett képviselőtársaimmal, akik igényt tartanak erre. Kérem, hogy figyelemmel hallgassuk államtitkár urat. Egyébként meg infantilis magatartás.

CZIBERE KÁROLY államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Igyekszem rövid lenni, mert tudom, hogy az időkeret sem túl hosszú, de nagyon fontos dolog, azt gondolom, hogy ettől a kormánytól nem lehet elvitatni azt, hogy a demográfia ügyében az elmúlt 25 évben a legtöbbet tette úgy, hogy eredménye is van.

A másik kérdés az egyedülálló anyák kérdése. Révész Máriusz képviselő úr is megerősítette ezt a kérdést. A kormány foglalkozik ezzel a kérdéssel, és pontosan abban a szellemben, ahogy a képviselő úr fölvetette, célzott program kidolgozásán van, a családpolitikai államtitkárságon folyik ez a munka.

A közfoglalkoztatás tekintetében, hogy csökken az összeg és csökken a közfoglalkoztatásra szánt összeg a költségvetésben, ez kritikaként nehezen értelmezhető, mert évekig az volt a fő kritika, hogy miért ilyen expanzív, miért ilyen kiterjedt a közfoglalkoztatási rendszer. Azt gondoljuk, hogy az egy fontos irány, amit két éve elhatározott a kormány, hogy folyamatosan, évről évre a közfoglalkoztatás rugalmasságát erősíti, és az elsődleges munkaerőpiaci orientációját erősíti. A március 20-i kormányhatározat pontosan ezt mutatja. És amit ön kérdez, abból a szempontból rendkívül fontos része van a határozatnak, senki se marad az út szélén. Minden határozati pont úgy van megfogalmazva abban a kormányhatározatban, hogy ösztönzi a tranzitálást, a visszatérést, például egy évnél tovább nem lehet a közfoglalkoztatásban maradni, háromszor kell megpróbálni az elsődleges munkaerőpiacra visszatérni, de ha nem sikerül, mert nincs meg az a készsége valakinek - szociális problémák, hadd ne soroljam -, akkor nem dobja ki a rendszerből, hanem a közfoglalkoztatás továbbra is számára biztosított, mert azt láttuk az elmúlt időszakban, hogy minden szempontból jobb, mintha segélyen élne.

Tehát azt gondoljuk, hogy nem szűnik meg a közfoglalkoztatás, hanem egész egyszerűen az elsődleges munkaerőpiaci orientációja erősödik meg. Ennek következtében, miután azt látjuk, hogy a közfoglalkoztatásban vannak olyanok, akik szakmával rendelkeznek - ma Magyarországon a közfoglalkoztatásban több tízezer ember van, aki szakmával rendelkezik -, ezért gondolja a kormány azt, hogy ők igenis elsődleges munkaerőpiaci álláshoz, munkahelyhez juttathatók képzéssel, felkészítéssel és fejlesztéssel természetesen. De akkor viszont ezt meg kell tenni. Ezért van egy csökkenés, és nem egyik évről a másikra csökken 220 ezerről 150 ezerre a közfoglalkoztatottak száma, hanem azért ez hároméves program, 2017-18-19-20.

A következő kérdés a rezsicsökkentés, a lakhatási kérdések. Azt gondolom, hogy az ideai tételnek egy nagyon fontos tanulsága volt, hogy nem elég a hajléktalanságra figyelni, a hajléktalanokra figyelni és a hajléktalanellátó-rendszert fejleszteni, hanem fontos az önkormányzati jelzőrendszert figyelni a családsegítőknél. Ezért hívtuk fel a polgármesterek figyelmét, hogy a szociális törvény 7. §-a kifejezetten tartalmazza azt, hogy igenis azok még nagyobb mértékben vannak kihülésnek kitéve, akik saját tulajdonú ingatlanban élnek, és e tárgykörben nekik dolguk, hogy ezeket figyelemmel kísérjék és segítsenek.

Az önkormányzat a szociális törvény alapján a testi épséget és az életet veszélyeztető esetekben lakhatással, készpénzes támogatással kell hogy segítségére legyen az ilyen veszélynek kitett embereknek, és erre most már nem 30, hanem 35 milliárd forintot szán a kormány. Ez önkormányzati kassza, és ott van benne, ezen

felül van a tűzifa, amit ön említett, de az önkormányzatnak van anyagi eszköze, akár pénzbeli, akár természetbeni, akár szolgáltatási... *(Szabó Timea közbeszól.)* De van. Ott van benne a törvényben. Ráadásul ezt a kasszát sokszor sok évben nem is merítik ki. Tehát azt gondolom, hogy az önkormányzatok felelősségét nem lehet elvitatni, és egész egyszerűen fokozottan kell érvényesíteni. Emellett azért számos más eszköz is van, gondoljunk az eszközkézelős programra, ami jelentősen ki lett bővíve. Tehát azt gondolom, hogy a kormány nem hagyta és nem hagyja magára a lakhatási nehézségekkel küszködőket, és a rezsicsökkentést és egyebeket, amit ön említett, most nem is sorolom fel.

Fót és Göd kapcsán, a kitagolás kapcsán... *(Szabó Timea: Még a családi pótlék...)* A családi pótlék összege nem csökken, és nem emelkedik. Nincs ilyen terv, hogy csökkenne a családi pótlék összege. *(Szabó Timea: Nem! Az erre szánt összeg. A jövő évi költségvetésben van kevesebb összeg.)* Kevesebb, de miért? Minden évben kevesebb van, azért, mert ez egy szorzat eredményeként jön össze, jogosultszoz összeg. Ha az összeg nem csökken... *(Szabó Timea: Akkor hadd pontosítsam, hogy akkor ezek szerint..., nem fogják emelni.)* De ha a szorzat másik eleme, a jogosult gyerekek száma csökken, akkor az összbüdzsé is csökken. *(Szabó Timea: Nem ez volt a kérdésem. Az volt a kérdésem, hogy... - Révész Máriusz: Timea, tényleg beszéljünk már rendesen... - Szabó Timea: Akkor teljesen fölösleges kérdéseket feltennem, ha nem arra kapok választ!)*

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Ha nem tudjuk a házsabályt... *(Folyamatos zaj.)* Szeretnék bejelentéssel élni! Ha nem tudjuk tartani a házsabályt - és elnézést a királyi többesért -, akkor szünetet kell elrendelnem, hogy konzultáljak a házvezetéssel. Köszönöm szépen. Államtitkár úré a szó.

CZIBERE KÁROLY államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen. Itt konzultáltam kollégáimmal, és tényleg így értettük a kérdést a családi pótlék kapcsán, hogy a költségvetési összkiadás miért csökken, ezért csökken, mert a gyerekszám csökkenésével kalkulál a kiadási összegnél a kormányzat.

Fót, Göd kapcsán. Az a kérdés, hogy itt ön szerint már integrált körülmények között élnek Fóton. Számomra Fót nem integrált intézmény, meg kell hogy mondjam. Az, hogy egy településen egy kastélyban, többhektáros területen egy nagy fallal körülvéve... - menjen el Fótra, ott van egy nagy kerítés, ez nem integráció. Az integráció az, amikor az én szomszédomban lakik állami gondozott gyerek, az az integráció, és mindennap találkozom vele. És nem az, hogy a településemen belül egy nagy fal elzárja őket és az ő mindennapjaikat az én szemem előtt, hogy ne is találkozzam velük. Ez a kádárizmus megközelítése: ne is találkozzunk fogyatékos meg állami gondozott gyerekekkel, hanem jobb őket elkülöníteni. Nem. Gyerekvárosokra ma nincs szükség, mert az egy elkülönített szemléletet, megközelítésmódot jelent. Ebben igaza van, hogy belül lezajlottak korábban. Az elmúlt húsz évben a gyermekvédelemben azért a kitagolási eszme, az autonóm életvitelre és teljes életvitelre való ösztönzés, azok megvalósultak, és elkezdődtek az ilyen típusú intézményeken belüli lebontások. De akkor is azt gondolom, hogy ez nem vállalható út, hogy Fóton, egy külön városban, ahol a parkfenntartás viszi el a pénzt a gyerek ételme előtt. Ön hogy tudja azt képviselni, amikor fenn kell tartani 50 hektárt azért, és el kell venni a gyermekvédelem kasszájából? Mit gondol, miből finanszírozzuk? *(Szabó Timea közbeszól.)* Ezt nagyon őszintén kérdezem.

Térjünk vissza Zalaegerszegre és Kalocsára. Ahogy láthatta, minden egyes intézmény esetén, amennyiben akár az ombudsman, akár a jelzőrendszer más része fölfed bántalmazást, erőszakot vagy kizsákmányolást és egyéb bűncselekményre utaló

nyomokat, mindig azonnal léptünk, és utasítottuk a gyermekvédelmi főigazgatóságot, hogy ezeket tegye rendbe. Ezek a gyermekek ott nemhogy nincsenek veszélyben, hanem felkészült szakemberek fogják őket várni. Tehát nem lehet olyan képet mondani, hogy hát akkor nekik bizonyos értelemben rosszabb lenne. Fót nem integráció. Nem az integráció példaképe, azt gondolom, semmilyen módon.

A gödi esettel kapcsolatban is mondtam néhány dolgot már a bevezetőben. Azt gondolom, hogy ahogy most is tettük, van egy protokollunk, 24-48 órán belül mit kell megtenni annak érdekében, hogy a gyerekeket megvédjük a káros befolyástól. Intézményvezetőt kell azonnal felfüggeszteni, illetve kihelyezni, aki megnézni a helyzetet, de két héten belül le kell zárni a vizsgálatot, ami az összes eddigi vizsgálat eredményét tartalmazza. Azt lehet látni egyébként az eddigiekből, hogy alapvetően vannak nehézségek a gödi otthonban, ilyen például a szakember-ellátottság, 150 munkatárs helyett 142 van, az eddigi részeredmények ezt mutatják. Arra is van utalás, hogy az intimitás problémája, tehát egész egyszerűen a vécében nincs elválasztó panel, nincs zuhanyfüggöny, tehát az intimitáshoz való jogot is megsértették, de azt, amit az MDAC csinált vagy vélt látni, az nincs. Tehát egész egyszerűen az eddigi vizsgálatok azt mutatták, hogy az MDAC egyrészt engedély nélkül ment be, illegálisan fényképezett, nem volt joga ahhoz, hogy a gyerekek beleegyezése nélkül róluk fotót készítsen, és azt az engedélyük nélkül vagy a gyámok engedélye nélkül közzétegye. Jogsértésen keresztül nincs jogérvényesítés. Az ilyen nem jogvédelem, és az ilyen nem jogvédő. Ezért nagyon megfontoljuk, hogy, különösen, ha a vizsgálatok azt mutatják be - és rendőrségi feljelentés is történt az ügyben -, hogy ezek ilyen típusú jogvédők, akik a gyerekek kizsákmányolásán, kihasználásán, felhasználásán keresztül (*Szabó Timea közbeszól.*), az ő jogaik sérelmén keresztül akarják névleg az ő jogaikat védeni, azt gondolom, az nem igazi jogvédő. Mi minden jogvédő civil szervezettel együttműködésre törekszünk és nyitottak vagyunk, de olyanokkal, akik a gyerekek jogait sértik, azokkal nem, és tőlük elzárkozunk. (*Szabó Timea közbeszól.*) De nem szeretnék prejudikálni, nem tudom, hogy mi lesz a vizsgálat végeredménye. A mostani adatok azt mutatják, hogy ez a néhány fotó nem alapozza meg azokat a megállapításokat, amelyek megjelentek a sajtóban. Ezért is kell a sajtó felelősségét ismét az Alföldi utca után megint felhívni. Volt már egy ilyen lesre futása a sajtónak tavaly az Alföldi utca kapcsán, amikor az derült ki, hogy teljes rágalom az, ami az Alföldi utcával kapcsolatban tavaly, talán májusban kiderült.

Természetesen az nem állja meg a helyét, amit Mészáros Lőrincsel kapcsolatban kérdezett, hogy a kitagolással érintett ingatlanok, amelyek bent maradnak a rendszerben, ezek egy részét mi visszaadjuk az MNV Zrt.-nek hasznosításra, ha nem találunk olyan hasznosítási célt, amely jó lenne, de mi kastélyokban, kúriákban, műemlékekben nem szeretnénk se fogyatékos, se gyermekvédelmi gondoskodást szervezni, jó? (*Szabó Timea közbeszól.*) Nincs ilyenről tudomásom, és a kormánzatnak sincs ilyen tudomása. (*Szabó Timea nevet.*)

Vágó Sebestyén képviselő úr kérdezte a bérkérdést. Azt gondolom, hogy a dolgozók érzik, azok a dolgozók, akikkel én beszélek, ők érzik azt, hogy emelkedett idén is és tavaly is. Azt tudom, hogy a képviselő úrnak vannak tapasztalatai a gyermekjólét kapcsán. Gyermekjólétikhez mentem el múlt hónapban is, márciusban is, februárban is, és direkt rákérdeztem, direkt kértem gyermekjólétis kollégáknak a bérösszesítőit, tehát nem láttam a béreket, csak a vezetőktől kértem tapasztalatokat, azt lehet látni, hogy az egyik legveszélyeztetettebb terület, sok a felsőfokú végzettségű, nagy a fluktuáció, és ott érezhető. Azt gondolom, hogy a szakma más szegmensében is érezhető és kézzelfogható volt a bérek emelkedése. Az biztos, hogy amikor például a pótlék megjelent, akkor volt néhány száz önkormányzat, aki nem igényelte le a pótléket. Tehát akkor lehet emögött olyan tapasztalás, hogy a fenntartó nem igényli le

a szociális ágazati pótlékot. De erre külön fel kell hívni a figyelmet, hogy a dolgozónak ez nem egy kegyelem valami, nem ajándék meg adomány, hanem ez jár, mert ő megdolgozott ezért. Nagyon sok fenntartó van az ágazatban, több ezer, ezért ez egy nehéz kérdés, de ettől függetlenül ezen dolgozni kell.

Az a felvetése, hogy az életpálya kapcsán miért nem hagytuk, hogy beépüljön a béerbe, azért, mert most a minimálbér-emelés elvitte volna. Egész egyszerűen tudvalevő volt, hogy a minimálbér-emelés ezekben az években lesz, nem lehetett tudni a mértékét. Nézze meg, most nem folytatom, egész egyszerűen gondolja végig, hogy ha ez 2014-től 12 milliárd, 2015-ben 8 milliárd, 2016-ban 8 milliárd, idén a 9 milliárd beépült volna a bérekbe, most majdnem az egészet elvitte volna a minimálbér-emelés. Így viszont kétszeres forrás jut a kollégáknak, egyrészt a minimálbér-kompenzációról döntött a kormány, civilek, önkormányzatok, állam, mindenki megkapja. Tehát ott van egy emelés. Plusz ezenfelül a 7,5 milliárdos emelés a pótléknak. Tehát a munkatársak mind a két eszközzel... (*Vágó Sebestyén: Most már beépülhet.*) Ha beépült volna, ezt nem tudom előre, lehet, hogy '19-től beépül, de 2017-18-ban nem, egész egyszerűen azért, mert mind a két csatornán keresztül lehet emelni, minimálbérrel is, meg ágazati pótlékkal is, járjanak kétszer jobban a kollégák. Azt gondolom, hogy ha ez azzal jár, hogy nem építjük be, akkor ne építsük be. Tudom, hogy nehéz elmondani nekik, mert ők azt látják a bérlapon, hogy miért nem épül be. De minden intézményvezetőt erre kérek, hogy ezt magyarázza el, hogy minimálbér jelentős emelésekor elvinné az emelést a minimálbér-emelés.

A következő kérdés, hogy a gyermekvédelmi jelzőrendszerben a Btk.-ban kellene a szankciórendszer. Magával a motivációval egyetértek, ezt elmondtam a parlamentben is, hogy az, aki nem jelent a jelzőrendszerben, ugyanolyan bántalmazó, mint a fizikai erőszakot elkövető. Ezt mérlegelni fogjuk, erre ígéretet tudok tenni. Ha a Btk. eszközrendszerébe ilyen súlyú dolgok betehetők bűncselekményi vagy valamilyen alakzatban, ha az Igazságügyi Minisztériummal meg tudjuk vitatni, akkor ezt meg fogjuk tenni. Tehát erre ígéretet teszek. Kérem a munkatársaimat is, hogy ezzel kapcsolatban a vizsgálatokat végezzük el.

Kovács Sándor képviselő úr kérdése, kitagolás. A legfontosabb tapasztalat az volt, hogy ez egy nagyon fontos dolog, mert a lakók eredetileg félnek ettől, de amikor kiköltöznek a kitagolásba, akkor a szabadság növekedéseként élik meg. Nekem azt mondta egy szilvásváradai lakó, hogy „Czibere úr, nekem ez a szabadság maga.”. Mert egész egyszerűen félt attól, hogy milyen lesz, amikor neki kell főzni, neki kell bevásárolni, neki kell takarítani, mert addig mindent ő készen kapott, de a felelősség és a szabadság megnövekedésével érzi, hogy az élete teljesebbé vált. Ez ösztönöz bennünket arra, hogy még nagyobb volumenben csináljuk, de a tapasztalat az is, hogy a foglalkoztatást erősíteni kell. Tehát nem lehet azt, hogy kitagolok, és akkor nincs hol dolgoznia. És az is, hogy a szolgáltatási gyűrűt is szorosabbra kell fogni. Nincs olyan, hogy kitagolom és nincs szolgáltatás, alapellátás például.

Rig Lajos képviselő úr kérdezte a roadshow-t, a felkészítést, és hogy a pszichiátriai betegeket érinti-e. Igen, a pszichiátriai betegeket érinti ez a program. Természetesen annyit azért hadd mondjak, hogy minden kitagolási esetet, amit ön is mondott, szükséges vizsgálat előz meg. Nagyon nem mindegy, hogy valaki enyhe fokban akadályozott és sérült szellemileg vagy súlyosan, halmozottan fogyatékos. A pszichiátriai betegség kapcsán is nagyon nem mindegy, hogy milyen típusú a szükséglete. Természetesen elsősorban azok kerülnek be a programba, a szükséges vizsgálatok után, akik könnyebben rehabilitálhatóak.

Természetesen az is látható, hogy azokban az esetekben, ahol majdnem egy-egy az arány, tehát, hogy egy kolléga kellene egy lakóra, nem fenntarthatóak. Tehát önnel abszolút egyetértek, hogy lakócentrumokra a továbbiakban is szükség lesz.

Egész egyszerűen vannak olyan szükségletek, amelyek 24 órában felügyeletet igényelnek. Ilyen esetekben nem lehet megvalósítani azt, hogy mindenkinek külön-külön gondozója legyen. Ráadásul nem is elég egy gondozó a három műszak mellett. Tehát erre nem fog sor kerülni, ezt el tudom mondani. Ezért gyakorlatilag egy differenciált eszközrendszerrel is gondoskodunk, támogatott lakhatásba, kis lakhatásba bekerül egy része a lakóknak, és lakócentrumba egy másik része. Ez mindig a szükségletvizsgálat során dől el, hogy ki az, aki ilyenbe, ki az, aki olyanba tud költözni.

Az biztos, hogy vannak félelmek a lakók között. Az előző körben is voltak aláírásgyűjtések, helyi kezdeményezések, hogy az én szomszédomban ne, de nem lehet elítélni az embereket, akik a kádárizmusban úgy szocializálódtak, hogy nem láttak fogyatékos embert, és nem láttak állami gondozott embert maguk körül. Ez egy hosszú, türelmes munka, fel kell készíteni a lakót is, a hozzátartozót is, a szakembert is és a lakókörnyezetet is. A társprojektben 2,5 milliárdot szánunk erre. Tehát maga a program 77 milliárd, a 10 ezer ember kivitele, de emellett van egy 2,5 milliárdos program, amelyben a Fogyatékosokért Közhasznú Társaság ezt kíséri. Egyrészt a felkészítést, a vizsgálatot, azt, hogy a szükségletvizsgálatot elvégezni és a többi. Tehát azt gondolom, hogy ez a fajta kísérése és az érzékenyítés meg a felkészítés önmagában garantálja azt, hogy csak olyan helyen történjen kitagolás, ahol mindenki felkészült. Különben, ha ez nem így van, akkor egy rideg integráció történik, és annak több a kára. Láttunk ilyet. Láttunk olyat, ahol még ma is aláírásgyűjtések vannak, évek után, és nem állapodott meg, nem csillapodott le. Azért, mert nem volt előkészítve a talaja. Tehát csak olyan helyre fogunk kitagolást vinni, ahol ez az előkészítés és érzékenyítés megtörtént.

Tapolczai képviselő úr kérdezte az érzékenyítést. Azt gondolom, hogy a munkáltatók számára az egyik legfontosabb kérdés, amit a képviselő úr fölvetett, hiszen nemcsak pozitív, negatív pénzügyi ösztönzőkkel és szolgáltatásokkal kell segíteni. Hosszú távon akkor lesz fenntartható Magyarországon a fogyatékos emberek foglalkoztatása, akkor lesz magától értetődő, hogy a munkáltatók ne csak pénzügyi okok miatt keressék a lehetőséget, hogy fogyatékos embereket felvegyenek, alkalmazzanak, ha ehhez anyagi érdek fűződik pro és kontra, hanem akkor, ha van egy szemléletváltás, és a vállalatoknak egyre inkább a társadalmi felelősségvállalás integráns részévé válik az, hogy igenis számukra fontos önérték, önmagában vett érték az, hogy fogyatékos embert vegyenek fel. Ma 68 olyan vállalat van, amely a fogyatékosbarát munkahely címet viseli azért, mert ilyen vállalat volt. Akadálymentesíti a munkahelyét - nincs pénzjutalom érte -, felvesz ilyen embereket - nincs pénzjutalom érte, hanem önmagában vett érték. Az a fontos, hogy a társadalomban ezek a cégek egyre nagyobb mértékben tudják a közbeszédet meghatározni, és sikké tenni vagy vonzóvá tenni ezt a megközelítésmódot. Azt gondoljuk, hogy a fejlesztő foglalkoztatásnak a most április 1-jei átalakítása is ezt a célt szolgálta, hogy még inkább hozzáférhetővé váljon a foglalkoztatás, a foglalkoztatási esélyteremtés, ne csak az elsősleges munkaerőpiacon, az intézményi világban is jobban hozzáférhetővé váljon.

Ander Balázs képviselő úr. Ezt a „roncstársadalmi réteg robbanása” kifejezését hadd ne tegyem magamévá. (*Ander Balázs: Bogár Lászlótól van, bocsánat, miniszterelnöki tanácsadó volt.*) Ettől még nem biztos, hogy Bogár Lászlóval egyetértetek. (*Ander Balázs: Miniszterelnöki tanácsadó volt.*) Ha miniszterelnöki tanácsadó és ezt mondta, akkor se értek egyet, bocsánat, hadd legyen meg nekem ez a politikai szakmai meggyőződés.

ELNÖK: Volt. Tizenöt éve.

CZIBERE KÁROLY államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): A roncsársadalmi réteg robbanásának szinte egyik elemével sem tudok azonosulni, ezt hadd bocsássam előre, az interpretációs keretet így picit korrigálva.

Azt gondolom, hogy az, hogy vannak területi egyenlőtlenségek a fejlesztési forrásokban, konvergenciaregiók például, járások felosztása, aszerint, hogy melyiket milyen módon kell fejleszteni, már ezt a célt szolgálta. Amikor a kormány néhány évvel ezelőtt ezt a besorolást megtette, pontosan a területi egyenlőtlenségek csökkentése érdekében tette meg. A fejlesztési források a konvergencia régióban ez alapján az elv alapján kerültek megállapításra. Azt gondolom, hogy ez az egyik legfontosabb eleme ennek a kérdésnek.

A korhatár leszállítása 16 évre kapcsán hadd mondjam el, hogy oktatáspolitikai kérdés, de nyilván bennünket is érint. Ott egy nagyfokú vita volt már a bevezetésekor is, amikor 18-ra föl lett vive, meg amikor 18-ról le lett hozva. Nem az a kérdés, önmagában nem értelmezhető az a kérdés, hogy mennyi a tankötelezettségi kor. A döntő kérdés az, hogy a gyerekek, az igazgatóknak és a polgármesternek megéri-e olyan iskolát csinálni, hogy vonzó legyen suliba járni. Ez a döntő kérdés. Nem az a kérdés, hogy mennyi a tankötelezettségi korhatár. Amikor 18 volt, akkor is csak ez az egy eleme született meg a szabályozásnak, és nem a kormányok nem pakoltak hozzá eszközöket. Ezért mindenki, az összes szakértői anyag leírja, mindenki ellenérdekel volt abban, hogy 16 év fölött benntartsa a gyereket a suliban. Az, aki csak a tankötelezettségi korra szűkíti le ezt a vitát, az nagyon elviszi a fókuszát ennek a dolognak. Az a kérdés, hogy a helyi társadalom, polgármester, testület, az iskolaigazgató, KLIK, tehát az összes szereplő ebben a történetben érdekelt-e abban, hogy vonzó, befogadó, bevonzó iskolát csináljon, mert akkor 16 év után is bent marad a gyerek. Ez a kulcskérdés, és azt gondolom, hogy ebbe a irányba kell menni.

Abban igaza van Révész Máriusz képviselő úrnak, hogy 11,6-ról most 12 százalékra emelkedett a lemorzsolódási ráta, tehát van mit tennünk ebben az ügyben, de ugye tavaly fogadta el a kormány azt a roadmapet, amely az integrált, befogadó és méltányos iskola irányába fogja az iskolarendszert elvinni. Palkovics államtitkár úr a közoktatási kerekasztalon az egyik legfontosabb kérdésnek ezt tekinti, és be is fogadta, hogy az oktatási rendszer reformját végző kerekasztalban ez egy téma, és ezen az úton végig fogunk menni. Egy nagyon jó jelnek látom, hogy maga a bizottság leállította például az oktatási szegregációs kötelezettségszegési eljárást néhány héttel ezelőtt, mondván, hogy a kormány által elért terv megfelel vagy releváns választ ad az ő félelmeikre, kifogásaikra, fenntartásaikra.

A Biztos Kezdet Gyerekházak bővítése nem 150. Most 112 működik, és készül hozzá még 150. Azt gondolom, hogy ez már egy elég nagy rendszer. Nézzük meg ennek a hatását, amikor ez kiépül, és utána üljünk le megint átbeszélni, hogy minden helyen rendelkezésre áll-e ez a tudás és szolgáltatás. Azt gondolom, hogy ez egy nagy vállalás a kormány részéről, hogy megduplázza a rendszert és hazai költségvetési forrásból működteti. Tehát már most gondoskodott arról, hogy ne csak az uniós időszak három éve alatt legyen ez, hanem azt követően is működjének. Ráadásul a nyitva tartását meghosszabbítottuk a napokban is és a héten is. Tehát ne csak az legyen, hogy délelőtt három nap nyitva tart - voltak ilyen gyerekházak -, hanem folyamatosan álljanak készenlétben az anyák, gyerekek fogadására.

Bentlakásos iskola. Szeptembertől indítjuk a „kollégium plusz” elnevezésű akciót - ez még nem a hivatalos bejelentés helye, majd lesz erről külön tájékoztatás -, ami arról szól, hogy hátrányos helyzetű gyermekek számára kollégiumban többlet gyermekjóléti kiegészítő szolgáltatást kívánunk biztosítani. Ez nem az önkéntesek által annyira óhajtott „a cigányokat befele az iskolába és elvenni a szülőktől” történet, mert

abban nem hiszünk. (*Ander Balázs: Mi sem azt mondjuk, államtitkár úr.*) Mi abban hiszünk, hogy a gyerekeknek, a családoknak, a gyerekek és a szülőknek egyszerre kell megadni a támogatást és a lehetőséget, egyszerre és nem elkülönítve őket. A „kollégium plusz”-ban arra fogunk kísérletet tenni, hogy hátrányos helyzetű gyerekek, akik a kollégiumban vannak, a jelenleginél is több segítséget és figyelmet kapjanak. A részletekről kicsit később.

Kovács József képviselő úr kérdezte a kiváltást. Ahogy említettem, a koordinációt a társprojekt 2,5 milliárdból már végzi, és a következő két-három évben fogja is végezni, és azt gondoljuk, hogy eredményesen.

Harrach miniszter úr felvetése rendkívül szimpatikus volt. Én magam is azt gondolom, hogy ha itt a bizottságban ilyen típusú szakmai megközelítés tud érvényesülni, az tud a közvitában, a közös ügyekben ténylegesen előrelépésekhez vezetni.

Révész Máriusz képviselő úr a kritikákról beszélt, mind a kettőről beszéltem, az egyedülálló anyákról és az iskolaelhagyókról is. A gratulációkat köszönjük.

Selmezi Gabriella elnök asszony kérdezte a visszatartó erőt. Ez egy rendkívül fontos kérdés. Minden esetben az látható, hogy a visszatartó erő kérdése a lebukásveszély mértékéhez kötődik, és a lebukás után a büntetés mértékéhez. Tehát amikor Vágó képviselő úr kérdezte a Btk.-t, az nagyon racionális. Minden eset azt mutatja, a kutatási eredmények, hogy két dologtól függ a visszatartó erő: milyen valószínűséggel bukok le, illetve, ha lebukok, akkor milyen volumenű a büntetés, ami potenciálisan rám vár. Mind a kettőben kell lépni. Azt gondolom, hogy ami most a tavaszi csomagban a parlament elé kerül, ebben jelentős lépést fog előre tenni. Egyrészt, ahogy elmondtam, a látencia csökkenését várjuk attól, hogy a gyermekjogi képviselők száma nő, attól, hogy a hatósági szakemberek létszáma nő, attól, hogy a gyerekek körüli jogérvényesítési gyűrű erősödik, mi attól azt várjuk, hogy még több botrány lesz. De legyen így, mert az azt jelenti, hogy a zárt világról való nagyon kevés tudásunk gyarapodik, és a látencia csökken. Én ezt várom a jelzőrendszer erősítésétől, és a bizonyos jogérvényesítési szereplők erősítésétől. Önmagában ez a visszatartó erőt jelentősen tudja növelni. Természetesen, ha a feketelista irányába tudunk még lépéseket tenni, az egy további jó dolog lenne, hogy a gyermekeink közelébe olyan ember soha ne kerülhessen, aki valaha is akár szexuális, akár más bántalmazást, bűncselekményt, szexuális kizsákmányolást vagy más típusú abúzust követett el. Ez lenne a cél. Közösen dolgozunk azon önökkel, illetve az Igazságügyi Minisztérium munkatársaival, hogy azt milyen formában tudnánk Magyarországon bevezetni. Természetesen a büntetési tételek kérdése is fontos kérdés. A kettőt együtt tekintjük egy lehetőségnek arra, hogy a visszatartó erőt, ami a legfontosabb kérdés, növeljük az ágazatban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Tisztelt Államtitkár Úr! Nagyon szépen köszönjük a beszámolót, és még mielőtt elmegy, engedje meg, hogy egy rövid statisztikát önnek is, illetve a bizottság tagjainak felolvassak.

Tavaly szeptember óta a bizottság öt meghallgatást tartott, és előtte pedig, ha összességében, tehát ennek a ciklusnak a kezdetétől számoljuk, akkor 12 meghallgatás volt, plusz ez a két darab mai, mert még előttünk áll egy meghallgatás. Tehát összességében 14 meghallgatást tartott a bizottság. Köszönöm szépen, hogy elfáradt, hogy kimerítően válaszolt a kérdésekre.

Egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/15369. szám) (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)

A második napirendi pontunk következik. Megkérdezem, hogy az egészségügyi államtitkárságtól megérkeztek-e. Tisztelettel köszöntjük Ónodi-Szűcs Zoltán egészségügyért felelős államtitkár urat. A második napirendi pontunk következik, az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat részletes vitája. A részletes vita első szakaszát megnyitom, melynek keretében a bizottság megvizsgálja, hogy a törvényjavaslat megfelel-e a határozati házsabályi rendelkezések 44. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek. A vita első szakaszában Megadom a szót államtitkár úrnak.

DR. ÓNODI-SZŰCS ZOLTÁN GUSZTÁV államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Nincsen hozzáfűznivalóm a jogszabályhoz, módosító nem érkezett hozzá, úgyhogy nem tudom, hogy ez a munkánkat minősíti-e, hogy ilyen jól dolgoztunk, vagy hogy minden rendben az egészségügyben, ezt majd döntsék el önök. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Tisztelt Államtitkár Úr! Ez nem a mai bizottsági ülés témája, a kérdésének a második fele. *(Derültség.)*

Kérdezem, hogy a bizottság részéről kíván-e valaki hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Ha nem, akkor a részletes vita első szakaszát lezárom.

Megnyitom a vita második szakaszát. A részletes vita menete szerint a képviselői módosító javaslatok megtárgyalása következne, erre azonban most nem kerül sor, miután államtitkár úr is megjegyezte, módosító javaslat benyújtására nem került sor. A bizottság részéről sem érkezett szándék módosító indítvány megfogalmazására, így a részletes vita ezen szakaszát is lezárom.

Határozathozatalok következnek. Ki az, aki támogatja a részletes vita lezárását? *(Szavazás.)* Volt-e olyan, aki nem támogatja? *(Senki sem jelentkezik.)* Volt-e olyan, aki tartózkodott? *(Senki sem jelentkezik.)* A bizottság egyhangúlag lezárta a részletes vitát.

Döntenünk kell a jelentés benyújtásáról. Ki az, aki támogatja a részletes vitáról szóló jelentés benyújtását, amely korábban meghozott döntéseink mellett tartalmazza, hogy a törvényjavaslat megfelel a határozati házsabályi rendelkezések 44. § (1) bekezdésében foglaltaknak? Ki az, aki ezt támogatja? *(Szavazás.)* Volt-e, aki nemmel szavazott? *(Senki sem jelentkezik.)* Volt-e, aki tartózkodott? *(Senki sem jelentkezik.)* A bizottság egyhangúlag támogatta a részletes vitáról szóló jelentés benyújtását. Kisebbségi előadót tehát nem állítunk, a napirendi pont tárgyalását lezárom.

Ónodi-Szűcs Zoltán államtitkár úrnak nagyon szépen köszönjük, hogy elfáradt a mai bizottsági ülésre. Jó munkát kívánunk!

Tájékoztató a Biztos Kezdet Gyerekházak programról

A harmadik napirendi pont következik. Egy tájékoztatót fogunk meghallgatni a Biztos Kezdet Gyerekház programról, és akkor köszöntöm Langerné Victor Katalin helyettes államtitkár asszonyt, aki végigülte az első napirendi pontot is.

Közben kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy van-e valakinek kifogása az ellen, hogy államtitkár asszony vetítőt használjon az előadásán? *(Vágó Sebestyén: Elegünk van már a kormány vetítéseiből! - Derültség. - Nincs jelzés.)* A bizottság állásfoglalása mindig az szokott lenni, hogy természetesen, amikor a minisztériumokból, államtitkárságokról érkeznek az előadók, akkor vetítőt

használjanak, ez épülésünkre szolgál. Megadom a szót a helyettes államtitkár asszonynak.

Langerné Victor Katalin tájékoztatója

LANGERNÉ VICTOR KATALIN helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen, elnök asszony. Folytatnám ott, ahol államtitkár úr abbahagyta, és azt gondolom, egy nagyon jó példa ez a Biztos Kezdet Gyerekház egy olyan fejlesztésre, azt gondolom, ami nagyon innovatív és Európában egyedülálló fejlesztés, és ami nagyon jellegzetesen felzárkózási. Maga a felzárkózási szakpolitika is ennek a kormánynak a találmánya, mondhatjuk nyugodtan, merthogy komplex szemlélet és mindig közel megy az emberekhez. Tehát nem távolról mondja meg, hogy neked mit kéne csinálni, hanem igenis odáig elmegy, ahol laknak ezek a szegény emberek, és az egyik legfontosabb, hogy a gyerekek. Tehát minél korábbi életkorba befektetni.

Ezekről az eredményekről államtitkár úr beszélt. Talán így egy kicsit jobban látszik, mi ezt hőtéképnek hívjuk. Örülnék is, ha sokat forgatnánk mindannyian, merthogy ez nagyon jól mutatja azt, hogy mely értékek, társadalmi mutatók azok, amelyek a felzárkózási stratégia monitoringmutatói alapján - tehát össze van kötve a kettő, a társadalmi mutató és a monitoringmutató - javulnak, illetve romlanak. Tehát nekünk azt is tudni kell, őszintének kell lenni, mi az, amire jobban oda kell figyelni. Azért alapvetően látszik, hogy tényleg a szegénységi arányok, tehát a szegénységben élők aránya minden társadalmi szinten javul. Itt ki kell emelni, hogy mi a roma adatokat is követjük. Ez szintén egyedülálló Európában. Más tagországok felzárkózási stratégiájához, romastratégiájához kapcsolódóan nem csinálnak ilyet. Ebből tudjuk azt, hogy a munkanélküli családokban élő romák aránya felére csökkent.

A mérés és az értékelés azért is fontos, mert azt is tudnunk kell, hogy kik azok, akik még mindig rászorulnak a segítségre. Egyértelműen látszik, hogy a nyolc általánosnál kevesebbet végzettek azok. Közöttük is csökken az az arány, akik munkanélküliek, de ettől függetlenül látszik, hogy még mindig a legmagasabb. Miért fontos ez? Azért, mert nem az iskolában születik a gyerek, hanem sokkal hamarabb, és azt is tudjuk, hogy a problémák sem az iskolában kezdődnek. Próbáltuk érzékeltetni, hogy hányféle módon és hányféle fejlesztéssel és programmal igyekeznek a társadalmi felzárkózási szakpolitika segíteni abban, hogy amikor már a foglalkoztatásról meg a foglalkoztathatóságról beszélünk, akkor azt mi már megelőzzük valamiféle segítséggel, és egy közülük a Biztos Kezdet Gyerekház. Ezt akartam érzékeltetni, hogy ez egy komplex rendszer része, és tényleg a komplex rendszerben egyetlen nagyon fontos elem.

Miről is szól a Biztos Kezdet Gyerekház? Ezt azért érdemes elmondani, mert nem bölcsőde és nem óvoda. És miért fontos? Azért, mert a szülőt vonja be. Igazat adok abban a képviselő úrnak, hogy tényleg a romáknál alapvetően sok gyermek születik, bár így lenne a nem romáknál is. Minden megszületett gyermek érték, és nagyon szeretnénk ügyelni arra, hogy az újabb és újabb megszülető gyermekek már olyan családban nőjenek fel, ahol a nevelésnek, a gondozásnak az alapvető feltételeit a szülők magukévá tették.

Fel lehet tenni azt a kérdést, hogy miért nem tudják azt, hogy hogy kell etetni vagy itatni egy gyereket, vagy hogy kell gondozni. Azért, mert ők maguk se látták. És ez megint a közelménés az emberekhez, tehát nem azt mondjuk távolról, hogy vádoljuk őket, hogy miért nem tudjátok. Közel megyünk és megtanítjuk. És ezzel elérjük azt, hogy a megszülető második, harmadik, negyedik, akár ötödik gyerek olyan családba fog beleszületni, ahol már tudnak mondókázni a gyerekeknek, tudják,

hogy annak a gyerekeknek mozogni kell, tudják, hogy azt a gyereket hogy kell etetni. A gyerekház erre való. Egyetlen ilyen szolgáltatás sincsen. Európában. A Biztos Kezdet Gyerekháznak volt egy előzménye a „school start”-program Angliában, de valójában az se volt ennyire kidolgozott. Ez, ami tényleg a szülőkkel és a családokkal való foglalkozás alapja.

A napirendjük úgy szól, hogy reggeltől délig vannak, étkezést is kapnak. Ez azért fontos, mert ez alapján nemcsak, hogy a megfelelő étkezést megkapják a gyerekek, de a szülőknek is megtanítyják azt, hogy hogyan kell ezeket a gyermekeket etetni, illetve még a főzésben is segítenek. Innentől kezdve ez nekik már otthon is menni fog. Nyelvi fejlesztést kapnak, mozgásfejlesztést kapnak a gyerekházak, fejlesztő pedagógust, logopédust, tehát szakembereket vehetnek fel pontosan azért, hogy már hároméves kor előtt kiderüljenek azok a problémák, amik utána az iskolában tanulási nehézséget fognak okozni. Tehát minden ott kezdődik, hogy a mozgásában, a beszédében elegendően fejlett-e az a gyerek, mindent megkapott-e.

Az országban is számos olyan terület van - szegregátumnak hívjuk hivatalosan, hétköznapi nyelven cigánytelepeknek szokták mondani -, ahol bizony sok ember él és olyan körülmények között, ahol a gyerekeket például nem lehet letenni a földre. Erre is van programja a kormánynak. Van most egy nagyon komoly teleprehabilitációs programunk, ami azt jelenti, hogy az ott élők saját maguk újítják fel a saját házaikat, saját maguk újítják meg a saját közösségeiket, de ettől függetlenül bizony vannak olyan helyek, ahol a gyerekek nem tudnak biztonságban mozogni. A gyerekházak teljesen felszereltek. Ha odamegy a szülő a gyerekekkel, mind mentálisan, mind fizikailag ott a gyerek biztonságban van. Még egy nagyon fontos dolog: az alapvető higiéné. Ezek a gyerekházak rendelkeznek mosási és fürdési lehetőséggel. Nagyrészt olyan helyről jönnek ezek a szülők - érdemes egyébként elmenni a gyerekházba, de én nemcsak azt tanácsolom, hanem azt is, amikor egy szülőt ott megszólítunk, hazakísérünk délben, hogy honnan jön el, mert amikor olyan házból jön el, ahol nincsen folyóvíz, akkor bizony tényleg egyszerűen elgondolkodtató, hogy ő maga hogy tud mosni a gyermekekre. Mi azt látjuk, hogy a szülők nagy része tényleg mindent megtesz, de a körülmények nem biztos, hogy biztosítottak. A gyerekházban mosni, fürdeni is tudnak, és ezt nagyon komoly számban igénybe is veszik.

A családokat maguk a gyerekházak vonják be. Tehát ők így szokták mondani, hogy roadshow-t csinálnak, terjesztik, reklámozzák a gyerekházat, hiszen a szülők között teljesen egyértelmű az, hogy pontosan ez milyen segítséget nyújt. Amikor megértik a szülők, és akár a többedik gyerekekkel is odajárnak, néha már nem is kell, mert az a szülő talán jobban tudja a mondókát, mint maga a fejlesztő pedagógus, sokkal jobban tudja, mint a többiek, de ő példakép lesz az odamenő, egyébként még, úgymond, kezdő gyerekházasként családoknak.

Itt van a kronológia, hogy honnan indult tulajdonképpen ez az egész. Amit érdemes ebből elmondani, hogy ez egy modellkísérlet volt. A felzárkózásnak nagyon jellegzetes tanulsága vagy jellegzetessége, hogy szereti a modellkísérleteket megnézni, és ha azok a modellkísérletek, amelyek tényleg általában közel az emberekhez, a nehéz helyeken történnek, azokból szeret utána egy általános programot csinálni. Ez a program tulajdonképpen nem létezne, ha akkor, 2010-ben ezt fel nem karolta volna a kormány, ez maradt volna vagy modellprogram, vagy elhalt volna. Most tartunk ott, hogy most már hazai forrásból finanszírozzuk a gyerekházakat.

Azért is fontos, hiszen itt nem tehetjük ki annak a családokat, illetve ezeket a lemaradt térségeket, hogy vagy van forrás, vagy nincs forrás. Itt, ebben az ügyben, felzárkózásügyben és a romák által sűrűn lakott településeken a folytonosság a legfontosabb. Ezzel biztosítjuk a folytonosságot, tehát a kormány minden évben rendelkezésre bocsátja ezt a forrást. Ettől függetlenül a gyerekháznak pályáznia kell.

Szakmai és alkalmazási követelményekkel, tehát részletszabályokkal rendelkezünk arról, hogy hogyan kell működtetni egy ilyen gyerekházat, nagyon fontos, milyen végzettsége kell legyen a vezetőknek, milyen módszertan alapján kell dolgozni. Tehát ez egy nagyon körülírt, nagyon körülszabályozott rendszer, ez egy nagyon komoly szolgáltatás, és ehhez fog hozzájönni az az uniós program, ami bővíteni fogja a gyerekházak rendszerét.

Hogy hol vannak a gyerekházak? A másik, amire nagyon kell figyelni, hogy odavigyük a segítséget, ahol tényleg szükség van rá. A mérés ezért is fontos, nemcsak az indikátorok, hogy mennyit teljesítettünk, hány embert vontunk be, hanem tudnunk kell pontosan az országban, hogy hol élnek a nehéz helyzetű emberek, hol élnek a romák, hol élnek a romák nagy többségben és köztük is akár hol van az, ahol önmaguk is egy zárt közösségben élnek, tehát akár még célzottabb segítségre van szükség. Látszik a roma kötődésű népesség arányáról szóló térkép baloldalt lent, és fent pedig a jelenleg működő gyerekházak. Ha ezt a kettőt egymásra vetítjük, akkor látszik, hogy elég jól sikerült céloznunk. Tehát nem pusztán kiírjuk ezeket a pályázatokat, hanem először meghatározzuk azokat a feltételeket, ami alapján ezek a települések pályázhatnak. Itt az új pályázat potenciális pályázói, ezer és négyezer fő közötti lakosságszámú településekről van szó. Nagyon magas rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény-arányban részesülő, illetve ezzel rendelkező települések. Tehát ott, ahol tényleg még mindig a szegénységben élő családok gyermekei élnek, és nem csökkenő gyerekszám. Mert az azt jelenti, hogy itt folyamatosan figyelni kell, főleg azért, hogy az újabb és újabb megszülető gyerekek már ebben a szolgáltatásban részt tudjanak venni.

A következő dián az látszik, hogy mi az, amit változtattunk, hiszen változott az óvodai korhatár. Hároméves kortól kötelező lett. Innentől kezdve a Biztos Kezdet Gyerekház hároméves korú gyerekeket már óvodaidőben nem fogadhat. Ettől függetlenül családi rendezvényeink szoktak lenni, tehát ott az egész családot fogadják, tehát nem kizárva vannak a gyerekek, csak azt szerettük volna, hogy ne a gyerekházba menjen, hanem az óvodai nevelésbe menjen úgy, ahogy az tényleg elvárt hároméves gyereknél.

A hálózat bővítése azért fontos, mert tényleg hálózatban működnek. Mentoraik vannak, összekötik a házakat és a mentorok segítenek is a házak működtetésében, illetve egy dokumentációs rendszerben, mindent vezetnek, és az országos statisztikai adatszolgáltatásba is szolgáltatnak adatot. Innen tudjuk a következő dián az adatainkat, azt, hogy hányan látogatják rendszeresen, és ami elég fontos ebben, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek aránya 50 százalék fölött van. Itt a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeket néztük, de itt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyerekek sokkal nagyobb arányban vannak. Ennek ellenére az új jogszabály, illetve amit elvárunk, az már az, hogy mindenképpen 50 százalék fölött legyen, tehát semmiképpen se legyen, régi kifejezéssel élve, lefölözés, tényleg oda jusson a támogatás, ahova ennek szükséges jutnia.

Ott látható a mosási lehetőség, tehát, hogy elég magas számban igénybe veszik, és a tisztálkodási lehetőséget is. Azt szeretik a szülők. Tehát az egy téves elképzelés, hallottam már ilyet, hogy ez megalázó számukra, mert a közösség látja, amikor ők viszik a mosnivalót. Én azért a 112 gyerekházból, azt gondolom, 70-80-ban már jártam, meg rengeteg ilyen telepen; nem volt még olyan szülő, aki azt mondta volna, hogy ez neki nem segítség. Sőt inkább van egy olyan trend, aminek nagyon örülünk, hogy ezeknél a tisztálkodási lehetőségeknél a gyerekházakban önmaguk a roma szülők alakítják ki azt a rendet, hogy ki és mikor viszi a mosnivalót. Érdeemes egyébként tényleg megnézni, akár a - Monor elég közel van - monori gyerekházat meg

a monori mosodát, ahol tényleg a cigány anyukák tartják ezt rendben, és írják a napirendet. Tehát olyan napirendi szokásokat alakít ki szülőben és gyerekben a gyerekház kezdeményezés, ami azelőtt náluk nem volt. És ez utána átfordul abba, hogy ez bizony az iskolában is létfontosságú lesz, hiszen ott már nem lesz majd kérdés, hogy a gyerekeknek leckét kell csinálni, vagy hogy azt a napirendet be kell tartani. Elég hosszú távú hatásai vannak.

A következő dia pont erről szól. Itt nem erről a három évről szól, amíg bent vannak, hanem utána - a szülőkről már beszéltem -, a későbbi életszakasz, az óvoda és az iskola egyértelműen nagyon hasznos. Egészen máshogy állnak hozzá a gyerekház szülők az óvodához. Sokszor már azt mesélik a gyerekház vezetői meg az ottani óvodák, hogy a gyerekházból érkező roma szülők az elsők, akik megkérdezik, hogy mikor lesz közösségi program, mikor lehet kézműveskedni, tehát a közösség részeivé váltak, ők már ezt elvárják az óvodától, tehát nagyon komoly kezdeményezés van náluk. A társadalomra is elég nagy hatással van, minden szegmensre, tehát nemcsak a felzárkózás, a szociális terület, az egészségügy, az oktatás. Minden szempontból van kihatása annak, hogy ezekkel a gyerekekkel már nullaéves koruktól foglalkoznak.

Nagyon fontos, ami az utolsó sorokban volt írva, hogy a deviancia csökkenése. Konstruktív időtöltést tanulnak mind a szülők, mind a gyerekek. Ez nemcsak a romáknál, azt gondolom, ez minden fiatalnál és általában a hátrányos helyzetűek között élőknel nagyon fontos. Tehát ezt is magukkal viszik utána, hogy az időtöltésük és a szabadidejük mindenképpen konstruktívan legyen lekötvé.

A következő dia az utolsó. Hogy mit csinálunk, attól függetlenül, hogy emberileg érezhetően ez egy nagyon komoly segítség, nekünk azért ezt mégiscsak, mivel állami forrásból végezzük, tudnunk kell, hogy ez befektetésnek számít-e vagy sem. Én általában a felzárkózásügyről és a romaügyről szoktam befektetésként beszélni. Néha talán furcsán hangzik, amikor emberekről beszélünk, mégis anyagi befektetésről beszélünk, de muszáj. Hiszen a végső cél mi? Hogy dolgozó, adófizető állampolgárokka váljanak. A HÉTFA elemző kutatóintézetrel végeztünk egy nagy kutatást a gyerekházak megtérüléséről, és azt hiszem, hogy a számok magukért beszélnek, hogy a költségek hosszú távon 1-8 millió forint között fognak megtérülni, minden egyes befektetett forint. Tehát látszik, hogy a gazdasági haszon akár egy-egy ilyen gyereknél a 14 milliárdot is el tudja érni, hiszen ha végigmegyünk majd ezen az életvonalon, nem ő lesz az, aki munkanélküli lesz, nem ő lesz az, aki akár valamiféle segílyt fog igénybe venni, hanem neki már ez beépített lesz kiskorától, teljesen egyértelmű lesz, hogy teljesítményért fogok kapni bármit is, és a szüleinek is. Azt gondolom, hogy ez az utolsó dia a pont az i-n, tehát magáért beszél. Nagyon szépen köszönöm. Bármiféle kérdésre szívesen válaszolok.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Köszönjük szépen. Kérdések következnek. Ander Balázs képviselő úr!

ANDER BALÁZS (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Helyettes Államtitkár Asszony! Nagyon szépen köszönöm ezt a bemutatót, s minden tiszteletem az önöké és az ebben a projektben dolgozóké. Látom egyébként önön is, hogy nagy-nagy hittel csinálja ezt az egészet, hivatásként tekint rá. Fogalmazhatok egyébként úgy is, hogy maga ez az egész program egyfajta társadalmi misszió, aminek óriási létszükséglete van ebben az országban. Egyszerűen a jövőnk múlik ezen.

Ilyenkor kell egyébként megint előhozni azokat a számokat, amelyekről már korábban beszéltem, hogy ha itt jól láttam, 2611 fő vette igénybe ezeket a szolgáltatásokat. Sokkal több kellene. Nem tudom, ellenzéki részről talán egyfajta ilyen buzdítás akkor ez, és azt mondjuk, hogy igen, több kellene, mert ha hozzáadjuk

a veszélyeztetett gyermekek 135 ezres létszámát, akkor azt kell mondani, hogy az egész jóformán így, ilyen kicsi arányát érintve ennek az egész problémahalmaznak, tulajdonképpen csak tűzoltásra jó.

Mondom egyébként úgy és akkor nem a „roncstársadalmi” kifejezést használom, hanem akkor a kívülállás kultúrájában leledzők esetében, ha megnézzük azt a dezintegrációs folyamatot, ami egy létező valóság, ha megnézzük azt a népességrobbanást, ami szintén egyébként megfigyelhető, akkor azt kell mondani, hogy ez egy nagyon-nagyon veszélyes gyúanyag, ami már a nemzetbiztonsági veszélyeztetettségét fölveti az országunknak. Tehát, ha önök ezzel foglalkoznak és a kormány minél több forrást ebbe bele tud rakni, akkor az csak jó lehet. Egyébként támogatjuk is. Ilyen formában, hogy ott a szülőket is megpróbálják valahogyan mentálisan alakítani, egyáltalán nem ördögtől való dolog. Igenis a tudatos gyermekvállalásnak és a családtervezés gondolatának ott a felvetése.

Hadd utaljak arra, hogy semmi rasszizmus nincsen ebben, hiszen maga a borsodi cigányvajda, Lakatos Attila mondta azt, hogy a gyermek felelősség és nem állat. Tehát nagyon jó lenne egyébként, ha ezt a szemléletet minél szélesebb körben el lehetne terjeszteni. Vagy éppen amit Forgács István mondott, tehát, hogy nem tartozom közetek, ha azt gondoljátok, hogy fiatalon, iskola nélkül, a nyomorba sokat szülni kulturális jog és erény. Nem az, veszély, és a jövő megrablása is egyben. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Vágó Sebestyén következik.

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök asszony. Én is egy megerősítéssel kezdeném. Szociális szakemberként azt mondom, hogy nem ördögtől való a megtérülését nézni akár egy-egy jóléti intézkedésnek se, mert ez az egyetlen alapja van annak, hogy hosszú távon tervezhetően lehessen dolgozni, és hosszú távon gondolkodva lehessen projekteket létrehozni. Én az egyiket is egy ilyennek tekintem, egyébként egy jó projektnek és jó kezdeményezésnek tekintem.

Én a gyermekvédelmi rendszer felépítésénél is a többlépcsős rendszerben hiszek, és akár egy ilyen többlépcsős rendszernek lehet az egyik része a Biztos Kezdet Gyerekház, második résznek egyébként én a bentlakásos iskolák rendszerét tekintem, ami már a programunkban is szerepelt, és a harmadik lépcsőnek csak az intézeti elhelyezést. Ugyanis azt gondolom - ez idekeverhető, úgyhogy elmondom -, hogy a magyar gyermekvédelmi rendszer nagyon sok esetben nagyon hibás dogmákkal küzd. Úgy gondolom, hogy vannak olyan, még törvényben is szereplő kitételek egyébként, amihez túlságosan ragaszkodunk foggal-körömmel, ez pedig a gyermek mindenáron családban tartása. Tehát akár, ha a gyerek kétéves korában már egy veszélyeztetés vagy egy elhanyagolás felszínre kerül, akkor a hatóságok és az intézmények legfőbb feladata az, hogy ezt a gyermeket a családban tartsák, de ebben az esetben és ezt így követve, meg ha akár az ilyen rendszerek nincsenek teljesen kiépítve, ez vezet oda, amit a Cseppekő utcai gyerekotthonban az ombudsman is tapasztalt. Tehát, ha egy gyerek elhanyagolva vagy veszélyeztetve van már két-hároméves korában, és abban a családban tartjuk, ilyen körülmények között, akkor borítékolható, hogy 13-15 éves korára egy deviáns magatartást folytató fiatallá válik, amikor már a hatóságok kénytelenek lesznek kiemelni a családból, és így kiemelve a családból, bekerülve egy nagy létszámú gyermekotthonba, az is borítékolható, hogy a gyermekotthon falain belül is nagyon erősen megjelenik a deviáns viselkedésforma, amiket az ombudsman is észrevett ezekben az otthonokban.

Tehát ha ezeken a dogmákon kicsit finomítunk, és ezeket az alternatív megoldásokat alkalmazzuk, mint akár a Biztos Kezdet Gyerekház, ennek lehet olyan preventív jellege, hogy ezzel a problémával a gyermek 14-16 éves korában nem fogunk találkozni. Ez garanciát jelenthet arra, hogy ez nem történik meg. Itt el kell gondolkodni egyébként azon is, hogy persze, önkéntességről beszélünk, de akár törvénybe iktatva mik azok a motiváló dolgok, amikkel esetleg javítani lehetne a részvételi arányokon. Persze elsősorban a hálózat építése az, ami gondolom, most az első szakaszban feladat, de a későbbiekben, úgy gondolom, hogy ezen is érdemes elgondolkodni, akár valamilyen juttatásokhoz való hozzájutás feltételeként meghatározni olyan szülőknél, akiknél létfontosságú, akár további intézkedések elkerülése végett az, hogy ebben a programban részt vegyenek. Persze egy abszolút önkéntes kezdeményezésnél ez furcsán hangozhat, de úgy gondolom, hogy a törvényváltoztatások is lehetőséget adhatnak arra, hogy még az önkéntességet megtartva, de finom motiváló tényezőkkel arra ösztönözzük azokat a szülőket, akik gyerekének fontos lenne a Biztos Kezdet Gyerekház, hogy ebben a programban részt vegyenek.

Egy technikai jellegű kérdésem lenne még, amit a múltkor elmulasztottam, amikor a korai fejlesztésről volt szó, hogy van-e esetleg lehetőségünk arra, hogy ezt a ppt-t megkapjuk e-mail formájában, mert rengeteg adatot is tartalmazott, meg főleg a térképek voltak azok, amik nagyon érdekesek voltak. Nem tartozik ide, de így utólag nem tudom, hogy Czeizel miniszteri biztos asszonytól lehet-e esetleg egy ilyet kérni majd.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Én is úgy emlékszem, hogy azon a bizottsági ülésen ez kérés volt és el lett küldve.

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik), a bizottság alelnöke: A másik az, hogy a jövőbeni tervekről nem hallottunk, hogy van-e esetleg ezzel kapcsolatban valami, hogy milyen mértékben szeretnének terjeszkedni. Én láttam például a saját lakókörnyezetemben, még Komárom-Esztergom megyében sincs Biztos Kezdet Gyerekház, pedig vannak olyan szegregátumok, ahol úgy gondolom, hogy fontos lenne. Az ország egyik leghírhedtebb szegregátumát, például a Mésztelepet Tatabányán figyelembe vesszük, csodálom, hogy ott még nincs Biztos Kezdet Gyerekház. Az a kérdésem, hogy ez mennyire a helyi alapellátás, ellátás jogköre, hogy pályázzon, vagy van-e esetleg erre is valami olyan terve a minisztériumnak, hogy az olyan térségekben, ahol szükség lenne, vagy ahol tudják, hogy van olyan szegregátum, hogy szükség lenne rá, ott az ottani szolgálatokat próbálják úgy motiválni, hogy mindenképpen pályázzanak és hozzanak létre ilyet. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Harrach Péter képviselőtársunk következik.

HARRACH PÉTER (KDNP): Úgy gondolom, hogy a nehéz kérdések megoldására csak az ad lehetőséget, ha az ideológiai és politikai megközelítések köréből kivonjuk. Tehát először is a helyzetet látnunk kell, és utána egy szakszerűbb megoldásban gondolkodni. Itt pont erről van szó, hiszen egy kultúra megváltoztatása az a cél, és ezt nem csupán a gyereken keresztül, a korai szocializáción keresztül teszi, hanem a család bevonásával. Ez többlet is, és azt hiszem, eredményes.

Én úgy gondoltam mindig, hogy az óvoda és a kollégium az a két intézmény, ami a leginkább a roma integráció eszközeként tekinthető mint intézmény, de úgy gondolom, hogy ez talán még korábbi és családra kiterjedő szocializációt valósít meg, tehát kiegészíti ezt a két intézményt. Itt, ha már említettem az ideológiamentességet,

akkor ki kell hangsúlyozni megint csak a felzárkóztatás és a szegregáció közötti különbséget, mert ezt sokszor bizony összekeverjük, és ez akadálya a megoldásnak.

Hadd kérdezzek is valamit. Itt kiderült az, hogy egyfajta térségi célzottság van. Most én azt kérdezném, hogy a helyi célzottság, az a mentor dolga, tehát, hogy azoknak a családoknak a kiválasztása, akik bevonhatók, illetve kérdés, mikor kerül sor talán az ezer fő alatti települések bevonására is, hiszen lehet, hogy a probléma ott még súlyosabb. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Kovács Sándor következik.

KOVÁCS SÁNDOR (Fidesz): Megköszönöm az előadást legelsősorban, aztán Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei néhány tapasztalatról, Pátyod, ami kistelepülés, működik, illetve Porcsalmán, Szamosangyaloson és Pusztadoboson is olyan szegregátumok, ahol valóban nagyon sikeresek ezek a programok.

Hogy konkrét kérdésem is legyen, hogy ahogy a kitagolásnál beszélgettünk a helyi társadalom érzékenyítéséről, nem tudták az emberek, hogy mit is jelent ez a Biztos Kezdet Gyerekház. Volt olyan társadalmi réteg, ami egy kicsit ettől ódzkodott. Feloldódott-e ez? Látják-e a helyi társadalom szereplői, hogy szükség van erre, és valóban egy nagyon pozitív és nagyon jó dolog? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Révész Máriusz következik.

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Köszönöm szépen. Hosszú ideig tagja voltam - még talán most is az vagyok - a „Legyen jobb a gyermekeknek” munkacsoportnak, és egy kihelyezett munkacsoportulésen elmentünk és megnéztünk két ilyen Biztos Kezdet Gyerekházat, és az az igazság, hogy tényleg lenyűgöző volt és talán az egyik legsikeresebbnek ígérkező magyar program, és ebben, mondhatjuk azt, hogy Európa előtt járunk, ez tényleg nagyszerű. Mindenkinek gratulálni lehet, azoknak is, akik elkezdték, azoknak is, akik folytatták, azoknak is, akik uniós pénzeket szántak erre eleinte, azoknak is, akik megteremtették a módját, hogy ez hazai forrásból is tovább tudjon működni és bővítetten menjen.

Valóban a hozzászólásokból is látszik, hogy ez széles körű társadalmi támogatottságot élvez. Elég kevés ilyen programot tudunk Magyarországon felmutatni. Én csak külön érdekességként említem meg, hogy mindenképpen díjaztam azt, hogy a Jobbiknak mind a három képviselője itt volt, és meghallgatta ezt, az ellenzéki képviselők közül gyakorlatilag végig és érdemben hozzá is szóltak ehhez a témához. Azt gondolom, hogy ez mindenképpen olyan dolog, amit szerintem folytatni kell. A programnak talán az a legnagyobb erénye, amit én még egyszer külön aláhúznék, hogy nem arról van szó, hogy kiragadjuk a gyereket és csak a gyereken próbálunk segíteni. Mert gyakorlatilag az teljesen nyilvánvaló, hogy egy kétéves gyermek nem lehet segíteni, a családjával együtt lehet segíteni. Amit én tapasztaltam, amikor megnéztük, hogy ez a segítség nagyon nagyot segít egyébként a szülők generációjának is, a szülői szocializáció tekintetében is ez hihetetlenül fontos. Tehát, hogy nem, mint nagyon sok program, majd próbálunk ezt-azt adni a gyermeknek, hanem az egész családot próbáljuk emelni. Ehhez a programhoz egyébként tényleg azt hiszem, hogy gratulálni lehet.

Mondhatom azt, hogy egyébként összességében sokat szoktunk hivatkozni ebben a bizottságban a Dévai Szent Ferenc Alapítvány Gyermekotthonaira. Ott is nagyon sokszor valami hasonló történik. Bőjte atya ott is mindig ki szokta emelni, hogy nem lehet a gyermeknek a család nélkül segíteni. Mindig nagy hangsúlyt fektet arra, ami itt elhangzott, hogy akit lehet, azt úgy segíteni, hogy otthon alszik, és

napközben segítsenek - ugye nincs napközis szolgáltatás -, aki beköltözésre kerül valahova, azt se szakítsák el a szüleitől. Azt hiszem, hogy ebből a szempontból tényleg ez, hogy itt a szülőkkel együtt emeljük ezeket a családokat, rendkívüli jelentőségű. Bízom abban, hogy ezeknek a Biztos Kezdet Gyerekházaknak a számát az elkövetkező években lehet növelni, és az ehhez szükséges forrásokat is.

Egyetlen javaslatom lenne még, és azt hiszem, hogy ez minden szempontból segítséget jelentene. Mindig nagyon jó, ha mérhetővé teszünk valamit. Sokféle mérést lehet elvégezni, és szerintem érdemes lenne azt megtenni vagy olyan méréseket elvégezni, hogy azoknál a gyermekeknél, akik bekerültek és komolyan részeseivé váltak egy ilyen Biztos Kezdet Gyerekház programnak, ha megnézzük néhány év múlva - szerintem most már vannak adatok -, négy-öt évvel később, mondjuk általános iskola alsó tagozatán, hogy hogyan teljesítenek azokhoz a kortársaikhoz képest, akiknek egyébként ilyen lehetősége nem volt. Tehát hogyan állják meg a helyüket az általános iskolában. Azt hiszem, hogy ha egy ilyen felmérést, mondjuk, végre tudnánk hajtani - teljesen korrekt statisztika, hányan buknak meg közülük a másik populációhoz képest, tehát ezt lehet mérni, nyilván ezt ki lehetne szociológiailag találni, és ha itt megfelelő adatokat kapunk, akkor azt hiszem, hogy ez nagyon sokat jelenthet hosszú távon, és akár még további költségvetési források megszerzésében is. Ha ezek a statisztikák azt, amit itt mindannyian gondolunk, hogy ez a program okoz a generációknak, alátámasztják, akkor szerintem ez segíteni fog. Nagyon remélem, hogy mondjuk, egy év múlva ilyen statisztikai adatokat is hallhatunk majd. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ha nincs több hozzászóló, akkor visszaadom a szót helyettes államtitkár asszonynak.

Válaszok

LANGERNÉ VICTOR KATALIN helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen. Én is sorba megyek. Ander Balázs képviselő úr, először is köszönöm, hogy ezt a számomra is szinte elfogadhatatlan fogalmat most mellőzte, illetve megfordította, átváltotta egy másikra. Egyébként azt a Romano Rácz Sándoros írás, amit említett, nagyon jól ismerem, az egy 2008-as írás. Ettől függetlenül abban vannak igazságok, de azt nagyon fontos tudni, hogy az egymáshoz való közeledés mégis sokkal inkább érezhető már a társadalomban, talán pontosan azért, mert egyrészt maguk a romák között is már nagyon sok olyan van, akár például tudnám említeni a roma szakkollégistáinkat, akik példaképei a saját társadalmi rétegüknek, illetve akik nagyon sokan elfogadták azt és értik azt, hogy a tanulás és a munka az, ami kivisz minket a szegénységből. Én ezt tapasztalom a terepen, nagyon sokat járom az országot. Tehát egyértelműen érződik egyfajta változás.

Annak viszont örülök, hogy itt mindenki egyhangúlag azt mondta, hogy ebből még több kell, ön is ezt mondta. Azt azért mondanám, hogy nem pusztán a számosság számít. Tehát jó dolog, ha még több van, de azért részleteztem, hogy itt többféle részletszabály van, gyermekvédelmi törvényben van az alapja megfogalmazva, onnan vannak lebontva a részletszabályok. Módszertani útmutatás van, mert ha ez nem ilyen módon van megvalósítva, akkor ez egészen más irányt is vehet, akkor ez nem fogja ezeket az eredményeket elérni. Tehát mi csak olyan tempóban szeretnénk növelni a gyerekházak számát, ami segít még a településeknek, de amiket még tényleg kézben tudunk tartani, tehát tudjuk például módszertanilag segíteni mentorálással. Ettől függetlenül - azt hiszem, akkor többeknek is tudok ezzel válaszolni - az EFOP-os programban 50 gyerekház létesítésére van lehetőség, de ugyanebben az EFOP-os programban van egy testvérprogram, amit úgy hívnak, hogy „Jó kis hely”. Ez az ezer

fő alatti településeknek szól, ugyanis az ezer fő alatti településeken már nem biztos, hogy egy helyiséget ki tudunk használni arra, hogy csak Biztos Kezdet Gyerekház legyen benne, hanem ezt a „jó kis hely” szolgáltatást úgy találtuk ki, hogy azon az ezer fő alatti településen az az egy helyiség vagy helyszín délelőtt gyerekháznak, délután a kamaszoknak, napközben akár a felnőtteknek felnőttképzésre, tehát több funkcióval szolgáljon, de benne legyen a gyerekház is. Abból 80 nyertesünk lesz, tehát ott 80 ilyen lesz, illetve említettem a telep programot. A telep programon belül is, mivel az egy komplex fejlesztés, ahol tényleg szintén közösségi építés zajlik, ott is létre tudnak hozni az önkormányzatok, illetve a pályázók ilyenfajta gyerekház-szolgáltatást. Tehát számos lehetőség van arra, nemcsak kimondottan ez a célzott pályázat, és így nagyjából ez a 150-es bővítés, mi úgy számoljuk, hogy ez egy-két éven belül meg is lesz, és ennek a módszertani háttere meg a segítsége is meglesz folyamatosan.

A gyermekvédelemmel és a gyermekjóléttel való összekötés, Vágó Sebestyén képviselő úr említette ezt a rendszert, főleg a gyermekvédelmi részét. Ennek az alapja megvan már, hisz magában a gyermekvédelmi törvényben van benne a Biztos Kezdet Gyerekház, illetve nem is kötelező módon, de egyfajta megelőzésként már a gyerekjóléti szolgálatok, illetve a gyermekvédelem alkalmazza a Biztos Kezdet Gyerekházat, tehát bevonja a szülőt ebbe. Azt azért fontosnak tartjuk, hogy mindenképpen az önkéntesség nagyrészt meg tudjon maradni, és kisebb részben legyenek olyan szülők, akik valamilyen módon tényleg már a gyermekvédelmen keresztül kerültek be, de hogy ez az arány ne boruljon fel, mert akkor megint nem ugyanazt a fejlesztési célt tudjuk elérni. De ezzel egyébként egyetértünk, ennek az alapjai már megvannak.

Igen, itt volt a válasz, hogy mi a terv a terjeszkedésre. Azért azt tudni kell, hogy a jelenlegi gyerekházak között ezer fő alatti település is van. Most városoknak kimondottan nem tudtunk kiírni, de ők azok, akik teleprehabilitációban mindenképpen meg tudják csinálni, illetve számos visszajelzés érkezett erre, hogy igen, városi gyerekházra is szükség lenne. Tehát ez egy következő fejlesztési cél mindenképpen, hogy célzottan városoknak adjunk lehetőséget.

Nagyon szépen köszönöm azt a visszajelzést Kovács Sándor képviselő úrtól, hogy igen, ez pozitív a társadalom számára, illetve, hogy mennyire jó kezdeményezés. Pusztadobost nagyon jól ismerjük, ott volt az egyik „Legyen jobb a gyerekeknek” értékelő bizottsági ülés.

Hogy fogadta el a társadalom? Tényleg eleinte idegenkedtek tőle, de el kell mondani, maguk a cigány szülők is idegenkedtek tőle, tehát nem értették. Illetve a nem cigány szülők sokszor azért idegenkednek tőle - és ezt őszintén be kell látni a felzárkózásban -, mert sokszor előnyben részesítésnek érzik, és aztán utána, amikor a gyerekházaz dolgozók, illetve a mentorok bejárták az egész települést - itt tényleg arról van szó, hogy egyesével járják be a családokat. Illetve, ami nagyon fontos, a gyerekjóléti szolgálaton keresztül juttatják el az információt, akár a védőnőn keresztül is a családokhoz, onnantól megértették, hogy ez nem egy roma program, itt a hátrányos helyzetű családoknak találtuk ezt ki, és köztük a romák vannak túlnyomó többségben, de ettől ez a hátrányos helyzetűeknek van. Elfogadták, nagyon megszerették, és lett egy nagyon komoly bizalom azokon a településeken, ahol gyerekház létesült, az intézmények között is a gyerekház generált egy intézményi együttműködést a családsegítő, az iskola, az óvoda és a bölcsőde között. Sőt nagyon sok esetben még akár a helyi körzeti gyerekorvos és a védőnő is ebben részt vesz.

Révész képviselő úrnak, a teljesítés és a fejlődés. Azért csináltuk ezt az alaputatást - de köszönöm szépen a javaslatot, mi is ezen vagyunk, hogy igen, ennek a folyamatos értékelésére van szükség, és be kell tudnunk bizonyítani, amit empirikusan már tudunk, hogy aki gyerekházba jár, az az óvodába is beilleszkedik, és

az iskolában is sokkal jobban teljesít. Ezt természetesen számokkal alá kell támasztanunk. Tehát ez a fajta kutatás egy-két éven belül mindenképpen ott lesz az asztalon. Köszönöm szépen a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen államtitkár asszonynak, hogy eljött és mesélt nekünk a Biztos Kezdet Gyerekházakról. Szerintem lesz még folytatás. Köszönjük szépen, jó munkát kívánunk.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő, valamint egyéb törvények módosításáról szóló T/15378. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)

A következő negyedik napirendünket tárgyaljuk meg, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő, valamint egyéb törvények módosításáról szóló törvényjavaslatot, amelynek részletes vitája következik.

A részletes vita első szakaszát megnyitom, melynek keretében a bizottság megvizsgálja, hogy a törvényjavaslat megfelel-e a határozati házsabályi rendelkezések 44. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek.

A kormány képviselőjében köszöntöm Nyitrai Imre helyettes államtitkár urat, aki a bizottsági ülés kezdete óta itt van. Megadom a szót államtitkár úrnak, és kérdezem, hogy kíván-e hozzászólni.

NYITRAI IMRE helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm, nem.

ELNÖK: Kérdezem a bizottságot, hogy a vita ezen szakaszában kíván-e valaki hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nincs hozzászólás, a részletes vita első szakaszát lezárom, és megnyitom a vita második szakaszát, a benyújtott képviselői módosító javaslatok megtárgyalását.

A kiosztott háttéranyag alapján fogunk tárgyalni. A háttéranyagpont sorszáma 1., a benyújtó jómagam vagyok. Vágó Sebestyén képviselőtársam, engedd meg, hogy átadjam a bizottsági ülés vezetését, mert szeretnék hozzászólni.

(Vágó Sebestyén, a bizottság alelnöke átveszi az ülés vezetését.)

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm szépen. Az ülésvezetést átveszem és megadom a szót Selmeczi Gabriella elnök asszonynak.

DR. SELMECZI GABRIELLA (Fidesz): Köszönöm szépen. A módosító javaslat azt írja elő, hogy az intézmény vezetőjének másodszori kinevezésénél egy bővebb vizsgálatot kellene végezni, és az önkormányzat vezetőjét is be kell vonni a kinevezés folyamatába.

ELNÖK: Köszönöm. Visszaadom az ülés vezetését.

(Dr. Selmeczi Gabriella, a bizottság elnöke átveszi az ülés vezetését.)

DR. SELMECZI GABRIELLA (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Kíván-e államtitkár úr hozzászólni a módosító javaslatához? Támogatja-e vagy sem?

NYITRAI IMRE helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Úgy véljük, hogy a módosító javaslatban szereplő pontosítások a törvényjavaslatban foglalt célt a kinevezés megerősítését megelőző széles körű tájékozódást szolgálják, ezért az EMMI támogatja.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ez egy technikai jellegű módosítás. Kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy ki támogatja a javaslatot. *(Szavazás.)* Volt-e ellenszavazat? *(Senki sem jelentkezik.)* Tartózkodás? *(Senki sem jelentkezik.)* A bizottság tehát támogatja a módosító javaslatot.

A háttéranyagpont sorszáma 4-es. Benyújtó Vágó Sebestyén képviselőtársam. Kíván-e hozzászólni? *(Jelzésre:)* Parancsoljon!

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Ahogy azt már az általános vitában a parlamentben is elmondtam, egyetértünk azzal a rendszerrel, illetve személy szerint egyetértünk azzal a rendszerrel, hogy ellenőrizzük az újabb kinevezés, illetve az első kinevezés előtt ezeknek az intézményeknek a vezetőjét, főleg az elmúlt időszak eseményei is erre kényszerítik akár a kormányt is, akár a törvényhozást is. Viszont úgy gondolom, hogy ezt csak úgy lehet megvalósítani, ha a szubjektumot minél erősebben kivesszük a rendszerből.

Elmondom megint azt a kis viccet, amit az általános vitában is elmondtam, a helyettes államtitkár úr nem volt ott, de én elég sokat, 12-13 évet lehúztam a közsférában, és ott ment egy mondás, hogy a jó kolléga nemcsak ígéret, hanem be is tart. Tehát, ha ezt a mondatot figyelembe vesszük, akkor nagyon sok esetben olyan vezetőknél - én nem vezetőként, egyszerű dolgozóként tapasztaltam meg -, akiknél az elért eredmények vagy a gyermekekhez való pozitív hozzáállása, vagy az újításai, vagy a munkabírása, pont ezek azok a tényezők, amik miatt ő nem egy kedvelt személy akár a szakmai, akár a munkahelyi környezetében, akkor nála pont fordítva sülni el. Tehát a dolgozni akaró, tudó, újításokat behozó kollégát nem tudjuk kiemelni vezetőnek, mert a kollégái meg a főnöke lehúzzák, mert ők nem úgy teljesítettek, mint beosztottként az adott kolléga, és emiatt pont rá nehezteltek.

Kicsit bonyolult fogalmaztam meg, de úgy látom, helyettes államtitkár úr érti, amit mondok. Éppen ezért lenne szükség egy objektív és módszertanilag megalapozott minőségbiztosítási rendszer kidolgozására, és ha az a minőségbiztosítási rendszer ki van dolgozva és vezetve is van az adott munkahelyeken, akkor utána már nem kérdés egy kinevezésnél, hogy mihez nyúlunk, akkor hozzányúlunk a minőségbiztosításhoz, és ha azt a minimális pontszámot, ami egy vezetői kinevezéshez szükséges, és a minőségbiztosítás tartalmazza akár a gyerekekkel való kapcsolattartását is, viszonyát is, esetleg szabálysértéseit is, tehát, ha a megfelelő pontrendszert nem éri el, akkor nem kinevezhető, ha eléri, akkor megkaptuk azokat az információkat, amikre szükségünk van, és valószínűsíthetően, inkább úgy mondom, sokkal objektívebben kapjuk meg ezeket az adatokat, mintha egy kollégánk vagy akár a gyermekek védelmében ott lévő munkatárs véleményét kérdezzük meg. Úgy gondolom, hogy ez lenne az, ami garantálná, hogy a megfelelő személyek kerüljenek a megfelelő helyre.

Egyébként szerintem a minőségbiztosítási rendszert nemcsak emiatt, hanem amúgy is érdemes lenne kidolgozni a szociális ellátórendszer területén, főleg, ha tényleg végleg nem vetették még el az életpályamodell bevezetését, mert úgy

gondolom, hogy egy normális életpályamodellt is csak úgy lehet megalkotni, ha abban is a minőségbiztosítás szerepel, és nem az éveket kell gyűjtenem, hanem az eredményeket kell gyűjtenem az évek során, és ez alapján léphetek előre akár a fizetési megbecsültség tekintetében is. Tehát én ezért javasoltam ezt, és kérem, hogy fontolják meg. Tudom, hogy nem egy egyszerű dolog egy minőségbiztosítási rendszert kidolgozni, de ha most nem is, akkor gondolják át, és inkább ebbe az irányba menjenek egy leendő vagy tisztségében maradó vezető kinevezésénél. Köszönöm.

ELNÖK: Államtitkár úr?

NYITRAI IMRE helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. A szakmai álláspontunk szerintem nagyon nagy mértékben egyezik a minőségbiztosítás kérdésében, azonban nálunk a kiindulópont a gyermek. Mi lesz azzal a gyermekkel, az a gyermek hogyan változik, hogyan kerül be és hogyan kerül ki az ellátórendszerből? Egy nagyon jó hír, hogy az Országos Gyermekvédelmi Szakmai Kollégium dolgozik ezen a rendszeren, de a saját maguk, illetve a szakértők megállapítása szerint is ez egy meglehetősen hosszú idő. Tehát jelenleg úgy látjuk, hogy nincs olyan bevezetett minőségbiztosítási rendszer, és ennek megfelelően nincs az a kialakított pontrendszer sem, amely lehetővé tenné a vezetői kinevezés során annak eredményét figyelembe venni. Ezért, bár még egyszer mondom, szakmailag megalapozott és teljesen jogos a felvetés, de nincs alapja jelenleg ennek a rendszernek, tehát most nem tudjuk támogatni, a tárca nem támogatja a módosítást. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ki az, aki támogatja a módosító javaslatot? *(Szavazás.)* 4 igen. Ki nem támogatja? *(Szavazás.)* 7 nem. A bizottság tehát nem támogatja a módosító javaslatot.

A háttéranyagpont sorszáma 6-os, benyújtó Vágó Sebestyén. Parancsoljon!

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Örülök annak, hogy itt a gyermekvédelmi gyám feladatainak a kicsit szigorítását is kezdeményezi ez a javaslat, illetve inkább a konkretizálását a feladatainak. A módosító javaslatom lényege az, hogy egy szót szeretnék megváltoztatni a jelenleg hatályos törvényben, ott ugyanis az szerepel, hogy a gyermek életkorának megfelelően a gyermekkel személyes és közvetlen találkozást, beszélgetést kezdeményez. Ez van jelenleg a törvényben, én ezt a szót szeretném kicserélni „folytat”-ra. Ne kezdeményezze, hanem keresse meg konkrétan azt a gyermeket, és tartson vele kapcsolatot. Ez az egyetlenegy garanciája annak, hogy mint gyermekvédelmi gyám, a feladatait teljes bizonyossággal és teljes hatáskörrel el tudja végezni. Úgy gondolom, ott fölösleges a kezdeményezés. Kezdeményezni lehet évekig egy kapcsolat felvételét, folytatni konkrétan az, hogy vagy felhívom, vagy felkeresem. Tehát erről szól ez a módosító javaslat, én ezen szigorítani szeretnék, és nem adnám meg a lehetőséget arra, hogy a kezdeményezés címén ne történjen meg a kapcsolatfelvétel. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Államtitkár úr?

NYITRAI IMRE helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Kodifikációsak tűnik csak ez a módosító javaslat, de kollégáim szerint ez tartalmilag is befolyásolná az elképzelést, ezért nem tudjuk támogatni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Révész Máriusz!

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Persze, hogy befolyásolná tartalmilag, tehát pont ez a dolog lényege. Nekem egyébként a felvetés elég logikusnak tűnik, tehát, hogy folytasson, mert a „kezdeményez” valóban nem tűnik elégségesnek. Tehát mi az a tartalmi befolyásolás, ami miatt ez a javaslat nem elfogadható?

ELNÖK: Államtitkár úr kíván válaszolni?

NYITRAI IMRE helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen. A „lefolytatja”, az már az ő munkakörében benne van. Tehát a kezdeményezésre és a kezdeményezés körülményeire vonatkozik ez. Nagyon furcsa lehet azt gondolni, hogy az egy evidens dolog, hogy négy szemközt kell hogy találkozzon, és ez a módosítás erről szól. Tehát ő a négy szemközti találkozás kezdeményezője. Természetes, hogy kezdeményezi és lefolytatja a találkozást, de ebben a módosításban - és én magam elfogadom, mert mondták többen, hogy milyen furcsa, persze, hogy négy szemközt kell hogy találkozzon. De ez a módosítás azokra az esetekre utal és azokról szól, amikor, mondjuk, a nevelőszülő vagy a gyerekotthon valamelyik munkatársa részt kíván venni azokon a beszélgetéseken, és ezzel akár befolyásolni is azt, hogy mi hangzik el. És pontosan a függetlenség miatt ezt neki módjában álljon négy szemközti beszélgetés miatt kezdeményezni. Erről szól ez a módosítás. Elfogadom, hogy egyfajta pontosítás is.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ki az, aki támogatja a módosító javaslatot? *(Szavazás.)* 5 igen. Ki nem támogatja? *(Szavazás. - Közbeszólások.)* 6 nem. A bizottság nem támogatta a módosító javaslatot. *(Révész Máriusz: A jobb kezem én vagyok, a bal pedig nem én. - Derűltség.)*

A háttéranyag 7. pontja következik, a benyújtó Sneider Tamás és Vágó Sebestyén képviselőtársam. Ki kíván hozzászólni? *(Jelzésre:)* Parancsoljon!

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Ezt is elmondtam már az általános vitában, de látom, hogy vannak ez irányú kormánypárti módosító javaslatok is, úgyhogy bízom abban, hogy ezzel a változtatással fog megszületni a törvény. A lényege az, hogy sem kiskorú veszélyeztetésénél, ami már bűncselekmény kategória és jogerős ítélet is születik benne, tehát nem egy tasliról beszélünk, meg hogy elfelejtettem ebédet adni a gyerekeknek, a szexuális abúzusoknál pedig egyértelműen, én nem találok olyan különös méltánylást érdemlő esetet, aminél el lehet térni a hivatás gyakorlásától.

Államtitkár úr egyébként a parlamenti ülésen elmondta, a bírói szabadság, a demokrácia egyik fő pillére - az egyetlen szerintem még meglévő pillére szinte. Tehát a bírói függetlenségről beszélt, hogy emiatt kellett ennek belekerülnie. A parlamenti ülés után beszéltem bírakkal, volt szerencsém egyébként törvényszéki elnökkel is beszélni, és ő azt mondta, egyáltalán nem sérti szerinte a bírói függetlenséget, mert konkrétan elvittem neki a törvényjavaslatot és megmutattam. Nem sérti, sőt könnyebbséget ad a bírának, egy óriási terhet vesz le a vállukról, mert nem szeretne egyetlen bíró sem ebben az esetben különleges méltánylást okozó dolgok miatt mérlegelési kényszerbe kerülni, hanem ők egyértelműen ki akarják mondani, hogy ilyenkor az eltiltás, és nem érzi sértettnek a bírói függetlenségét egyébként egyik bíró sem, akivel beszéltem. Úgyhogy vagy ebben a formában, vagy abban a formában, de kérem, hogy ez a rész kerüljön ki a törvényből. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Államtitkár úr?

NYITRAI IMRE helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen. Az államtitkári expozében elhangzottakat nem szeretném megismételni, de ezen okok miatt ezt a variációt nem támogatjuk.

ELNÖK: Révész Máriuszé a szó.

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Csak azért kérek szót, mert én alapvetően egyetértek ezzel a javaslattal, de mégis a következőt fogom megszavazni, mert gyakorlatilag a következő módosító javaslat, amit Selmeczi Gabriella adott be, az a módosító javaslat gyakorlatilag egyenértékű ezzel. Kivéve azt, és ezért gondolom, hogy érdemes együtt tárgyalni, mert a nemi erkölcs, az abúzus, amiről beszéltél, pontosan úgy van a következő javaslatban, mint ebben. A kiskorú veszélyeztetése bűncselekmény elkövetője esetén, ami a tiédben benne maradt, viszont szerintem előfordulhat olyan eset, amikor ez a mondat helyes, ha benne marad. Tehát miközben egyetértek az indoklásoddal, ezzel együtt azt gondolom, hogy a következő a te indoklásodnak megfelel, és minden, amit te kértél, az a következőkben benne van, és az pontosabb.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szavazás következik. Ki az, aki támogatja a 7. sorszámú módosító javaslatot? *(Szavazás.)* 4 igen. Ki nem támogatja? *(Szavazás.)* 7 nem.

A háttéranyag 8. és 9. pontja következik, együtt tárgyaljuk. Kérlek, Sebestyén, vedd át az elnöklést, szeretnék szót kérni.

(Vágó Sebestyén, a bizottság alelnöke átveszi az ülés vezetését.)

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Az ülés vezetését átveszem és megadom a szót a módosító javaslat előterjesztőjének, Selmeczi Gabriellának.

DR. SELMECZI GABRIELLA (Fidesz): Köszönöm szépen. A két módosító indítványban egyfelől az szerepel, amiről itt már vitáztatok, másfelől pedig pontosít. Tehát egészen pontosan a két módosító indítvány arról szól, hogy ha a kiskorú sérelmére követnek el szexuális tárgyú bűncselekményt, tehát nemi étellel, erkölccsel, és így tovább, és a bíró kimondja a bűnösséget, akkor ott a jövőben a bírónak nem lesz mérlegelési joga, kötelező jelleggel el kell tiltania attól, hogy olyan foglalkozáskörben alkalmazzák, amelyben kapcsolatba kerül gyermekkel. Pontosán a normaszövegben szerepel, hogy melyek ezek a foglalkozási körök.

Viszont Révész Máriusz képviselőtársam már beszélt erről, hogy mi meghagynánk a bírói mérlegelés jogkörében azt, hogy ha veszélyeztetés bűncselekmény körében mondja ki a bíró a bűnösséget, ott meghagynánk a mérlegelés jogkörét. Ennyiben picit más az én módosító javaslatom Vágó Sebestyén képviselőtársaménál. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Az ülésvezetést átadom dr. Selmeczi Gabriella elnök asszonynak.

(Dr. Selmeczi Gabriella, a bizottság elnöke átveszi az ülés vezetését.)

DR. SELMECZI GABRIELLA (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm szépen. Államtitkár Úr!

NYITRAI IMRE helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen. Az EMMI támogatja ezt a variációt.

ELNÖK: Vágó Sebestyén!

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Tudom, az élet hozhat furcsa helyzeteket, de én sokat gondolkodtam ezen egyébként. Még a saját módosító javaslatom benyújtása előtt is, és egyfajta kis kutatást is végeztem a körülöttem fellelhető emberekből, hogy tegyük félre a szexuális bűncselekményeket, mert ott egyértelmű, és ott én már nem is kérdeztem rá ennél a kis kutatásomnál sem.

Kiskorú veszélyeztetése bűncselekmény, amiben jogerős ítélet is születik. Tud valaki egy olyan példát mondani, ami alapján nem tiltható el az az ember egy életre a hivatásának a gyakorlásától? Mondom, ami már bűncselekmény. Nem vétségről beszélünk, nem egy akár vádemelés elhalasztásával, akár bírói enyje-bejnyével megúszható dologról beszélünk, hanem bűncselekményről beszélünk, amiben jogerős ítélet születik. Milyen olyan kiskorú veszélyeztetése bűncselekmény lehet, amiben lehet mérlegelni egy különös méltánylást okozó körülményt? Ez az, amit én nem értek, hogy mi lehet olyan. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kíván-e még valaki hozzászólni? (*Vágó Sebestyén: Természetesen támogatni fogjuk.*) Értem. Ha nem, akkor kérdezem, ki az, aki támogatja a 8. és 9. sorszámú benyújtott módosító javaslatokat? (*Szavazás.*) Egyhangú. Köszönöm szépen.

A háttéranyagpont száma a 10-es, a benyújtó Sneider Tamás és Vágó Sebestyén képviselőtársam. Parancsoljon!

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Most akkor lerombolom a bizottsági ülés akár Biztos Kezdet Gyerekházaktól kezdődő politikamentességét és pusztán szakmai érvek és ellenérvek ütköztetését, ugyanis ez egy valamilyen szinten politikai jellegű, mondhatnánk azt is, hogy korrupcióellenes javaslat ebben a törvénycsomagban.

Én elfogadhatatlannak tartom azt, hogy amúgy is megkérdőjelezhető alapítványi támogatások, akár volt úttörőtáborok, akár állami ingatlanok átruházásán, átjátszásán, csak úgy használatba adásán felül miért kell még öt évre is bebetonozni azokat a csatornákat, amiket egy bizonyos alapítvány, ami egy bizonyos alapítványhoz tartozik, és egy bizonyos ember áll mögötte, folyamatosan megkapja, közben lehet, hogy 2018-ban, sőt borítékolhatom, 2018-ban kormányváltás történik. Úgy gondolom, hogy ez így sem politikailag, sem szakmailag nem elfogadható. Tudom, hogy államtitkár úr valószínűleg a kiszámíthatóságról meg a program tervezhetőségéről fog beszélni, de ez nem más, mint egy baráti szervezet csatornáinak átjátszása a kormányváltás utánra is. Úgyhogy ezért szerettem volna, hogy ez kikerüljön belőle, inkább próbálják másképpen megoldani a kiszámíthatóságot és a tervezhetőséget. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Államtitkár úr?

NYITRAI IMRE helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): A tárca nem támogatja.

ELNÖK: Kérdezem a bizottságot, kíván-e valaki hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Nem. Kérdezem, ki az, aki támogatja a módosító javaslatot. *(Szavazás.)* 4 igen. Ki nem támogatja? *(Szavazás.)* 8 nem. A módosító javaslatot tehát a bizottság nem támogatta.

Az ülés vezetését átadom dr. Kovács József alelnök úrnak. *(Dr. Selmeczi Gabriella távozik az ülésről.)*

(Dr. Kovács József átveszi az ülés vezetését.)

DR. KOVÁCS JÓZSEF (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Népjóléti bizottság saját módosítási szándékait tartalmazó javaslatát a tegnapi nap folyamán mindenki számára eljuttattuk, ami önök előtt kiosztva is megtalálható. A tervezet egészére, valamennyi pontra együttesen nyitom meg a vitát, majd egy szavazással dönt a bizottság a javaslatok elfogadásáról azzal a kiegészítéssel, hogy szokásaink szerint képviselői kérésre egyes pontokról külön is szavazhatunk.

Elsőként államtitkár úrnak adtam volna meg a szót... *(Közbeszólás: Már elment. - Derültség.)* De akkor kérdezem, hogy a bizottság tagjai részéről ki kíván ehhez hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nincs bizottsági vélemény, szavazás következik.

Azt kérdezném, hogy ki az, aki a módosító javaslatot támogatja. *(Szavazás.)* Ki nem támogatja a módosító javaslatot? *(Senki sem jelentkezik.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* 4 tartózkodással a módosító javaslatot a bizottság elfogadta. Elnézésüket kérem, mert időközben a helyettesítést elnök asszonytól átvettem.

Megállapítom tehát, hogy a bizottság a javaslatot 8 igen szavazattal, 4 tartózkodás mellett támogatja.

További módosító indítvány megfogalmazására a bizottság részéről nem érkezett szándék, a részletes vita ezen szakaszát is lezárom, és újabb határozathozatalok következnek.

Döntés következik a részletes vita lezárásáról. Ki az, aki támogatja a részletes vita lezárását? *(Szavazás.)* Egyhangú, mindenki támogatja a részletes vita lezárását.

Most döntés következik a részletes vitát lezáró bizottsági módosító javaslat benyújtásáról, amely a korábbi döntésünknek megfelelően tartalmazza a támogatott képviselői módosító javaslatokat és a bizottság saját módosítási szándékát is.

Ki az, aki támogatja a részletes vitát lezáró módosító javaslatot? Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)* 8 igen. Ki nem támogatja? *(Senki sem jelentkezik.)* Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* 4 tartózkodás. Megállapítom, hogy a bizottság a részletes vitát lezáró bizottsági módosító javaslatot elfogadta.

Döntés következik a jelentés benyújtásáról. Kérdezem, ki az, aki támogatja a részletes vitáról szóló jelentés benyújtását, amely korábban meghozott döntéseink mellett tartalmazza, hogy a törvényjavaslat megfelel a határozati házszabályi rendelkezések 44. § (1) bekezdésében foglaltaknak.

Ki az, aki a döntés benyújtását támogatja? *(Szavazás.)* 8 igen. Ki nem támogatja? *(Szavazás.)* 4 nem. Tehát a döntést a bizottság a jelentés benyújtásáról elfogadta.

Kérdezem, hogy kíván-e a bizottság kisebbségi előadót állítani a vitában. *(Jelzésre:)* Megállapítom, hogy a bizottság Ander Balázst javasolja a kisebbségi vélemény képviselőjére. Kérdezem, hogy ki az, aki a bizottság részéről ezt elfogadja és támogatja? *(Szavazás.)* Egyhangú. Tehát a kisebbségi vélemény megfogalmazására Ander Balázs képviselő urat állítottuk. Ezzel a napirendi pont tárgyalását lezárom.

A fóti gyermekotthon megmentéséről és a szakellátás fejlesztéséről szóló H/15022. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Áttérünk a következő napirendi pontra, a fóti gyermekotthon megmentéséről és a szakellátás fejlesztéséről szóló határozati javaslat megtárgyalására kerül sor. A bizottság kompetenciája, majd a végén szavazással a tárgysorozatba vételről való döntés.

A napirendi pont tárgyalását megnyitom, és megadom a szót előterjesztőként Szabó Timea képviselő asszonynak, a napirendi pont előterjesztőjének. Őné a szó, képviselő asszony.

Szabó Timea előterjesztése

SZABÓ TIMEA (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Ez az országgyűlési határozati javaslat arról szól, hogy az Országgyűlés kérje fel a kormányt, hogy azonnali hatállyal állítsa le a fóti gyermekotthon bezárását, illetve komolyabban fejlessze a gyermekvédelmi szakellátást. Tudjuk azt, hogy nyárig bezárhat a fóti gyermekotthon, ahonnan közel kilencven gyereket fognak elköltöztetni, köztük sokan speciális szükségletű, fogyatékossgal élő gyerekek is vannak.

A kormány, illetve ahogy itt elhangzott már korábban, Czibere Károly államtitkár úr is azzal indokolta a bezárást, illetve a költöztetést, hogy ezeket a gyerekeket a kitagolás jegyében egy korszerűbb gyermekotthonba, illetve... - megpróbálom őt idézni - megszűnnek a nagy, zsúfolt, korszerűtlen gyermekotthonok, azokat kiváltják kisebb lakásotthonokra. A kormány indoklása a fóti gyerekotthon bezárásával kapcsolatban, pontosan tudjuk, hogy ez különösen a fóti esetben nem igaz. Fóton a kétezres évek elején már átalakították a gyerekotthont úgy, hogy közel száz gyerek már hét családiás 8-10 fős tágas lakásotthonokban él. 2005-2008 között létrehozták a 24 fő befogadására alkalmas különleges gyermekotthont, ahol három különálló épületben 8-8 tartósan beteg és fogyatékkal élő gyermek ellátása folyik, illetve 2010-től működik az előző önálló gyermekotthontól körülbelül egy kilométerre működő speciális gyermekotthon is. Én magam is ellátogattam a fóti gyermekotthonba, látjuk azt, hogy ezek a pici családi házak, ahol a gyerekek élnek, kimondottan már most is családiás körülmények között működnek. A gyerekeket valóban gondoskodó nevelőszülők, illetve ott dolgozó emberek, gondozók látják el. Tehát nem áll meg itt a kormány indoklása.

Ezzel szemben azt látjuk sajnos, hogy a kormány bejelentése értelmében ezeket a gyerekeket elköltöztetik a kalocsai, a zalaegerszegi és a hatvani gyermekotthonba. Az ombudsman jelentése szerint pontosan ezek a kalocsai és a zalaegerszegi gyermekotthonok nagyon is problémásak, szemben a fóti gyerekotthonnal, ami nem túlszúfolt, nem korszerűtlen, hiszen nemrég újították fel. A zalaegerszegi és a kalocsai gyermekotthonok már most jelentősen túlszúfoltak, ráadásul nagyon komoly és sorozatos bántalmazásokat tapasztalt maga az ombudsman is ezeken a helyeken.

A kalocsai gyermekotthonban kulcsesomóval ütlegették őket, meztelenre vetkőztették őket, a zalaegerszegiben is akár egy hónapig tartó elzárással is büntették a gyerekeket, tehát olyan komoly visszaélések voltak, ami alapján teljesen elfogadhatatlan a kormánynak az az érvelése, hogy itt azért zárják be a fóti gyerekotthont, hogy az ott élő gyerekek családiásabb, jobb körülmények között legyenek.

Többször megjelent a sajtóban is, és ez nem került a kormány részéről sem megcáfolásra, hogy a fóti gyermekotthont is és a többi 12-13 kastélyban működő

gyermekotthont is a kormány azért akarja felszámolni, hogy azokat átadja Mészáros Lőrincnek, ahol ő wellness szállodákat fog építeni. Teljesen elfogadhatatlan az, hogy a legrászorultabbak, a legelesettebbek, azok, akiknek szüksége lenne valóban az állam támogatására, azokat rosszabb körülmények közé viszik azért, hogy Orbán Viktor haverjai megint gyarapodhassanak.

Több, a fóti gyermekotthonban dolgozó gondozó látta az utóbbi hónapokban személyesen Mészáros Lőrincet megjelenni a fóti gyermekotthon területén. Tehát azt gondolom, hogy itt komolyan felmerül annak a gyanúja, hogy semmi köze a kitagoláshoz a fóti gyermekotthon bezárásának, semmi köze a bezárásnak ahhoz, hogy a gyerekek jobb körülmények közé kerüljenek, ráadásul pontosan tudjuk, hogy ezek a célzott, új lakóhelynek kijelölt gyerekotthonok sokkal-sokkal problémásabbak. Ráadásul a súlyosan fogyatékos kerekesszékes gyerekeket Hatvanba fogják elszállítani, ahonnan nem tudják őket behozni minden nap Budapestre, ahol egyébként a mai napig folyik a rehabilitációjuk.

Azt kérem képviselőtársaimtól, hogy támogassák ennek a javaslatnak a napirendre vételét. Nagyon fontos, hogy megmutassuk közösen, pártállástól függetlenül azt, hogy igenis kiállunk az elesett, a gyermekotthonban nevelődő gyerekekért, azokért, akiknek nincsenek szülei, akiket elhagytak a szülei, vagy akik semmilyen módon nem tudnak gondoskodni magukról, és az életben felnőttkorukban sem számíthatnak nagyobb segítségre - itt különösen a fogyatékkal élő gyerekekről van szó. Mutassuk meg azt közösen, hogy mi nem Mészáros Lőrincnek dolgozunk, hanem a gyerekekért dolgozunk. Ezeket a gyerekeket kutyakötelességünk megvédeni és megállítani a fóti gyerekotthon bezárását is. Ráadásul egyébként ennek a gyermekotthon-területnek a bezárása kihatással van egy Waldorf-óvodára, egy református iskolára és még számos más intézményre, akiknek szintén el kell költözniük a bezárás után.

Az általam benyújtott határozati javaslat tartalmazza egyébként azt, hogy folytasson le a kormány szakmai szervezetekkel egyeztetést a kitagolással kapcsolatban. Pontosán tudjuk azt, hogy Fóttal kapcsolatban sem ült le a kormány sem az érintettekkel, sem más szakmai szervezetekkel, ezt meg is erősítették. Illetve azt kérjük a kormánytól, hogy fejlessze a nevelőszülői képzéseket és növelje legalább 30 százalékkal az érintettek bérezését már a jövő évtől kezdődően. Tudjuk azt, hogy a jövő évi költségvetésben nem növekedett az erre szánt összeg. Azt kérjük a kormánytól, hogy a sorozatos botrányoknak is köszönhetően sokkal nagyobb figyelmet fordítson a gyermekotthonban élő gyerekek életkörülményeire és arra, hogy ez ne rosszabbodjon a jövőben, hanem igyekezzünk nekik minél több segítséget nyújtani. Köszönöm.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen. A vitát megnyitom a bizottsági tagok részére. *(Jelzésre:)* Vágó Sebestyén!

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót. Támogatni fogjuk ennek a javaslatnak a tárgysorozatba vételét, mert úgy gondoljuk, hogy igen, beszéljen erről a parlament, ha a kormány elmulasztotta azokat az egyeztetéseket, akkor folytassa le ezeket az egyeztetéseket a parlament, vitassa meg és döntsön erről.

Egyébként lehet mosolyogni azon, hogy ezt most megint Mészáros Lőrincnek akarják átjátszani, sajnos nagyon elképzelhető, mert nagyon jól tudjuk, hogy mi minden került átjátszásra Mészáros Lőrincnek, és lehet kormánypárti politikusként ezen nevetni, amikor egy ellenzéki képviselő ezt mondja, csak azt ne felejtsek el a

kormánypárti képviselők, hogy az önök hátán csinálja ezt a kormány, az önök hátán csinálja ezt Orbán Viktor, Habony Árpáddal, Andy Vajnával, Mészáros Lőrincsel. Vagy ha önöknek ez egy vállalható közösség, akkor lelkiük rajta, én a közelükbe nem szeretnék kerülni. Tehát jogos ez a felvetés, hogy talán emiatt lehet.

Látjuk az elmúlt egy-két év történéseit. Nagyon jól tudjuk, hogy vannak olyan otthonok, vannak olyan intézmények, amik amiatt menekültek meg, vannak olyan épületek, amik amiatt menekültek meg, mert kipattant egy ilyen hír, erre rászállt a média és rászálltak ellenzéki képviselők, és a kormány úgy gondolta, hogy túl forró már ez a téma, túl forró itt a talaj, akkor ezt most hagyjuk. Remélem, Fóttal is ez lesz.

Egy másik lehetőség, ami miatt Fóttal ezt akarják tenni, nagyon jól tudjuk, hogy a migránsválság főidejében a fóti gyermekotthon volt az, ami a legnagyobb csapásokat kapta ebben a történetben, ugyanis a kísérő nélküli kiskorúakat Fótra vitték a legtöbb esetben. Mivel nagyon jól tudjuk Orbán Viktor brüsszeli kijelentése után, hogy mégsem olyan kemény forradalmár az Európai Unióban és a 14-18 év közötti migránsokat be fogja engedni az Unió felszólítására, az is elképzelhető, hogy ezeknek a 14-18 év közötti migránsoknak lesz szükségük a fóti gyerekotthon területére, mert nem tudom elképzelni, hogy egy kitagolás után, a kitagolt részintézményekben vagy a lakásotthonokban hogy fogják elhelyezni a 14-18 év közötti migránsokat. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kovács Sándor képviselő úr!

KOVÁCS SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen. Istenigazából nem akartam hozzászólni, hiszen Szabó Tímea képviselő asszony az előző napirendi pontban, amikor tisztességesen túllépte az időkeretét, akkor ugyanezeket az érveket elmondta és államtitkár úr tételesen meg is cáfolta ezeket.

Egyszerűen azt gondolom, egy országgyűlési határozattal azt a fajta '97. évi XXXI. törvényt, ami húszéves stratégiában fogalmazza meg a kitagolás lehetőségét és kötelezettségét, egy határozati javaslattal, főleg úgy, hogy ebből politikai hecckampányt csinálnak Mészáros Lőrincről és egyéb gazdasági érdekeltségekről, egyszerűen nonszensz. Valóban, a gyerekek szakmai kitagolásának előkészítéséről lehet beszélni, ezt lehet ellenőrizni, de ezt a hecckampányt, amit önök ebből a fóti gyermekotthon kitagolásából csinálnak, hogy már ott tartunk, hogy a migránsok 14-18 év közötti elhelyezéséről beszélünk. (*Vágó Sebestyén felé:*) Ehhez csak egy zárójeles megjegyzést, kedves képviselőtársam, 18 év alatt minden gyermek, gyermek, és ellentmond önmagának, annak a szociális munkának, amit ön hangsúlyoz, hogy a gyermekvédelmi rendszerben végezte. A 18 év alatti gyermek, gyermek, és ebből ön csinál egy fóti gyermekotthon kitagolásának logikáját. Bocsánat és szégyellem magam. Köszönöm szépen. (*Vágó Sebestyén: Szégyellheti is...*)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Rig Lajos képviselő úr!

RIG LAJOS (Jobbik): Köszönöm szépen a szót. Én se szerettem volna hozzászólni, de azért pár dolog elhangzott, például, hogy az érdekvédő szervezetek a törvény-előkészítésbe és az egész kitagolásba nem lettek bevonva.

Nem vagyok egy nagy internetböngésző, de a legnagyobb ilyen érdekvédő szervezet az ÉFOÉSZ országosan. Ők 2017. április 4-én az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalába küldtek egy megkeresést, és a kitagolást mint folyamatot, részletesen cáfolták, hogy így ebben a formában nem lehet, teljesen mindegy, hogy milyen intézetről beszélünk. Beszélhetünk most a fóti gyermekközpontról, beszélhetünk a szociális szféráról, beszélhetünk a pszichiátriai betegek otthonáról, így ebben a

formában és ebben az előkészítési fázisában nem megfelelő. Semmi másról nem szól ez az egész, csak az uniós pénzeknek, körülbelül 80 milliárdnak a lenyúlásáról, és valóban itt megjelent egy új gázszerelői titulus és egy újabb grófi réteg annak a kiszolgálására.

Idéznék a levélből, ami magárét beszél, azt gondolom, és az érdekvédelmi szervezet elnöke írta, és gondolom, hogy az mérvadó lesz. Írja, hogy „Véleményünk szerint ezen álláspontunk miatt szövetségünket, mely az intézetekben élő értelmi fogyatékos személyek legnagyobb hazai érdekképviselője, egyszerűen elzárták a programokban való érdemi részvétel lehetőségétől, néhány esetben pedig az intézetek dolgozóinak és lakóinak megtiltották a programjaikon való részvételt.” Mi ez, ha nem diktatúra, kérem szépen?

Még egy álláspont, és szerintem itt be is fejezem, mert ez magáért beszél. „Álláspontunk szerint a kiváltási folyamat előkészítése, pályázati felhívások, illetve azok megvalósítási módja több szempontból is aggodalomra ad okot, és alapjogi visszásságokat vet fel.” Szerintem, ha van idejük, olvassák végig ezt a jelentést. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Révész Máriusz képviselő úr!

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Köszönöm szépen. Csak röviden két mondatot szeretnék megosztani a bizottsággal. Évtizedek óta konszenzus volt Magyarországon abban, hogy a hatalmas gyermekotthonokat fel kívánjuk számolni, és évtizedek óta konszenzus volt abban is, hogy ehelyett a családi nevelést, a településen történő integrációt részesítjük előnyben.

Ha megnézzük, hogy 1990 óta mi történt Magyarországon, akkor számtalan ilyen intézményt lehet mondani, ami gyakorlatilag megszűnt, mert ez volt a cél. Ráadásul bizonyos értelemben ez uniós elvárás és uniós követelmény is. Csak arra hadd hívjam fel a tisztelt képviselőtársaim figyelmét, hogy ez nemcsak Nyugat-Európában van így, hanem Romániában is. Romániában folyamatosan számolják fel a nagyméretű gyermekotthonokat, és ott is próbálják családokhoz elhelyezni a gyerekeket.

Nyilvánvalóan az látszik, hogy félszázalékos pártoknak nagy zöldségeket kell mondani ahhoz, hogy bekerüljenek a híradóba, ez nyilván meg is van szervezve, nem is kérdés, hogy a HírTV-ben, mondjuk, ma este a bizottság legfontosabb eseményeként ezt fogjuk látni, de ezzel együtt azért tudjuk, hogy évtizedekig ebben a kérdésben teljes, gyakorlatilag százszázalékos konszenzus volt Magyarországon, hogy a nagy, összevont gyermekvédelmi intézményeket számoljuk fel. Nyilván megvan az oka, hogy minden ilyen konszenzust egy idő után fel lehet bontani.

Igazából a Jobbiknak még sikerült ezt is fokozni, amikor már a migránskérdést is sikerült ebbe a témába behúzni. Egy parlamenti számot azért hadd idézzek. Ebben a pillanatban Magyarországon 11 olyan gyermek tartózkodik, akiről most a Jobbik beszél, és világ végét vizionál. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Vágó Sebestyén!

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Van szégyellnivalójuk a kormánypárti képviselőknek, de nem az én kijelentéseim miatt egyébként.

Szakmai érveket most kivételesen hallhattunk ellenzéki oldalról is, előterjesztői részről is szakmai érveket is, nem csak politikaiakat. Az előterjesztő is elmondta, hogy a kitagolás az intézmény falain belül a főtí gyermekotthonban megtörtént. Ezt én is

tapasztaltam (*Révész Máriusz: És az integráció?*) Hadd mondjam végig! A fóti kastély nem egy szegregált területen található. Három, a gyermekotthonok tekintetében a kitagolás egy kicsit pepitább, mint mondjuk, egy fogyatékosotthonnál, mert vegyük figyelembe azt, hogy a jelenlegi törvények szerint a gyermekotthonban lévő gyerekek nagy része nem is a gyermekotthonban van, hanem kötelező őt nevelőszülői hálózatba kiközvetíteni, és a nevelőszülői hálózat keretén belül nevelni. Akik bent maradnak, számukra a kitagolást, akár egy fóti gyermekotthonban, nagyon egyszerűen meg lehet tenni. És lehet, hogy jelenleg csak ennyi kísérő nélküli kiskorú van az országban, de amikor a csúcspontján volt a migránsválság, akkor nem ennyi volt. Ez az egyik.

A másik része az, hogy nézzük már meg azt a kiskorút például, aki a migránsválság idején a fóti gyermekotthonban volt, aki egyébként kiskorúnak hazudta magát, úgy volt a fóti gyerekotthonban, aztán embereket késelt meg Németországban egy vonaton. (*Révész Máriusz: Ebben nincs vita köztünk.*) Azért gondoljunk már ebbe bele. És szociális érzékenységről lehet beszélni, de a szociális érzékenységbe az is beletartozik, hogy Európát szeretném megvédeni. (*Kovács Sándor: Mi igen, nem ti!*) De, én szeretném. Az Európában élő embereket szeretném megvédeni, akár a magukat kiskorúnak hazudó terroristáktól is, akár a gazdag terroristáktól is egyébként, akik kötvényt vásárolnak a magyar kormány jóvoltából, az ő zsebüket tömve, bármelyiktől. Ennek nincs köze a szociális érzékenységhez. Szociális érzékenységem van, igen, szeretném megoldani ezt a helyzetet, a térségben szeretném megoldani a helyzetet, hogy egyetlen kiskorú gyermek se kényszerüljön elhagyni a lakóhelyét, és hosszú vándorlásokon keresztül menekülni egy általa biztonságosnak vélt országba. Én ezt szeretném elkerülni, hogy ilyen ne forduljon elő. De szociális szakemberként Magyarországon a magyar gyermekvédelmi intézményeket és a magyar szociális ellátórendszert szeretném megvédeni, és elsősorban a magyar 14-18 év közötti gyermekekért szeretnék küzdeni.

Természetesen a szívemen viselem azoknak a sorsát is, akik nehezebb történelmi és földrajzi helyzetben vannak, rajtuk is próbáljunk meg minél többet és minél hatékonyabban segíteni, de úgy gondolom, hogy azért mérlegeljünk és szabjuk meg azt a határt, amíg segítünk és ahonnan nem segítünk, vagy ahonnan már más formában segítünk. Tehát a szociális érzékenységgel nincs probléma, én azt hiszem, hogy ezt az életem során már elég sokszor bizonyítottam, csak a szociális érzékenység, ugyanúgy, mint a jogok kérdése, ugyanis vannak olyan helyzetek sajnos, amikor mérlegelni kell, és ez egy olyan helyzet, amikor mérlegelni kell.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tapolczai Gergely képviselő úr!

TAPOLCZAI GERGELY (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. A hozzászólásokból is látszik, hogy nagyon érzékeny ez a téma, a kitagolás témája, szakmai érvek mellette, ellene is hangzottak el.

Rig Lajos képviselőtársamhoz szeretnék reagálni. Nem kívánom megcáfolni, nem kívánom megerősíteni az ÉFOÉSZ levelét, én tiszteletben tartom az elnök asszony álláspontját. De azt is figyelembe kell venni, hogy a kiváltást koordináló testület nemcsak az ÉFOÉSZ-ből áll, hanem benne vannak az autisták, a Kézen Fogva Alapítvány és egyéb szakemberek, érdemes lenne az ő véleményüket is meghallgatni ebben a kérdésben, hogy ők hogy látják ezt a helyzetet. Így lenne teljes a kép.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szabó Timea képviselő asszonynak mondanám, hogy az előterjesztői... (*Szabó Timea: Tudom, csak én vita közben is szeretnék szólni.*) Akkor a képviselő asszonyé a szó.

SZABÓ TIMEA (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Szeretnék két dolgot kérni. A kormánypárti képviselők fejezzék már be azt, hogy itt állandóan politikai hecckampányról beszélnek! Ha mi bármilyen módon kritizálni merjük a kampányt, az csak politikai hecckampány, annak semmi köze nem lehet a szakmaisághoz. Egyelőre kizárólag az ellenzéki képviselők fogalmaztak meg szakmai érveket, szemben a különböző, a HírTV-t kritizáló (*Révész Máriusz: Te szakmai voltál? Te sem gondolod!*), meg nem tudom mi.

Azzal kezdtem, Máriusz, hogy a kitagolással nincsen probléma. Egyébként a kitagolás nem a kormány valami nagy csodafegyvere, amiért nekünk hálásnak kellene lennünk, hanem ahogy talán te is megfogalmaztad, az egy uniós előírás, ahol a nagy létszámú intézményekből családias környezetbe kell költöztetni az ott élőket.

Ehhez képest amit ti most mondtok Fót kapcsán, az egy ordas nagy hazugság! Fóton nem kitagolás történik, hanem a gyerekeket a belső kitagolásból nagy létszámú, túlsúfolt intézménybe költöztetik át. Tehát a kitagolásnak az ellenkezője történik meg most Fóton. Egy, már 8-10 fős családias környezetben, családban nevelkedő gyerekeket környezetből átköltöztetnek olyan nagy intézményekbe - Zalaegerszegre, Hatvanba és Kalocsára -, amelyek borzalmas körülmények között működnek már most. Ez a kitagolás? Ezzel érvel a kormánypárt, hogy kitagolást kell végrehajtani?

Ez nem kitagolás, ez annak az ellenkezője. Idézném egyébként Tuzson Bencét a Fóti Gyermekvárossal kapcsolatban, aki azt monda, hogy a kastélyt félmilliárd forintból majd felújítják, aztán az épülethez illő funkciót adnak neki. Itt a kormány maga beismerte azt, hogy szerinte ezek a kastélyotthonok nem méltóak arra, hogy gyerekeket lássanak el, hanem majd ahhoz illő, szerintük ahhoz illő funkciókat kell nekik adni. Tehát teljesen egyértelmű, hogy ennek a fóti bezárásnak semmi köze az amúgy általunk is támogatott kitagoláshoz.

Szintén hadd mondjam el, hogy egyébként nemrég adták el fillérekért a turai kastélyt, amit nem fognak kitalálni, hogy ki vásárolt meg: Tiborc István volt üzlettársa. Ezek után miért gondolják azt, hogy jogtalanul feltételezzük, hogy egyébként ezt, ahova rendszeresen bejárt most már Mészáros Lőrinc az elmúlt hetekben, nem ő fogja megvásárolni és a további 12 másik kastélyt sem.

Az a kitagolás, hogy ezekből a kastélyotthonokból majd átviszik ezekben a túlsúfolt intézményekbe a gyerekeket? Ez nem kitagolás, és ez egy nagyon gyenge érv. Nagyon kérem, hogy ezt fejezzék be. A másik, amit nagyon kérek, hogy ne menjünk el migráns- meg menekültkérdésbe, mert... (*Révész Máriusz: Mi mentünk el?*) Nem, de az, amit egyébként Vágó Sebestyén elmondott, az teljesen korrekt volt szakmailag, és önök meg elkezdtek itt a migránsvédésről beszélni. Semmi köze ennek a javaslatnak ahhoz, egyébként elenyésző hányada ott, Fóton a gyerekeknek az, aki ténylegesen kísérő nélküli kiskorú. Nem az ő problémájuk lesz a legnagyobb a fóti kitagolás után, hanem a fogyatékkal élő gyerekeknek, a kerekesek székesek gyerekeknek és a speciális igényű gyerekeknek a kitagolása, akiket borzalmas körülmények közé fognak vinni, és Tapolczai Gergelynek is mondanám, hogy azért itt nemcsak egy szakmai szervezetet hagytak ki, hanem az összeset. Tehát ne gondoljuk már azt, hogy itt az autistaszervezetekkel meg mással konzultáltak! Senkivel nem konzultált a kormány a fóti bezárással kapcsolatban. Senkivel.

Ráadásul ott még van 100 nevelő és ott dolgozó is, akiket szintén az utcára tesz a kormány, és bár ígéretik, hogy majd megoldják a helyzetüket, de egyelőre egy hang támogatást és ígéretet nem kaptak, hogy mi lesz velük, ehhez képest egy hónap múlva költözik ez az egész intézet. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kormányoldalról a szakmai igény jelent meg, úgyhogy Kovács képviselő úr és Révész Máriusz is jelentkezett ez ügyben. Képviselő úr!

KOVÁCS SÁNDOR (Fidesz): A napirendi pontot megelőzően 1. napirendi pontként államtitkár úr minden olyan szakmai érvet megvásárolt, megválaszolt... *(Szabó Tímea: Megvásárolt? Jó freudi elszólás.)* Mindenki abból indul ki, amiből nem lehet.

Tehát az államtitkár úr által megválaszolt szakmai kérdésekre nem akartam kitérni. Azt kérem ki magamnak, ahol ön elvitte a vitát már Mészáros Lőrinc felé, és nem a kitagolásról beszélt, hanem csak és kizárólag a politikai hecckampányról. *(Szabó Tímea: Nem csak és kizárólag erről beszéltem.)* De csak és kizárólag az én válaszomra. *(Szabó Tímea: Majd megnézzük a jegyzőkönyvet.)*

A képviselő úr pedig szintén a migrációs nyomásra és a gyerekek életkorának firtatására vitte el, nem pedig a fóti kitagolásra. És a fóti kitagolással kapcsolatban: az ÉFOÉSZ elnökét személyesen fogadtam és kértem tájékoztatást Nyitrai helyettes államtitkár úrtól arra, hogy történt-e a kitagolásokkal kapcsolatban bármilyen egyeztetés, a levelet el fogom önhöz juttatni, amit válaszként elküldött. Körülbelül 12 szervezettel történt meg, az ÉFOÉSZ pedig... *(Szabó Tímea: Nem igaz!)* De igaz.

Az ÉFOÉSZ-szal pedig megvan az a fajta vita, ami alapján őket ebbe a speciálisba nem vonták be, de egyébként 2015-öt megelőzően minden egyes egyeztetésen jelen voltak. Tehát vitatkoznék ezzel az állítással is.

De lezárom a politikai vitát, mert egyébként a gyermekek védelmében maximálisan egyetértünk és konkrétan azoknak a gyermekeknek a jövőjéről van szó, akkor vitatkozunk és nézzük meg, hogy milyen egyeztetés van, hol csináljuk és mit csinálunk, de minden mást hecckampánynak minősíték, ami a feltételezés, hogy kinek akarják eladni, és a migránsválság bevonása egy ilyen fontos ügybe, azt gondolom, hogy valóban a hecckampány része. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Rig Lajos képviselő úr!

RIG LAJOS (Jobbik): Köszönöm szépen. Megint csak a levélre hivatkozok, és megköszönném, ha elküldené, amit az ÉFOÉSZ elnöke küldött önnek. Tételesen leírják, hogy az ő álláspontjukkal nem foglalkoztak.

Kettő. A kitagolás folyamata azon a honlapon, ami ezzel foglalkozik, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság honlapján, egy fülben található, de az is a 2007-2013-as, még a szocialista kormányhoz köthető kitagolási folyamatról szól, amire fel lehetett használni ugyanúgy uniós forrásokat.

A jelenlegi nincs. És még egyszer mondom. Azért roadshow-zák végig ilyen hirtelen, ilyen gyorsan, ilyen sürgősen az országot, az összes olyan intézményben, aminek nagy része, 90 százaléka kastélyban található, hogy azt az uniós forrást, azt a 85 milliárdot közel, amit a fogyatékosokkal élők kitagolására szánnak, azt minél előbb, minél gyorsabban egy bizonyos ember el tudja költeni. Itt nem arról szól ez az egész, mert a kitagolás folyamata kell! *(Kovács Sándor: Az ön véleménye szerint.)*

Lehet, hogy az én véleményem, a magam véleménye, majd ezt megvitatjuk máskor szerintem, de ha érveket hoz fel, akkor próbáljunk érvekkel válaszolni! A kitagolás kell, de nem úgy, hogy a legnagyobb szervezetet kihagyjuk és a véleményét nem nézzük meg.

Kettő. A kitagolás a kormányrendelet szerint, a 2011-es rendelet szerint nem gyors folyamat. 35 év van a végrehajtására előírva. Mit akarnak most? 2018. december 31-éig 2500 embert akarnak kitagolni, és 2021. december 31-ig meg 7500-

at. *(Révész Máriusz közbeszól.)* Tehát az első körben 2500-at úgy, hogy az alapvető jogait sem veszik figyelembe. *(Révész Máriusz ismét közbeszól.)* Én is végighallgattam önt, képviselő úr, és ha megnyugszik, ha nem, akkor is végig fogom mondani vagy megpróbálom.

Ha tehát nem veszik figyelembe a legnagyobb szervezetnek a véleményét és kihagyják a szervezeteket, plusz kihagyják azokat az embereket, akik ebben a rendszerben dolgoznak, akkor óriási hibát követnek el. Nem tájékoztatták a lakosságot, hogy ilyen kitagolás lesz, csak egy lakossági fórumon, amin a fenntartó még maga sem hitte el azt, amit mond. Nem hitte el! A lakókat nem tudta meggyőzni. Úgy próbálta, mint ha egy árut próbálna értékesíteni, de nem hisz az áru értékében. Így nem lehet.

Két ilyen lakossági fórumot végigültem, megpróbáltam csillapítani a lakosokat, de az első kérdésre, hogy elhitték-e azt, amit a fenntartó mond, egyértelműen az volt a válasz, hogy nem. Ha ő maga sem hiszi el, hogy ez a folyamat végbe tud menni, akkor nem értem, hogy miért erőltetik ennyire, és miért így, és miért nem a szakmai szervezetet vonják be inkább ennek az egész folyamatnak az előkészítésébe.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szabó Timea képviselő asszonyt illeti a szó.

SZABÓ TIMEA (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Nagyon nem tudok mit hozzátenni ehhez. Azt kérem még, ha kormánypárti képviselőtársaim vitatják is a kormány szándékát vagy az általunk vélt kormányzati szándékot, hogy miért zárják be a fóti gyerekotthont, akkor legalább azért támogassák a tárgysorozatba vételt, hogy ezt ott, az Országgyűlés előtt meg tudjuk vitatni, és akkor még mindig leszavazhatják, ha nem értenek ezzel egyet. De legyen legalább lehetőségünk most, ha már a szakmai szervezeteket kizárták, megbeszélni azt, hogy a fóti gyerekotthon bezárása és onnan a gyerekek átköltöztetése sokkal zsúfoltabb otthonokba, szakmailag jó lépés-e, az a kitagolásnak megfelelő lépés-e, avagy sem.

Mi azt állítjuk, hogy nem, a gyerekeknek rosszabb lesz. Ez nem kitagolás, ez ennek pontosan az ellenkezője, de adjanak esélyt legalább arra, hogy ezt megvitathassuk az Országgyűlés előtt. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A napirendi pont vitáját lezárom, és bizottsági szavazás következik.

Határozathozatal

Kérdezem, hogy ki az, aki ennek a napirendi pontnak a tárgysorozatba vételét támogatja; az kérem, szavazatával ezt erősítse meg! *(Szavazás.)* Négy igen. Ki az, aki nem támogatja a tárgysorozatba vételét? *(Szavazás.)* Hét.

Megállapítom, hogy a bizottság a napirendi pontot nem vette tárgysorozatba.

Mielőtt továbblépnénk, szeretném a bizottsággal ismertetni, hogy a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló korábbi vitában a kisebbségi előadó személyét a Jobbik képviselőcsoportja megváltoztatta. A napirendi pont kisebbségi előadója Vágó Sebestyén alelnök úr lesz. Ez bejelentés volt.

**Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló T/15381. számú törvényjavaslat
(Döntés a részletes vitában megtárgyalandó szerkezeti egységekről a HHSZ 92. § (4) bekezdés alapján)**

Megyünk tovább. A következő napirendi pont Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat. Döntés a részletes vitában megtárgyalandó szerkezeti egységekről.

A korábbi évek gyakorlatának megfelelően - tekintettel a költségvetés belső összefüggéseire - azt javaslom, hogy a bizottság a törvényjavaslat egészéről folytassa le a részletes vitát. Kérdezem, hogy ehhez a javaslatához kíván-e valaki hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nem, akkor szavazás következik.

Határozathozatal

Kérdezem, hogy ki az, aki támogatja az imént elmondottakat. *(Szavazás.)* Egyhangú.

Megállapítom, hogy ezt a napirendi pontot a bizottság egyhangúlag támogatja.

Tájékoztatom a bizottságot, a költségvetésről szóló törvényjavaslat részletes vitájára a következő bizottsági ülésünkön fog sor kerülni. Ezzel ennek a napirendi pontnak a tárgyalását is lezárom.

Egyebek

Az egyebek napirendi pont következik. Kérdezem, hogy van-e valakinek a bizottság részéről olyan közérdekű bejelentése, amely munkánkat most vagy a későbbiekben érinti. *(Senki sem jelentkezik.)*

Az ülés berekesztése

Amennyiben nincs, akkor megköszönöm, és a mai bizottsági ülést berekesztem. Köszönöm munkájukat.

(Az ülés befejezésének időpontja: 13 óra 33 perc)

Dr. Selmeczi Gabriella
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Horváth Éva Szilvia és Barna Beáta